

glasilo delavcev
sozd
revirski
energetski kombinat
edvarda kardelja

Celje - skladišče

D-Per

539/1981

1119811119,6

COBISS

OSREDNJA KNJ. CELJE

junij 1981

leto XVII

št. 6

srečno

Ivan Hrušovar, rudar — kopač, pred nastopom izmene v TOZD Premogovnik Trbovlje. Jasen in veder pogled v bodočnost.

Foto Trbovlje

OB PRAZNIKU
SLOVENSКИH RUDARJEV
IN PRAZNIKU DELAVCEV
NAŠEGA KOMBINATA
— 3. JULIJU,
ČESTITAMO
VSEM RUDARJEM
IN OSTALIM DELAVCEM
VSEH TOZD
IN DELOVNIH SKUPNOSTI
SOZD REVIRSKI
ENERGETSKI KOMBINAT
EDVARDA KARDELJA.
ČESTITKE VELJAJO TUDI
VSEM DELAVCEM
— UDELEŽENCEM NOB,
OB DNEVU BORCA
— 4. JULIJU!

Samoupravni in poslovodni
organi ter družbeno-politične
organizacije SOZD REK
Edvarda Kardelja

3. julij

**PRAZNIK DELAVCEV
REVIRKEGA
ENERGETKEGA
KOMBINATA
EDVARDA KARDELJA**

Praznik rudarjev in vseh delavcev revirskega energetskega kombinata Edvarda Kardelja slavimo v času, ko na kongresu jugoslovanskih samoupravljalcev spet stopamo stopnico više na naši poti do znanih ciljev.

3. julija 1934 je bil postavljen eden od temeljev zgradbe, ki jo

gradimo že od začetka oborožene vstaje narodov proti okupatorju pred 40 leti.

Na težki poti, pa vendar nezadržno skozi revolucijo in obnovo, smo Jugoslovani zgradili mogočno zgradbo-socialistično, neuvrščeno in neodvisno Jugoslavijo, dom svobodnih ljudi

vseh narodov in narodnosti. Ta stvaritev je mogoča samo ob trdni zvezi delavcev, kmetov in delovne inteligence, ki jo je vodila v monarhofašistični diktaturi prekaljena komunistična partija.

V trdno udarno pest proletariata jo je preobrazil tovariš Tito, veliki organizator zmage, neodvisnosti in neuvrščenosti Jugoslavije.

Idejno zasnoval in navdihoval pa je naš samoupravni socialistični sistem Edvard Kardelj, katerega ime s ponosom nosi naš kombinat.

Tako, kot je bila 3-julijska stavka velika preizkušnja volje in odločnosti slovenskega rudarskega proletariata, so vsa naslednja praznovanja vedno čas tudi za resen premislek o prehojeni poti ter slovesen dogovor za naskok na nove pregreje in ovire.

Kolikor smo se v preteklih letih upravičeno hudovali na tiste, ki so vodili to družbo, zaradi zanemarjanja rudarjev in rudnikov, toliko bolj moramo letos zastaviti naše delo resneje, da bomo dosegli dogovorjene rezultate in poravnali svoj dolg.

Kdo naj bo na konici boja za gospodarsko ustalitev, če ne rudarji? Čeprav se v jamah in v kolektivu še čutijo posledice preteklih časov, ko smo živeli samo še za danes, so vendar možnosti dane tako v opremi kot v delavoljnih kadrih, da bi dosegli boljše rezultate, kot smo jih v letošnjem prvem polletju. Odločilno nalogo imajo organizatorji dela, kajti le čvrsta in učinkovita organizacija lahko da v naših pogojih dela ustreznejše rezultate.

Praznujemo, ko se je ravno končal 3. kongres samoupravljalcev, na katerem so delavci potrdili trdno odločnost, da si utirajo pot do cilja, ki so ga začrtali tudi delavci-rudarji, udeleženci gladovne stavke, to je oblast delovnih ljudi. Družbeni sistem samoupravljanja je najbolj demokratičen način za usklajevanje različnih interesov delavcev.

Ohranimo, dogradimo in razvijamo ga lahko samo z bojem za gospodarsko ustalitev.

Pri tem naj vsakdo na svojem delovnem mestu opravi svoje delo, ki naj bo edino merilo za prisvajanje osebnega dohodka.

Le združeno delo bo sposobno širše in globlje pognati korenine gospodarske ustalitve in nadaljnega razvoja gospodarstva kot osnove boljšemu življenju. V kombinatu smo spet naredili korak naprej, delavcem kombinata so se pridružili senovski in kanižarski rudarji.

V letošnjem prazničnem vzdušju mora biti prisotna tudi naša odgovornost in skrb za nadaljnji razvoj družbe, ki pre-

življa hude preizkušnje zaradi nazadovanja gospodarstva ter umazanega napada na bratstvo in edinstvo naših narodov in narodnosti.

Razrešitev je mogoča le z bolj odgovornim delom vseh in prepričan sem, da smo, delavci in rudarji posebej, sposobni in pripravljeni opraviti vse, kar družba od nas pričakuje.

Letošnji pozdrav zaključujem v pozivu na boj za višjo proizvodnjo ter čestitam vsem delavcem kombinata k prazniku rudarjev z rudarskim

SREČNO!

Srečko Klenovšek

Ob dnevu vstaje slovenskega naroda

Govoriti o dnevu vstaje 22. juliju pomeni govoriti o neki stvarnosti, o svetlem trenutku slovenskega naroda. Prvič v zgodovini slovenskega naroda je vstal proti okupatorju tako delavski razred, kmetje, napredna inteligenca in vse napredne strukture Slovencev, da se z rami brezkompromisno borijo proti zavojevalcu ter nje-govim pomagačem za lepši jutri, za življenje svobodnih ljudi, za odpravo izkoriščanja in tlaččenja slovenskega naroda, za boljšo in srečnejšo prihodnost.

Za takšno odločitev so bila potrebna dolgoletna prizadevanja, na čelu katerih je bila vedno komunistična partija, ki so jo vodili izkušeni in predani predvojni revolucionarji. V času razraščanja fašizma v Nemčiji, Italiji in še v nekaterih delih sveta, je KP znala pravilno oceniti nevarnost, ki je grozila evropskim, med njimi pa tudi slovenskemu in vsem jugoslovanskim narodom. Ta ocena se je kasneje izkazala za edino pravilno, sami dogodki so jo potr-

dili, saj je okupator z vsem svojim strojem hotel uničiti slovenski narod, ki ga v svojem konceptu razvoja 3. rajha sploh ni priznaval. Zato je CK KPJ že 24. aprila 1935 izdal okrožnico, v kateri je zahteval, naj partijske organizacije takoj začno ustvarjati široko, protifašistično ljudsko fronto.

Novembra leta 1936 je bil na seji CK KPJ sprejet razglas, ki je bil objavljen v začetku leta 1937 z naslovom »Proti vojni nevarnosti, proti naraščajoči fašistični reakciji, za zbiranje vseh demokratičnih sil v borbeni ljudski fronti v Jugoslaviji«. Vendar sta to le dve od mnogih pomembnih dejanj KPJ v tistem času. S prihodom tovariša Tita 17. 8. 1937 na čelo vodstva komunistične partije pa se je z vso intenzivnostjo začelo združevanje vseh naprednih sil za boj proti preteči nevarnosti.

Boj slovenskega naroda proti diktaturi in izkoriščanju, če se ozremo samo po prvi svetovni vojni in kasneje še proti naraščanju fašizma, je bil težak. Že

takrat so bili po zaporih napredni sinovi slovenskega naroda, padale pa so tudi že prve žrtve.

Ob dnevu vstaje slovenskega naroda se je treba spomniti nekaterih dogodkov, ki so se odvijali v Sloveniji.

Decembra, leta 1919, je v Trbovljah in Hrastniku izbruhnila dvodnevna splošna delavska stavka, nato je v Sloveniji začelo stavit 12.000 rudarjev. Takratna vlada je v Trbovlje in Hrastnik pripeljala vojaštvo, v januarju 1920 pa je uprava zaprla rudnik in odpustila rudarje z dela. V Ljubljani je bila v marcu leta 1920 konferenca zaupnikov nove Delavske socialistične stranke za Slovenijo. V bližini Guštajna (Ravne) je bil od 24. do 26. junija 1923 v ilegali II. kongres SKOJ, leta 1926 na Ravnah pa tudi III. kongres SKOJ. V Trbovljah je 1. 6. 1924 prišlo do oboroženega spopada med »Orjuno« in delavci Trbovelj. S pomočjo močnih žandarmerijskih enot jim je kljub porazu uspelo zažgati Rudarski dom in po hudem mučenju so ubili mladega rudarja Franca Fakina. Padli pa so tudi rudarji Albin Fric, Jakob Ocepek, Jože Zupanc in Ivan Rozina. Orjunaši so imeli tri mrtve. V juniju leta 1933 je začel PK KPJ za Slovenijo izdajati časopis »Celica«. V Medvodah je bila v drugi polovici septembra 1934 PK KPJ za Slovenijo, kjer je bilo navzočih 30 delegatov in kot član CK KPJ tovariš Josip Broz. Julija 1934 so rudarji Trbovelj v vseh revirjih začeli gladovno stavko zaradi znižanja mezd. V Dragatušu pri Črnomlju so bile demonstracije, ki jih je organizirala partija. Pri tem je prišlo do spopada s policijo, v katerem je bil ubit demonstrant Miha Gorše. V Vevčah se je v decembru leta 1936 začela stavka papirničarjev, ki je trajala do meseca marca 1937. To je bila ena izmed najdaljših stavk v zgodovini slovenskega delavskega gibanja. Na Čebinah je bil leta 1937 ustanovni kongres KP Slovenije. Glavni referat je imel tovariš Edvard Kardelj.

To je le nekaj od mnogih dogajanj, ki so vodila slovenski

narod, da je dne 22. julija 1941 pričel organizirano napadati okupatorja. Številne žrtve sinov slovenskega naroda, ki so padli v tem boju, nas vedno spominjajo in opozarjajo, da se še posebej ob sedanjih gospodarskih težavah teh žrtev zavedamo ter da vsak delavec in občan današ-

nje samoupravne socialistične skupnosti pripomore izbojevat tudi ta boj. To pa bo v sedanjem trenutku tudi najlepši prispevek k letošnjemu jubilejnemu prazniku, 40. obletnici vstaje slovenskega ljudstva.

M. Z.

Stanje zelo zaskrb jujoče in kritično delajmo več in učinkoviteje!

Dne 18. junija je sklical direktor DO Zasavski premogovniki Ivan Berger, dipl. inž., sestanek vseh vodij TOZD in DS, predstavnikov samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij ter tehnična vodstva DO ZPT, udeležili pa so se ga tudi generalni direktor SOZD REK EK s sodelavci in sekretarji ZK, medobčinskega sveta in komitejev občinskih konferenc - Franci Grešak, Marjan Perger, Karel Vukovič in Anton Poznič ter predsednik medobčinskih sindikatov revirskih občin, tovariš Štrajhar.

Tema razgovora je bila: Poslovanje DO ZPT v obdobju januar-maj 1981. Tovariš Berger je navzoče z daljšim poročilom seznanil z izredno kritičnim stanjem, v katerem so se znašli Zasavski premogovniki, v glavnem zavoljo izredno slabih proizvodnih rezultatov v prvih petih mesecih letošnjega leta. Kot posledica izredno nizke proizvodnje premoga na vseh treh področjih ob istočasnem izrednem naraščanju stroškov.

Poročevalec je orisal potek pokrivanja izgube na premogu za leto 1980, nato pa prešel k orisu situacije na vseh premogovniških TOZD od odkopov, transporta, investicij do vzdrževanja, nadurnega in nedeljskega dela, slabe organizacije dela, pomanjkanja rezervnih delov, vozičkov in jamskih lokomotiv, vdorov vode in blata, osebnih dohodkov, slabe izkoriščenosti

delovnega časa, pomanjkanja delovnih moči za rudarska dela, odhajanja v pokoj številnih dobrih rudarjev, pomanjkanja stanovanj za samce in družine, nezainteresiranosti za delo, padanja storitev, izostankov z dela, nediscipline, nenačrtnega in nepretehtanega nabavljanja materiala, nagrajevanja vodilnih in odgovornih sodelavcev in drugih aktualnih zadev. Vsi naštet razlogi so v tej ali oni obliki povzročili, da znaša izpad prihodka v prvih petih mesecih tega leta 228.474.000,00 din. Ta izpad je v glavnem posledica prepozno odobrenih novih cen premoga, delno pa slabe proizvodnje premoga. Izguba v petih mesecih znaša v DO ZPT skupno 170.146.000,00 din (za maj je všteta ocena). Proizvodnja premoga je napram planu za letošnje leto manjša za 64.028 ton oz. za 46.000 ton manjša od proizvodnje v enakem obdobju leta 1980.

V razpravi o nastali situaciji je sodelovalo več navzočih. Deloma so razpravljali o vsakovrstnih težavah, ki se pogosto oz. neprekinjeno pojavljajo na vseh jamskih deloviščih v soodgovornosti tudi drugih TOZD v ZPT, pa tudi drugih delovnih organizacij, deloma pa o krivdi in odgovornosti vodij, tehničnih vodij, nadzornikov, samoupravnih organov, strokovnih služb, družbenopolitičnih organizacij in drugih za nastalo izjemno težko situacijo, ki terja sprejetje in izvajanje izrednih

ukrepov. Omenjeno je bilo tudi to, da so člani kolektiva v DO ZPT premalo seznanjeni z izredno kritično situacijo, predvsem s posredovanjem neposrednih ustnih informacij. Ob tem se je treba odkrito soočiti tudi glede osebnih dohodkov. Govor je bil tudi o nujnosti utrjevanja delegatskega sistema in izboljšanju odnosa do tega na vseh ravneh. Žgoče je vprašanje usmerjenega izobraževanja s posebnim ozirom na TOZD RŠC. Slab je odnos do družbenega premoženja, nujna je doslednejša razmejitev odgovornosti, smotrnejše razporejanje in angažiranje kadrov v TOZD, DS, DO itd.

Vsi navzoči so med razpravo ugotovili naslednje:

— zaradi izredno slabe oz. nizke proizvodnje premoga je nastala v DO ZPT obupna situacija;

— zavoljo tega je nastala možnost proglačitve izrednega stanja;

— nujna je takojšnja mobilizacija vseh sil za normaliziranje stanja, predvsem v smeri izpolnjevanja proizvodnega načrta in skrajnega varčevanja ter izboljšanja likvidnosti;

— materialne stroške je treba bistveno znižati in se zato omejiti na najnujnejše nabave;

— vsi člani kolektiva moramo biti globoko prepričani o tem, da je treba izboljšati delovno disciplino;

— da moramo delati vseh osem ur;

— da moramo izvajati dosledno pravilnik o nagrajevanju;

— poudarjena je odgovornost vseh poslovnih in samoupravnih organov, strokovnih služb, družbenopolitičnih organizacij in ostalih članov kolektiva;

— nujno je izboljšati odnos do delegatskega sistema;

— takoj je treba razrešiti vsa vprašanja, ki izvirajo iz usmerjenega izobraževanja;

— zavedati se moramo vsi člani kolektiva, da letošnje eventualne izgube nihče ne bo pokrtil, razen nas samih;

— v primeru, če posamezni odgovorni delavci ne bodo iz-

Metod Lavrini: Jašek III., originalni linorez

polnjevali nalog, jih je treba zamenjati in uvesti napram letem družbenopolitične, materialne in kazenske sankcije;

— če bo prišlo do ukrepov takšnega značaja, jih bo kolektiv gotovo razumel;

— omejitev nadurnega in nedeljskega dela na najmanjši možni in opravičljivi obseg;

— izboljšati moramo odnos do družbenega premoženja.

Na podlagi naštetih ugotovitev in stališč bo izdalo vodstvo DO ZPT ukrepe za izvajanje nalog.

Iz gornjega kratkega povzetka razprave lahko ugotovimo,

da resno bije plat zvona. Zavedajmo se tega izjemno težkega položaja in vsak po svoje moramo prispevati k izboljšanju omenjenega stanja.

IZPOLNJEVANJE DELOVNEGA NAČRTA

od 1. 1. do 15. 6. 1981

DO	načrt	doseženo	±		ob dela
TPZD	ton	ton	ton	%	prostih sobotah

DO ZASAVSKI PREMGOVNIKI

Proizvodnja premoga

Pr. Hrastnik	166.224	127.415	—38.809	76,7	10.352
Pr. Ojstro	119.750	95.515	—24.235	79,8	6.574
Pr. Trbovlje	236.676	221.307	—15.369	93,5	15.800
Pr. Kotredež	109.060	111.750	+ 2.690	102,5	7.860
R S C	16.560	12.147	— 4.413	73,4	350
Jama	648.270	568.134	—80.136	87,6	40.936
Retje 80	29.040	2.081	—26.959	7,2	170
Ojstro 80	20.570	9.049	—11.521	44,0	280
Celokupno	697.880	579.264	—118.616	83,0	41.368

Proizvodnja gradbenega materiala

Hrastnik					
Zagorje	letni načrt	doseženo		%	
— kamnolom (m ³)	135.00	71.591		53,0	

Storitve delavnic — 31. V.

RES D Hrastnik (din)	84.821.000	38.192.884,80	45,0
RES D Trbovlje (din)	97.048.000	43.902.548,05	45,2
RES D Zagorje (din)	59.854.000	30.547.482,10	51,0
PJL (din)	38.841.000	25.807.649,20	66,4
Toplotna energ. (Gj)	85,321	36.882,84	43,2

DO TERMoeLEKTRARNA

Proizvodnja električne energije (Mwh)

	Načrt	doseženo	%
PEE — PP	38.000	17.895	47,1
PEE — N	265.000	232.956	87,9
AKE	9.500	332	3,5
SKUPAJ	312.500	251.183	80,4

Ostalo — storitve

	letni načrt	doseženo	%
Vzdrževanje naprav (din)		21.341.979,30	

DO RUDARSKA GRADBENA DEJAVNOST — 31. V.

RIG (din)	323.000.000	153.168.780,75	47,4
ESMD (din)	66.600.000	38.974.636,70	58,5
Avtoprevoz			
Zasavje (t/km)	9.200.000	3.831.052	41,6
GRAMAT (enot)	10.000.000	4.436.819	44,4
Kamnolom (m ³)	50.000	21.897	43,8

DO INDUSTRIJSKE MONTAŽNE DELAVNICE — 31. V.

SIMD (din)	61.149.000	35.019.747,20	57,3
EIMD (din)	32.654.000	11.914.568,85	36,5

Kavčič Erika

Srednjeročni plan 1981-1985 v rudniku SENOVO

Leto 1980 je bilo leto intenzivnega načrtovanja gospodarskih ciljev in nalog za naslednje petletno obdobje, za katerega smo se dogovorili, da bomo bolj usklajeno in enotno v skladu z družbeno resolucijo pristopili k izdelavi temeljev plana. Osnovni cilj tako kvantitativne obravnave je bil omogočiti delavcem, ki so nosilci pri ustvarjanju in odločanju o dohodku v DO, da tudi sami odločajo kako in kam vložiti sredstva za doseganje optimalnih rezultatov pri uresničevanju svojih in družbenih ciljev v delovni organizaciji.

Čeprav smo k tej zahtevni nalogi pristopili z vso resnostjo in odgovornostjo, bo potrebno vložiti še veliko naporov za uresničitev vseh delovnih nalog, da bomo z dobro in učinkovito eksploatacijo dosegli zaželjene proizvodne in ekonomske rezultate. To je naloga vseh strokovnih služb, poslovnih organov, družbenopolitičnih organizacij in vseh delavcev, da dosledno izpolnimo vse planske naloge v srednjeročnem obdobju 1981—1985.

Pri planskih ciljih in opredelitvah nalog je značilno, da se fizični obseg proizvodnje — 120.000 ton letno, v obdobju 1981—1985 v posameznih letih ne spreminja, kar pa ne pomeni, da ne bi več proizvajali in dosegali večje produktivnosti. Srednjeročni plan nam je le tiista osnova, na katero so vezani vsi ostali pokazatelji, ki jih moramo doseči, če hočemo rentabilno poslovati.

Montangeološki in drugi specifični pogoji našega rudnika se še naprej poslabšujejo, povečuje se število jalovih vložkov v premogovih slojih, prisotnost vode je v večjih globinah vse večja, kjer prihaja v mejnih plasteh med premogom in litavskim apnencem do mehčanja

plasti, kar povzroča velike pritiške in preprečuje hitrejšo eksploatacijo na odkopih in poslabšuje kvaliteto premoga. Hitreje, kot smo predvidevali, izklinjajo premogove plasti. Zato moramo vložiti vse napore, da kljub težkim pogojem obdržimo kvaliteto premoga na sedanjem nivoju.

Razmere za eksploatacijo premoga v našem rudniku so vse težje, ker primanjkuje zalog na sedaj odprtih deloviščih, zato smo v skladu z družbenimi interesi pričeli z odpiranjem novih obzorij, to je odpiranje treh etaž pod koto 125 in odpiranje od kote 102 do 52. Viri finančnih sredstev so: združena, lastna sredstva in krediti.

Obstoječi stroji in naprave so dotrajani in zastareli, zato so v jami težki delovni pogoji, kar vpliva na nižjo produktivnost. V tekočem srednjeročnem obdobju planiramo, da bomo intenzivneje vlagali v nove stroje in opremo, ki bodo omogočili boljše delovne pogoje ter humanizacijo dela in s tem večjo produktivnost — uvajanje hidravličnega podporja Salzgitter in Hydro-Marrel. Sanirati in modernizirati moramo transportne naprave. Posodobili bomo napajanje voznega omrežja — nadomestili generator z usmerniki. Modernizirali bomo jalovišče jamske in separacijske jalovine, pri čemer se bo zmanjšalo število delavcev in izboljšali ekološke pogoje okolja, ki je onesnaženo s plini. Sanirali bomo delavniške prostore za remonte strojev in naprav ter garderobne prostore za delavce jame in separacije.

Ker še nimamo raziskanega vsega področja, smo se odločili, da bomo pristopili k raziskovanju zapadnega polja v večje globine in že opuščenega odkopnega polja Dol. Istočasno pa bomo sodelovali pri raziskavah v opuščenem rudniku Globoko.

Organizacija dela je še vedno pomanjkljiva in neučinkovita, premalo je samoiniciative, premalo inventivne dejavnosti pri neposrednih proizvajalcih, ni koristnih predlogov in izboljšav, ki bi lahko doprinesle k racio-

Dejali so...

Predsedstvo SFRJ

»... Za hitrejšo rast storilnosti dela in učinkovitosti gospodarjenja je nujno z nadaljnjim dograjevanjem družbenih dogovorov o temeljih in merilih za delitev dohodkov in osebnih dohodkov in prek prakse delitve bolj kot do zdaj spodbujati proizvodno delo. Za uspešen boj za gospodarsko stabilizacijo in razvoj samoupravljanja in za hitrejšo zaposlovanje mladine je treba dosledneje izvajati dogovorjeno reformo sistema izobraževanja in spodbujati mlade, da se bodo usmerili v proizvodne poklice v skladu s potrebami gospodarstva.

Obenem s krepitvijo boja za gospodarsko stabilizacijo, preusmerjanje proizvodnje in investicij, krepitvijo ekonomske prisile in dohodkovnih stimulacij v gospodarjenju ter odločnim preprečevanjem pojavov prenašanja lastnih poslovnih napak in izgub na družbo je treba v OZD, občinah, pokrajinah in republikah ugotoviti vse gospodarske in socialne probleme, do katerih bo nujno prišlo in v skladu z obstoječimi predpisi določili ukrepe za njihovo reševanje na podlagi solidarnosti in socialne varnosti delovnih ljudi...«

Dragoslav Marković, predsednik komisije skupščine SFRJ za ustavna vprašanja

»... Uresničevanje načela kolektivnega dela, odločanja in odgovornosti terjajo notranje potrebe razvoja samoupravnega sistema, nadaljnje demokracije družbenih odnosov in procesa političnega odločanja na delegatskih načelih, saj brez uresničevanja teh načel ne bo korenitih sprememb pri razvoju sistema samoupravljanja. Kolektivni način dela, odločanja vseh organov in institucij političnega sistema socialističnega samoupravljanja, še posebej delegatskega sistema, morajo prispevati, da bo odločanje in nasploh politika postalo stvar vseh nas, s tem pa tudi najbolj učinkovita pot in način za premagovanje vseh ostankov političnega monopolizma. To je hkrati tako program kot tudi vsakodnevna akcija...«

nalnejši proizvodnji, izkoriščanju delovnih sredstev in časa.

Celotni prihodek DO je rezultat družbeno priznanih cen na trgu in usklajen s samoupravnim dogovorom s SOZD EGS. Del celotnega prihodka pridobimo iz skupnega prihodka TEŠ, kamor oddajamo premog. Celotni prihodek pa je odvisen tudi od realizacije investicij in remontov, ki jih rudnik izvaja v lastni režiji. V strukturi delitve

celotnega prihodka načrtujemo tudi ustrezno rast materialnih stroškov.

V skladu z razvojem in potrebami bomo zagotovili primerno število in strukturo kadrov. To bomo dosegli s štipendijsko politiko in vzpodbujanjem delavcev za izobraževanje ob delu.

Pomanjkanje delovne sile je še vedno prisotno, zato bomo zgradili nova družinska stanovanja in stanovanja za samce.

Predvidevamo, da bomo v letih 1981—85 zgradili 108 stanovanjskih enot, v glavnem družbenih stanovanj. Z nudenjem kreditov za individualno gradnjo pa bomo vzpodbujali delavce tudi k lastnemu reševanju stanovanjske problematike.

Za oddih delavcev imamo počitniški dom v Vrsarju. Na otoku Lošinju pa v počitniškem naselju Nerezine tri stanovanjske enote. Dom v Vrsarju in počitniške hišice redno vzdržujemo, članom kolektiva pa subvencioniramo stroške letovanja.

Z določili zakona o splošni ljudski obrambi in družbeni samezaščiti, v smislu sprejetih aktov in ukrepov glede obrambnih priprav, bomo v srednjeročnem obdobju uredili naslednje: podrobno izdelali in dodelali obrambne priprave, stalno spremljali in dopolnjevali obrambne dokumente, spremljali in izpopolnjevali evidenco o kadrih, nabavili potrebno opremo za izvajanje obrambnih priprav.

Z doslednim izpolnjevanjem planskih nalog in ciljev zagotavljamo pogoje za ustvarjanje in povečevanje dohodka, opredeljujemo dohodek v planiranem obdobju ter planiramo razporejanje dohodka in čistega dohodka za uresničevanje naših in družbenih interesov ter potreb.

Marija Gračner

Hude težave v jami Kotredež

V jami TOZD Premogovnik Kotredež se že od 4. marca letos zelo intenzivno ubadajo z vodno stihijo. Da bi preprečili najhujše t. j. zalitje oziroma poplavljanje jame z odkopnimi delovišči, so priskočili na pomoč s črpalkami tudi iz Idrije in Rembasa — Resavica. Medtem so dobili iz uvoza rezervne dele za dotrajane črpalke in nekaj novih črpalk.

Toda ta rešitev ni trajala dolgo. V noči med nedeljo in ponedeljkom 21. in 22. junija, je zopet začela voda naglo naraščati. Z vodo je vdrl na sedmem obzorju tudi mulj. Tu pridobivajo premog, medtem ko nižja obzorja pripravljajo za bodoči odkop. Vodna stihija je hudo ogrozila redno proizvodnjo v tej jami Zasavskih premogovnikov. Ob izrednem angažiranju vseh razpoložljivih moči je v času, ko pripravljamo to vest za objavo v glasilu, uspelo rudarjem in drugim delavcem preprečiti poplavljenje transportne poti. Stalno obratujejo štiri črpalke in če se bo dotok vode in mulja umiril ali zmanjšal, obstaja možnost, da bi v doglednem času nadaljevali s pripravljanim novih odkopnih delovišč v tej jami. Sicer pa je treba računati morda tudi na najhujše. V tem primeru pa bi bilo treba začasno preusmeriti del rudarjev v druge jame Zasavskih premogovnikov. V teku je nakup novih črpalk in rezervnih delov za izrabljene oziroma poškodovane črpalke. Upamo na ugoden izid tudi te hude naravne preizkušnje.

Dan rudarjev bomo proslavili v Trbovljah

Kot že dolga leta, tako bomo tudi letos proslavljali slovenski rudarji svoj praznik. Proslavljamo ga v spomin na gladovno stavko v letu 1934 v revirjih. Ta dan pa ne proslavljajo pri našem kombinatu le rudarji, pač pa vsi člani kombinata, saj je to postal praznik delavcev celotnega Revirskega energetskega kombinata Edvarda Kardelja.

Letos bomo proslavljali ta dan v petek 3. julija 1981 v Trbovljah, na prostem, pred Domom svobode Dobrna v Hoh-

krautovi koloniji. Proslava se bo pričela ob 10.00 uri.

V času od 9.30 do 10.00 ure bo na mestu proslave pripravila Delavska godba Trbovlje promenadni koncert. Medtem pa se bodo na proslavi zbrali člani kolektiva in drugi občani ter gostje, pa tudi svojci člaov kolektiva. Dostop bo možen preko Kolonije 1. maja (Terezija), kjer zavije pri zgradbi KOC cesta na desno, proti Domu svobode Dobrna. Ob cesti bodo postavljeni posebni znaki, ki bodo usmerjali udeležence proslave na mesto proslave.

Program proslave obsega Internacionalno, otvoritev in pozdrav, kar bo opravil predsednik delavskega sveta SOZD REK EK Jože Žitnik, nato se bomo poklonili smrtno ponesrečenim in padlim članom kolektiva. Slavnostni govornik bo Vinko Hafner, predsednik republiškega sveta zveze sindikatov Slovenije. Nato bo Delavska godba Trbovlje zaigrala krajše koncertno delo, nato pa bodo objavljene informacije o jubilejnih nagradah, priznanjih in nagradah inovatorjem, priznanja jamskim reševalcem, podeljene bodo športne trofeje zmagovalnim ekipam v športnih tekmovanjih v počastitev dneva rudarjev in objavljeni bodo najboljši prispevki učencev osnovnih šol na temo, ki se nanaša na dan rudarjev. Posebej bodo podeljene srebrne plakete SOZD REK Edvarda Kardelja in objavljeno sporočilo oziroma sklep delavskega sveta SOZD REK EK, da se tovarišico Lidijo Šentjuroc sprejme za častno članico kolektiva našega kombinata. V kulturnem delu programa bodo sodelovali poleg Delavske godbe Trbovlje tudi zabavni ansambel Jantar, Trboveljski oktet in gledališče Svobode Center.

Proslava bo trajala približno uro, nato pa bodo predstavniki TOZD in DS podelili članom kolektiva v neposredni okolici mesta proslave, priznanja in nagrade jubilentom dela ter jamskim reševalcem. Hkrati se bo razvilo tovariško srečanje vseh udeležencev proslave. Vsak

član kolektiva kombinata, ki se bo udeležil proslave, bo prejel bon za nakup malice.

Na tovariškem srečanju bo igral zabavni ansambel Jantar Svobode Dobrna.

Kot običajno bomo tudi tokrat organizirali prevoz z avtobusi iz Hrastnika in Zagorja v Trbovlje, pa tudi iz Senovega in Kanižarice. Udeležence iz Hrastnika in Zagorja bodo vozili avtobusi od 8. ure dalje, tako da bo prispel zadnji avtobus najkasneje do 9,45 do Kolonije 1. maja v Trbovljah. V povratku pa bodo po končani proslavi in tovariškem srečanju vozili avtobusi od 14. ure dalje iz Trbovelj proti Hrastniku in Zagorju. Rudnika Kanižarica in Senovo bosta organizirala posebne avtobusne prevoze njihovih zastopnikov — samoupravnih in poslovnih organov, udeležnikov, predstavnikov družbeno-političnih organizacij in družbeno-političnih skupnosti itd.

Če bo vreme deževno, bo proslava potekala v prostorih Delavskega doma v Trbovljah ob istem času.

Zaželjeno je, da se tudi letošnjega slavlja našega kombinata udeležijo vsi člani kolektiva, njihovi svojci, znanci in prijatelji, skratka čimveč občanov iz naših rudarskih krajev.

OB DNEVU RUDARJEV — DVE LIKOVNI RAZSTAVI

V počastitev letošnjega dneva rudarjev, 3. julija, sta pripravila dva člana kolektiva našega kombinata, likovni razstavi. Obe sodita v okvir letošnje proslave dneva rudarjev in dneva delavcev našega kombinata.

V četrtek, 2. julija tega leta bo ob 13.30 uri odprta razstava likovnih del Jožeta Potokarja, rudarja — vozača v jami TOZD Premogovnik Trbovlje. Za razstavo v čakalnici premogovnika Trbovlje, je pripravil 12 del na rudarsko temo. Dela bodo razstavljena do 15. julija.

Isti dan, v četrtek 2. julija, bo ob 18. uri v Likovni galeriji Trbovlje v Delavskem do-

mu, odprta razstava 50 del avtorja Metoda Lavrinija, delavca iz DS Pomožna dejavnost Trbovlje. Razstava bo odprta do 12. julija, od 16. do 19. ure.

Oba likovnika sta člana likovne sekcije RELIK Svobode Center Trbovlje in sodita med zelo uspešne člane te sekcije.

Vabimo vse člane kolektiva, da se udeležijo otvoritve obeh razstav in ogleda razstavljenih del.

Praznik občine HRASTNIK

Skupščina občine Hrastnik je že pred 27 leti razglasila 3. julij za praznik občine Hrastnik. Ta dan predstavlja namreč svoj vrsten mejnik v boju delavskega razreda za pravičnejšo družbeno-politično ureditev. Pred 47 leti so rudarji hrastniških jam, po predhodnih brezuspešnih pogajanjih s takratnimi kapitalističnimi delodajalci, organizirano povedli vse delavce — rudarje v skrajno obliko protesta — gladovno stavko. Ta stavka se je kot blisk razširila tudi na ostali dve revirski dolini in takoj zanetila splošno stavko, ne le med samimi rudarji, temveč je zajela večino delavstva revirjev.

Dolgi dvainšedemdeset ur so vztrajali rudarji hrastniških jam v boju in zahtevali pravičnejši in za človeka dostojnejši položaj, ko so tretjega dne lačni, izmučeni in povsem izčrpani zapuščali jamske rove, brez da bi dosegli tisto, kar so zahtevali — izboljšanje njihovega materialnega in socialnega položaja.

Toda, če niso dosegli vsega tistega, so dosegli mnogo več, kot pa je bilo takrat moč izmeriti. Izšli so moralni zmagovalci. Pretresli in osvestili so širšo jugoslovansko in svetovno javnost. Vse napredno delavstvo je bilo na njihovi strani, izrazi solidarnosti so jim ohranjali moč in

vero v njihov pravični boj. Toda, še bolj kot to, ko danes po tolikih letih gledamo takratne dogodke s širšega in zgodovinskega jasnejšega gledišča, lahko ugotovimo, da je ta stavka, ki se je pričela v Hrastniku in zadobila širšo revirsko oboležje, v bistvu pomenila prve začetke razpoka in kasnejšega dokončnega zloma monarhofašistične diktature.

Zato je omenjena gladovna stavka dobila resnično mesto in pomen v zgodovini delavskega gibanja na Slovenskem in širše. Teh 72 ur trpljenja, boja in solidarnosti ni mogla biti in ni bila avantura, kot so jo hoteli nekateri prikazati takrat, pa še pozneje.

Zgodovina je dala temu izjemnemu dejanju njegovo dejansko, resnično zgodovinsko vrednost. To tembolj, ker je tudi ta stavka v vsej dolgi verigi boja delavskega razreda, rezultat boja KP Jugoslavije in vseh, za njene ideje opredeljenih delavskih množic. Tudi zato, ker je KP bila tedaj, kot vedno pozneje odločujoč idejni, brezkompromisni in povezujoč faktor osvoboditve delavskega razreda in vzpostavitve njegove dokončne oblasti.

Zato spominsko oboležje nad vhodom v jamo Ojstro ne bo pomenilo samo obujanja spominov na boj hrastniških rudarjev za boljše in pravičnejše družbenoekonomske odnose in njihove tovariše, ki so dali svoja življenja v narodnoosvobodilnem boju, temveč obvezo za nas vse, predvsem pa za mlajše rodove, da vztrajamo v izgradnji naše samoupravne socialistične domovine, tako kot smo zapisali v Ustavi in Zakonu o združenem delu. Saj vemo, da je bila za vse to plačana huda in neprecenljiva cena, ki nam bo vedno stalen vzgib za nadaljevanje vsega, kar vodi še k večjemu napredku, utrjevanju in krepitvi naše celokupne, socialistične, samoupravne družbene skupnosti.

Alojz Hočevnar

PROGRAM invensticijskih del v DO RGD v letu 1981

Temeljna organizacija združenega dela Elektrostrojne montažne delavnice DO RGD bo v letu 1981 pričela z deli na prekritju delovnih prostorov na Nasipih.

Že dalj časa so delavci TOZD ESMD opozarjali na neprimerne delovne pogoje v delavnici, posebno pri izdelavi večjih konstrukcij.

Znano je, da poleg tekočih popravil opreme in strojev v glavnem za TOZD RIG izdelujejo v tej delavnici tudi posebne konstrukcije potrebne pri globljenju šahtov.

Velikosti teh izdelkov (delovni odri, drsni opaži za betoniranje, natezalni odri in podobno) je takšno, da so jih izdelovali na prostem, to je nepokritem prostoru.

Zahtevek delavcev je upravičen in so zato že v letu 1979 pričeli z zbiranjem soglasij in lokacijskega dovoljenja.

V letu 1980 so bili izdelani tudi projekti za prekritje okoli 1000 m² delavniških prostorov. Izdelovalec projektne dokumentacije je GIP-Beton Zasavje, Projektiva Zagorje.

Na osnovi te projektne dokumentacije je že dobljeno lokacijsko dovoljenje in ostala potrebna dokumentacija razen gradbenega dovoljenja, ki pa pogojuje izločitev sredstev za gradnjo tega objekta.

Fredračunska vrednost gradnje znaša 8.000.000 din.

Gradnja bo financirana iz lastnih sredstev TOZD ESMD v višini 4.180.000, združenih sredstev TOZD RIG v višini 2.250.000 din, ostanek pa bodo skušali dobiti s kreditom izvajalca tipskih delavniških hal Vegrada iz Velenja.

Delavci te temeljne organizacije so tudi s prostovoljnim, neplačanim delom pripravljeni po-

magati k uresničitvi te gradnje. To pripravljenost so potrdili tudi na zboru kolektiva in je še dokaz več o nujnosti te gradnje, ki bo zboljšala delovne pogoje, omogočila kvalitetnejšo izdelavo konstrukcij in dvignila produktivnost v tem kolektivu.

Boris Dolanc

PROBLEMATIKA prodaje premoga

v času remonta v DO TET

Kot je znano, bo DO TET v času od 1. VI. do 30. IX. t.l. opravljala generalni remont kotla OP 380 — B in tako štiri mesece ne bo obratovala.

Deponiranje celotne štirimesečne količine premoga pri TET (4 x 50.000 ton = 200.000 ton) je nemogoče iz več razlogov, kot npr.:

- premajhna zmogljivost transportnih poti;
- premajhna zmogljivost deponijskega prostora (maksimalno 130.000 ton) in
- nevarnost samovžiga, ker se premog na deponiji TET ne da tlačiti.

Zato je bilo z letnim načrtom prodaje predvideno, da bomo v prvih treh mesecih remonta TET vse količine premoga preusmerili v TE Šoštanj, v zadnjem, četrtem mesecu, pa naj bi premog deponirali za potrebe TET.

Pri pregledu praktičnih možnosti nakladanja in odpremljanja tolikšnih količin premoga po železnici v Šoštanj (dnevno 2500 - 3000 ton) pa je bilo ugotovljeno, da niti nakladalne kapacitete separacije Trbovlje niti število ranžirnih tirov na postaji Trbovlje to ne omogočata. Zato je bila predlagana in sprejeta rešitev, da se premogov prah in vmesni produkti težkotekočinske separacije transportirajo v deponijo TET, dočim naj bi kotlovni premog odpremljali po železnici v TE Šoštanj. Do kon-

ca meseca maja je tako bila izgotovljena transportna pot, po kateri že od 1. junija dalje nakladamo premog kotlovec v vagon. ŽTP Ljubljana je skupaj s postajo Trbovlje organizirala odvoz s takoimenovanimi »maršrutnimi vlaki« Trbovlje — Preloge. Trenutno vozita na tej relaciji dva takšna vlaka z odhodom iz Trbovelj ob 1. 15 in 11.00, v vsakem pa je po 34 vagonov. Po potrebi bo železnica uvedla še tretji vlak, v kolikor bomo dosegli predvideno proizvodnjo kotlovca 2.500 ton na dan (2.000 ton iz jame in 500 ton z dnevnih kopov Ojstro in Retje).

Ker poleg teh izrednih količin odpremljamo s postaje Trbovlje dnevno tudi 40-50 vagonov komercialnih vrst premoga, nastajajo pri tem nešteti problemi, o katerih bi lahko kaj več napisal predstavnik separacije Trbovlje.

Ob tej priložnosti naj omenim, da bi bilo idealno, če bi v času remonta v DO TET, namesto kotlovca lahko odkopavali več komercialnega premoga, s čimer bi vsaj delno lahko zadovoljili potrebam slovenskega trga, kateremu za prihajajočo kurilno sezono manjka 300.000 ton debelih vrst premoga.

Marjan Ule

ŠTUDIJE V LETU 1981

V okvir programa študij za leto 1981 so bile v večini sprejete študije, ki so bile pričete že v letu 1980 ali celo še pred tem letom in so se delile v več delov ali pa so bile načrtovane kot večletne. Tudi nova spoznanja, ki se pokažejo pri reševanju problemov, zahtevajo postavitev novih kriterijev za njihovo nadaljnje reševanje, tako v pogledu uvajanja novih tehnologij proizvodnega procesa in tudi ekonomske upravičenosti njihovega uvajanja.

Že skoro tri desetletja je največji problem odkopavanje premogovih slojev v območjih, kjer prete nenadni vdori vode in tekočih mas. Dosedanje študije so proučevale vzroke vodnih vdorov s ciljem varnega odkopavanja v talnih območjih in predvidele ukrepe za preprečitev nenadnih vdorov vode in tekočih mas. Na osnovi razvoja geoloških, hidroloških, geomehanskih in rudarsko-tehničnih pogojev, ki so nastopali v obdobju zadnjih let pri eksploataciji premoga, lahko ocenjujemo do sedaj dosežena spoznanja oziroma uvedene varnostne ukrepe za obrambo pred navedenimi vdori tekočih mas. Z novimi raziskavami ugotavljamo predvsem pogoje nastajanja tekočih mas in njihove vdore v odkope in postavljamo nove kriterije, ki bodo omogočili nadaljnje varnejše odkopavanje v teh območjih.

V okviru večletne študije o eksploataciji premoških slojev v območjih kjer prete navedeni vdori in zajema jame REK EK in REK Velenje, je za območja REK EK v izdelavi študija o metodah eksploatacije v teh območjih, in to v I. delu za območje jame Ojstro, predvsem Terezija II. polje in v II. delu za območje jame Hrastnik.

Namen navedene študije je, da na osnovi analize odkopnih metod predlaga za posamezna območja odkopne metode, ki bodo tako iz varnostnega kakor tudi ekonomskega vidika omogočile eksploatacijo premoga v teh območjih. Prvi del študije je že v končni izdelavi in bo kmalu posredovan naročniku. Študija bo financirana preko FURS 2 s soudeležbo naročnika DO ZPT.

Potrebno je tudi razdeliti območja z ozirom na način napajanja starega dela z vodo. Ker se ta lahko napajajo iz vodonošnikov v talninskih ali krovinskih plasteh ali pa z vodo, ki prihaja direktno iz površine v stara dela, je v izdelavi tudi študija — ugotavljanje izvora vode s pomočjo naravnih izotopov v rudnikih Hrastnik, Ojstro

in Trbovlje. Ta študija je v okviru raziskovalne naloge — Ugotavljanje izvora vode v premogovnikih s pomočjo naravnih izotopov, ki jo je sprejela enota pri Raziskovalni skupnosti Slovenije in jo bo zato financirala z našo soudeležbo.

To študijo bo izdelal inštitut za geologijo Ljubljana VTO montanistika. Študije naj bi bile končane v prvem kvartalu leta 1982.

Že dalj časa je vsem poznano vprašanje odpiranja predela med Kisovcem in Kotredežem, to je nove jame, za katero smo privzeli ime Kotredež-zahod. V letu 1979 je bila izdelana študija o vrstnem redu odkopavanja v jamah rudnikov REK Zasavje za obdobje do leta 2000. Ta je nedvomno pokazala, da je možno podaljšati obstoj premogovnikov na območju Zagorja samo s pravočasno raziskavo in odpiranjem navedenega območja. Zato je bila še isto leto izdelana projektna študija o načinu raziskav in odpiranja ter eksploatacije jame Kotredež — zahod v REK EK Trbovlje. V začetku leta 1980 je bil izdelan rudarski projekt, ki je obravnaval pripravljalna dela za jamske raziskave v novi jami Kotredež — zahod in projekt raziskav za novo jamo Kotredež — zahod. V tem času je tudi geološki zavod Ljubljana izdelal poročilo o geoloških raziskavah med Kisovcem in Kotredežem.

Vsa navedena dokumentacija omogoča kvaliteten pristop k oceni ekonomičnosti odpiranja in eksploatacije jame Kotredež — zahod, zato je bila pri RIL naročena študija — »globalna narodnogospodarska analiza o pridobivanju premoga na območju jame Kotredež — zahod«.

Ta analiza naj na osnovi predvidenih proizvodnih zmogljivosti, obstoječih kadrov, narodnogospodarskih vlaganj, predvidenih proizvodnih stroškov ugotovi narodno gospodarsko upravičenost odpiranja nove jame posebnost z ozirom na ceno doma proizvedenega ali drugje nabavljenega premoga, pri čemer ni prezreti tudi ekoloških učinkov

pri uporabi premoga z območja Zagorja, ki ima nizek procent žvepla.

Tudi to nalogo je sprejela enota Raziskovalne skupnosti v svoj program po sistemu našega sofinanciranja.

Že desetletja je v zasavskih premogovnikih prisoten problem transporta. Ni skoraj številke našega glasila »Srečno«, da v njej ni objavljenega članka o ovirah, ki se pojavljajo v organizaciji transporta.

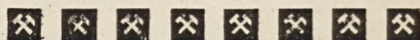
Da se ta akutni problem reši, je bila v letu 1980 naročena pri RIL-u študija »Racionalizacija transporta premoga od odkopov do potrošnikov«, ki naj bi bila končana v dveletnem obdobju.

Prvi del te študije je reševal problem glavnega transporta premoga, materiala in ljudi na območju premogovnikov Trbovlje, Ojstro in Hrastnik do separacije v Trbovljah in je bil končan v letu 1980. Na osnovi analize sodobnih načinov transporta je bil, kot tehnološko in ekonomsko najboljši, izbran način kontinuiranega transporta, to je transport z gumi transportnimi trakovi na višini savskega obzorja, kar pa bo zahtevalo delno zgraditev novih transportnih poti.

V letošnjem letu je v izdelavi drugi del študije, ki rešuje problem transporta jalovine iz raziskovalno-odpiralnih del in separacijske jalovine, kakor tudi dostavo in deponiranje reprodukcijskega materiala za izvajanje investicijskih del. Vključen je tudi prevoz moštva, ki ta dela opravlja.

V tem kratkem članku sem hotel prikazati, da se problemi, ki se pojavljajo v tehnološkem delu procesa proizvodnje, študijsko rešujejo. Ugotovitve in rešitve, ki jih bodo nakazale študije, bodo osnova za pripravo projektov in usmeritev za nadaljnja investicijska vlaganja.

A. J.

Izkoriščanje delovnega časa je ozko povezano s produktivnostjo dela

Poslovni sistem je opredeljen kot samostojna, samospodbudna in organizirana delovna celota ljudi in sredstev z namenom, da se ustvari gospodarski smoter. Merjenje učinkovitosti vsakega poslovnega sistema lahko temelji na različnih izhodiščih in je odvisno od tega, kaj nas pri delovanju in izidih poslovnega sistema zanima. Zato poznamo različno merjenje uspešnosti poslovnega sistema. Če merimo količinski ali vrednostni obseg proizvodnje ali poslovanja na zaposlenega, tedaj imamo v mislih merjenje produktivnosti (proizvodnosti) dela. S produktivnostjo pa je ozko povezana ekonomičnost (gospodarnost) in rentabilnost (donosnost) poslovnega sistema.

Vsi pokazatelji se več ali manj dopolnjujejo, vendar bi se dotaknil problematike v zvezi s produktivnostjo, ki se izraža s razmerjem med količino proizvedenih uporabnih vrednosti določenega časovnega razdobja in količino potrebnega dela. Količino lahko izražamo v naravnih merskih enotah ali v denarni vrednosti.

Produktivnost je odvisna:

- od tehnične opremljenosti dela,
- izobrazbenega sestava zaposlenih in
- organiziranosti poslovnega sistema

Dotaknil se bom vsakega od navedenih pogojev za doseganje produktivnosti z vidika izkoriščenosti časa na področju Elektro-strojne dejavnosti v SOZD REK Edvarda Kardelja.

Tehnična opremljenost je v vseh krajevnih in organizacijskih področjih slaba. Zastareli delovniški prostori, transport, opremljenost s pomožnimi napravami, stroji in orodji ter razni subjektivni faktorji pogosto dajejo nizko produktivnost dela. Če bomo v bodoče hoteli v polni meri zadovoljiti potre-

be po kvalitetnih storitvah, ki jih zahteva uvajanje sodobne tehnološke opreme v rudnike in energetske objekte, bomo morali sistematično pričeti dograjevati tehnično opremljenost dela. Z zastarelimi stroji in napravami se kljub dobri kadrovske sestavi in organizaciji dela ne doseže kvalitete in produktivnosti dela. Ko odločamo o nakupu tehnološke opreme za pridobivalne dejavnosti v REK, bi morali vzporedno dograjevati tehnično opremljenost dela, saj mora stroškovni nosilec prenesti vse neposredne in posredne stroške, slednji pa so v veliki meri odvisni od produktivnosti dela.

Izobrazbena sestava delavcev, kot drugi bistveni pogoj dobre produktivnosti, mora biti prilagojena opravi, da dosežemo optimalno izkoriščenost znanja. Veliko problemov se da rešiti, če imamo dobro usposobljen kader ob relativno slabi opremljenosti dela.

Organiziranost poslovnega sistema je zelo pomembna za dobro delovanje vsakega poslovnega sistema. Brez dobre organizacije dela se ne da dosegati primerne produktivnosti, pa če ravno so drugi pogoji izpolnjeni. Z dobro organizacijo dela dosežemo optimalno izkoriščanje vseh prvin poslovnega procesa, kar vodi k dobremu finančnemu izidu poslovanja kot končnemu cilju vsakega poslovnega sistema.

Organiziranosti posvečamo premajhno pozornost na vseh področjih dejavnosti v REK. Na področju ESD se to odraža v razdrobljenosti te dejavnosti po krajevnih in organizacijskih področjih, v delitvi dela, slabi dohodkovni povezanosti, neizdelanih normativih, disciplini, kar v sedanji fazi razvoja ESD zavira, ob dani tehnični opremljenosti dela in kadru, produktivnost dela.

Produktivno delo zahteva revolucionarno misel po stalnem napredku, zato je zelo nevarno zapiranje vsake dejavnosti vase z občutkom samozadostnosti (autarkije), kot da nas napredek izven našega poslovnega sistema malo briga. Vsi smo več ali manj podvrženi industrijski slepoti, če ne sledimo razvoju in produktivnosti doma in v svetu.

Nikoli ne smemo biti nevoščljivi tistim, ki dosegajo poslovne rezultate z dobro organizacijo oz. produktivnostjo dela, ki jo dokazujejo na osnovi meril, ki temeljijo na družbeno priznanih vrednostih in standardnih potroških prvinah poslovnega procesa. V bodoče moramo več delati na dograjevanju meril, s katerimi bomo vzpodbujali vsakega posameznika k večji produktivnosti dela in nagrajevanju po delu ter s tem dosegli pogoje za materialni razvoj, osebno zadovoljstvo, pripomogli pa bi k prizadevanju gospodarske stabilnosti naše družbene skupnosti.

Mihael Eržen

ELEKTROGOSPODARSTVO IN PRODUKTIVNOST

V slovenskem elektrogospodarstvu se je v zadnjih petih letih v veliko manjši meri povečalo število zaposlenih, kot so rastle proizvodne, prenosne in distribucijske zmogljivosti ter količina proizvedene električne energije.

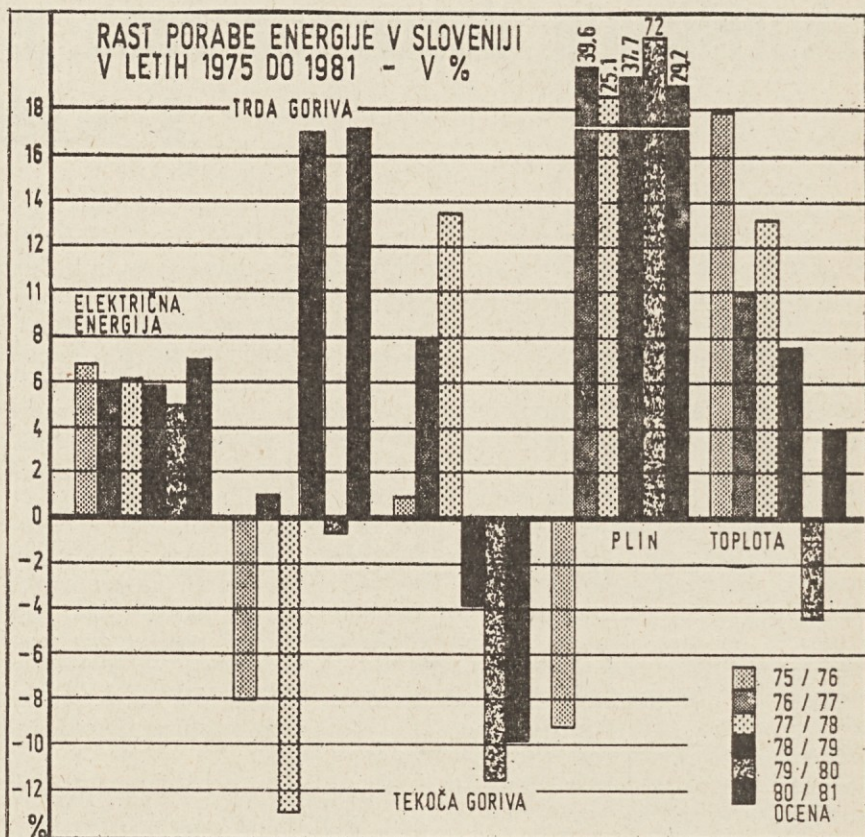
Omenimo naj, da je bilo po lanskem stanju v slovenskih elektrogospodarskih organizacijah za proizvodnjo, prenos in distribucijo zaposlenih 7860 delavcev (dodatnih 8223 delavcev je po stanju ob koncu letošnjega prvega tromesečja zaposlenih pri pridobivanju premoga

v obeh rudarsko energetskih kombinatih). Omenjene tri dejavnosti elektrogospodarstva so pred petimi leti, torej leta 1975, zaposlovale 7139 delavcev. Število ljudi se je tako v petih letih povečalo za 10,9 odstotka.

Istočasno — torej od 1975. do 1980, leta — pa se je inštalirana moč agregatov (na pragu) slovenskih elektrarn povečala od 1150 na 1638 megavatov oziroma za 51 odstotkov.

Proizvodnja hidro in termoelektrarn v Sloveniji (računajoč na pragu) se je povečala od 5885 milijonov kilovatnih ur v letu 1975 na 7087 milijonov kilovatnih ur v letu 1980. To pomeni, da se je v primerjavi z 10,9 odstotnim povečanjem števila zaposlenih proizvodnja v elektrarnah povečala za 20,5 odstotka.

Če govorimo o porabi električne energije v naši republiki, moramo upoštevati, da je bilo vseh zadnjih pet let za zadovoljitev potreb slovenskih uporabnikov nekaj manjkajoče električne energije potrebno dokupovati v drugih republikah nekaj malega pa je je bilo potrebno celo uvažati. V petih letih se je

tako poraba električne energije v Sloveniji povečala od 6134 milijonov kilovatnih ur (leta 1975) na 8079 milijonov kilovatnih ur (leta 1980). Povečanje po-

rabe je bilo torej 31,7 odstotno, ob 5,7 odstotni letni stopnji povečanja.

(Iz informativnega biltena EGS)

Zdaj moramo od vseh besed, ki smo jih spregovorili tu, preiti k dejanjem. Sprejeli smo dobre in jasne sklepe o poteh nadaljnjega razvoja naše države in o nadaljnji krepitvi Zveze komunistov Jugoslavije. Zdaj je poglobitno, da vsi skupaj in vsak posebej organizirano začnemo z njihovim uresničevanjem. S tem ne smemo čakati, kakor se je to dogajalo v preteklih in celo nekaj časa po desetem kongresu, ampak se moramo lotiti dela tako rekoč že danes. Treba je še bolj odhajati v množice, med naše delovne ljudi, ki v zvezi komunistov vidijo svojo organizacijo, sposobno urejati tudi najtežja vprašanja. Jaz sem zmerom poudarjal, da je kabinetno vodenje zelo škodljivo. V današnjih razmerah tudi ni več mogoče.

Tovariš Tito na XI. kongresu ZKJ

Gibanje OD v ELEKTROGOSPODARSTVU SLOVENIJE

Skupna komisija udeležencev samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke elektrogospodarstva Slovenije je nedavno obravnavala podatke o tem, kako so se v prvih treh mesecih letošnjega leta po podatkih periodičnih obračunov gibal osebni dohodki v elektrogospodarskih organizacijah. Rast je bila po ugotovitvah skupne komisije skladna s poslovnimi rezultati in tudi usklajena s splošnimi gibanji osebnih dohodkov v naši republiki.

Po podatkih, ki jih je objavil Zavod za statistiko SRS, so se povprečni osebni dohodki na zaposlenega v Sloveniji v letošnjem prvem trimesečju v primerjavi z lanskim mesečnim povprečjem povečali za 15 odstotkov. Hkrati so se v gospodarstvu SRS povečali za 16,2 odstotka, v elektrogospodarstvu za 14 odstotkov in v premogovnikih naše republike za 12,4 odstotka. (Iz informativnega biltena EGS)

VTISI S TRETJEGA KONGRESA SAMOUPRAVLJALCEV V BEOGRADU

Ko smo 15. 6. 1981 pozno zvečer pripotovali v Beograd vsi slovenski delegati, nas je pri vhodu v hotel INTERCONTINENTAL pozdravil predsednik sindikatov SRS Vinko Hafner in vsakemu posebej stisnil roko in zaželel dobrodošlico.

Vsi smo imeli občutek domačnosti in gostoljubja, ki so nam ga na vsakem koraku izkazali gostitelji hotela INTERCONTINENTAL in kongresnega centra SAVA.

Že pogled impresionira človeka, ko vidi ta velik kompleks od zunaj, kaj šele, ko se sprehodi po tem najmodernejšem gigantu v Jugoslaviji.

Tehnična dovršenost in praktičnost objekta človeka v prvem trenutku zbegajo, vendar ko se ozreš okoli sebe, vidiš, da je enostavno in toplo. Povsod je čutiti dih narave, saj je v objektu posajeno 3000 m² zelenih površin z eksotičnimi rastlinami. Sam center pa sprejme lahko 7000 gostov.

Moram povedati tudi to, da je objekt zgradilo domače podjetje KMG — TRUDBENIK BEOGRAD v rekordnem času — 10 mesecih. Vse to potrjuje, kakšna je sposobnost naših strokovnjakov oziroma delovnih ljudi Jugoslavije.

Naslednji dan je bila v veliki kongresni dvorani, ki sprej-

VABILO K SODELOVANJU

Naše glasilo Srečno, ki je glasilo delavcev vseh šestih delovnih organizacij, vseh temeljnih organizacij in delovnih skupnosti našega kombinata, je namenjeno v prvi vrsti informiranju delavcev našega kombinata, pa tudi drugim bralcem. Gre za informiranje o aktualnih vprašanjih iz življenja in dela delavcev, kakor tudi TOZD, DS in delovnih organizacij v celoti. Da bi lahko čimbolje in učinkoviteje opravljali to nalogo, pa je potreben stalni stik s člani kolektiva — bralci našega glasila, potrebno je stalno sodelovanje.

Iz tega razloga vabimo vse člane kolektiva, vse bralce našega glasila, da nas o vseh aktualnostih seznanjajo s tem, da nam napišejo prispevek za objavo, lahko tudi z osebnim stikom s predstavniki uredništva in informativne dejavnosti, da bi s skupnimi močmi pripomogli k temu, da bi bilo naše glasilo čimbolj odprta tribuna vseh delavcev kombinata. Pišite nam o vsem, kar se dogaja v vaših TOZD DS, na deloviščih, pa tudi kako živite in delate v družbenem življenju in življenju izven delovnega časa. Mirne duše lahko kritizirate, kar vam ne ustreza in predlagate boljše rešitve. Postavljajte vprašanja, ki vas zanimajo in zahtevajte odgovore. Želimo, da postanete vsi dobri sodelavci, dobri informatorji in aktivni ustvarjalci našega glasila. Vse pa z namenom, da bi bil celotni kombinat, vsi njegovi člani kolektiva in vsi, ki ga tudi sicer berejo, o vsem najboljše seznanjeni.

Uredništvo

me tudi 4000 gostov, prva plenarna seja III. kongresa samoupravljalcev. Glavni referat je imel Mika Špiljak, in sicer:

ZDRUŽENO DELO V BORBI ZA SOCIALISTIČNO SAMOUPRAVLJANJE IN DRUŽBENO EKONOMSKI RAZVOJ

Na prvi plenarni seji so bili prisotni vsi člani predsedstva SFRJ, med njimi tudi predsednik predsedstva Sergej Kraigher.

Tov. Mika Špiljak se je v svojem referatu dotaknil naslednjih vprašanj:

SAMOUPRAVNI IN DRUŽBENO EKONOMSKI RAZVOJ

OBVLADOVANJE DELAVCEV Z DRUŽBENO REPRODUKCIJO

SAMOUPRAVNI POLOŽAJ DELAVCEV IN DELITEV OSEBNIH DOHODKOV

EKONOMSKI IN SOCIALNI RAZVOJ IN POLITIKA STABILIZACIJE

Na prvi plenarni seji je bil sprejet sklep, da kongres nadaljuje delo v treh tematskih področjih:

prvo tematsko področje: ODLOČANJE DELAVCEV V ZDRUŽENEM DELU, PRIDOBIVANJU IN DELITVI DOHODKA;

drugo tematsko področje: SAMOUPRAVNO POVEZOVANJE IN ZDRUŽEVANJE NA OSNOVI DOHODKA;

tretje tematsko področje: ZDRUŽENI DELAVCI V DELEGATSKEM SISTEMU;

Ker smo bili iz Trbovelj trije delegati, smo sodelovali vsak v eni skupini, tako je bila zajeta celotna tematika III. kongresa. Sam sem sodeloval v prvem tematskem področju

V tem tematskem področju je imelo razpravo preko 200 razpravljalcev iz cele Jugoslavije.

Jaz sem imel referat z naslovom — DRUŽBENO EKONOMSKI ODNOSI V ELEKTROGOSPODARSTVU SLOVENIJE.

Koreferat je imel Dušan Bogdanov — Senko. V njem je

opozoril na pomembnost odločanja delavcev v združenem delu pri pridobivanju in delitvi dohodka.

Diskutanti so največjo pozornost posvetili stimulativnemu nagrajevanju delavcev v neposredni proizvodnji, ki je trenutno splošen problem celotnega jugoslovanskega gospodarstva. Vedno bolj je prisotna prevelika razlika med fizičnim in administrativnim delavcem oziroma delavcem v neposredni proizvodnji. Znano je, da delavci na neproduktivnih mestih dosegajo višje dohodke kot pa delavci v neposredni proizvodnji.

Kritično so bili ocenjeni ekonomski odnosi s tujino. Uvoz naj bi bil utemeljen na večji produktivnosti, na perspektivi in stabilizaciji podjetja oziroma delovni organizaciji. Devizna sredstva naj bi vlagali tam, kjer je pričakovati rezultate, pomembne za širši družbeni razvoj.

Pospešiti je treba tudi raziskovalno dejavnost, ki naj bi bila vodilo za bodočnost in obstoj delovnih organizacij. Raziskovalno delo naj bi bil usklajen proces in ne sme mimo OZD. Predpogoj je pa svobodna menjava dela.

Kongres je prav tako opozoril na skokovito naraščanje cen, ki najbolj prizadenejo delavce z nizkimi osebnimi dohoki. Poenotiti je treba celoten sistem cen ter določiti primerno tehnično rešitev tega problema na celotnem jugoslovanskem tržišču. Poostriiti je treba tudi kontrolo cen.

Zveza ekonomistov Jugoslavije je že izdelala predlog o sistemu cen za celotno gospodarstvo Jugoslavije.

Dne 18. junija ob 9 uri je bila druga plenarna seja, na kateri je bila sprejeta resolucija III. kongresa.

Slavnostni govornik je bil Sergej Kraigher, predsednik predsedstva SFRJ in je v svojem govoru poudaril naslednje:

Posebna vrednost kongresa je, da je med svojim delom pokazal na odpore birokratskih —

Na proslavi ob letošnjem prazniku dela in 40. letnici ustanovitve OF in vstaje slovenskega naroda, je občinski svet zveze sindikatov Trbovlje podelili letošnja priznanja — srebrne znake zveze sindikatov. Med prejemniki je bil tudi Mihael Gosak, rudar iz TOZD Premogovnik Trbovlje.

tehnokratskih sil v sami samoupravni bazi, organizaciji združenega dela in samoupravnih skupnostih, v izvršnih in upravnih organih družbenopolitičnih skupnosti in organizacij.

Svoje vtise iz III. kongresa bi zaključil z besedami Mika Špiljaka.

»Kongres je končan samo formalno. Prava aktivnost se šele začne. Že jutri se mora nadaljevati v vseh delovnih organizacijah, tovarnah, rudnikih, po vaseh, šolah, somoupravnih in delegatskih telesih.«

Moram reči tudi to, da so misli in problemi, ki so bili podani v razpravah, skoraj enaki. Želje vseh nas pa so, da pozitivno prebrodimo ekonomske, samoupravne težave, ter da se vsak dan borimo za večjo produktivnost in stimulativnost na vseh delovnih mestih. To je misel vseh delegatov III kongresa samoupravljalcev Jugoslavije.

TOREJ, KONGRES JE KONČAN, AKCIJA SE ZAČENJA!

Mihael Gosak

Ob problemski konferenci ZKS

Člani ZKS so se že tretjič sestali na problemski konferenci delovne organizacije Zasavski premogovniki na področju v Trbovljah.

Iz poročila, ki ga je podal predsednik konference, je ugotovljeno, da so nekateri problemi že urejeni, nekateri so v izvajanju, vendar pa se vedno po-

javi še kakšen nov problem, o katerem je treba spregovoriti. Eden takšnih problemov je nedoseganje proizvodnega načrta na rudniku Trbovlje in prav o tem je tekla beseda ves čas trajanja sestanka.

Po izjavah tehničnega vodstva TOZD Premogovnik Trbovlje ni problem pri njih. Proizvodni načrt na proizvodnji pre-

moga bi dosegali v tem času, saj ugotavljajo, da se je zmanjšalo število neopravičeno izostalih delavcev, da je manj bolnih in da je celo stalež zaposlenih napram prejšnjemu letu nekoliko večji. Tudi delovišče odgovarja za nemoteno proizvodnjo in jamska mehanizacija še dokaj dobro dela. Vzrok izpada proizvodnje navajajo, da je drugače. Tokrat krivijo skupni prevoz, odnosno TOZD Separacijo premoga, da ne dostavljajo pravočasno praznih vozičkov, zato so tudi bunkerji vedno polni premoga itd. Če bi redno dostavljali prazne vozičke, bi tudi proizvodni plan dosegali, tako pa včasih kar celo uro ali še več čakajo na prazne vozičke.

V TOZD Separaciji premoga tega ne zanikajo. Navajajo druge probleme, ki so, ali pa niso opravičljivi. Zablaten premog, ki ga dobijo v vozičkih, morajo domala spraskati iz njih, čiščenje vozičkov je silno zamudno opravilo, pa tudi naprava se čestokrat pokvari. Nadalje navajajo, da večkrat nimajo dovolj lokomotiv, da jih ne popravljajo v roku in dovolj dobro, da imajo zelo velik problem pri vzdrževanju prog, saj je bil celo primer, da je del proge zalila voda, pri čemer so se lokomotive še bolj kvarile. Navajajo tudi, da čutijo pomanjkanje delavcev, saj morajo prositi za pomoč druge TOZD za delavce, da pomagajo pri popravilu prog. Zaradi pomanjkanja vozičkov pa ne tarnajo samo v Trbovljah, tudi v Hrastniku ni nič bolje.

Jasno pa je, da zaradi nedoseganja proizvodnega načrta ne dosegajo tudi finančnega rezultata. In če bo tako naprej, denimo do konca leta, potem je zelo vprašljivo, kako zagotoviti sredstva za pokrivanje izgube, kako zagotoviti osebni dohodek, regres, odpravnine itd. Torej ne kaže drugega, da sedaj, ko je še čas, napnejo vse sile, da bo proizvodni plan dosežen, za kar so predvsem odgovorni strokovni delavci, ki jih je trenutno kar dovolj. Člani konference so bili mnenja, da bi z malo boljšo organizacijo dela in malo več osebne odgovornosti posameznikov,

lahko dosegali proizvodni načrt, pa ne samo dosegali, za kakšno tono celo presegli. Treba je vedeti, da je od fizične proizvodnje odvisen tudi dohodek in če je dohodek, bodo tudi sredstva za osebne dohodke, sklade itd. Vsekakor pa morajo prekiniti misli posameznikov, da si le s prisotnostjo na delu tudi ob sicer prostih dneh, lahko zaslužijo kar lep osebni dohodek. Mnenja so, da je treba na vsak način postaviti, predvsem strokovnjakom, nalogo, da z boljšo organizacijo dela, z več osebne odgovornosti pristopijo k delu ter zagotovijo normalno proizvodnjo. Če je zaslužek rudarja odvisen od njegovega truda na delovnem mestu, potem mora biti tudi za tistega, ki vodi in organizira delo odvisen zaslužek od dosežene proizvodnje. Ker imajo organizatorji dela, kljub neizpolnjenemu planu svoj osebni dohodek, je razumljivo, da »nimajo« pravega interesa za izvajanje plana proizvodnje.

Člani problemske konference so kritično spregovorili tudi o stimulativnem nagrajevanju. Ne samo v TOZD Premogovnik Trbovlje, kjer pravilnika še niso potrdili, tudi tam, kjer so ga, ga ne izvajajo ali pa ga izvajajo le delno. Temu problemu bo potrebno posvetiti več pozornosti že v naslednjih tednih in ne čakati, da nas zakonski predpisi najdejo nepripravljene. Prav tako so navzoči ugotovili, da izplačevanje jamskega dodatka v delovni organizaciji ZPT poteka normalno, ni pa znano, kako izplačujejo jamski dodatek v ostalih del. organizacijah in del. skupnostih. To bo morala ugotoviti samoupravna delavska kontrola posameznih delovnih organizacij in delovnih skupnosti.

Prepričani so, da zaključki konference niso neuresničljivi. Treba se je zavedati, da smo nazadnje vsi delavci, da imamo vsi isti cilj in ta cilj je, da bolje delamo, da ustvarimo več dohodka in s tem tudi večji osebni dohodek ter si na ta način izboljšujemo svoj življenjski standard, družbi pa dajemo prepotrebno energijo.

I. O.

Gibanje članstva ZK v revirskih občinah

Pred nedavnim je revirski komite ZKS, po novem ga imenujemo medobčinski svet ZKS revirskih občin, obravnaval oceno o organiziranosti, in razvoju v revirjih ter sprejemanju v ZK v preteklem letu. Iz Informacij tega medobčinskega sveta, ki so pred nedavnim izšle, povzemamo nekaj najbistvenejših podatkov, ki se nanašajo na število osnovnih organizacij, število članov ZK, tistih, ki so bili na novo sprejeti in tistih, ki so bili izločeni iz članstva ipd.

Iz omenjenih informacij povzemamo, da se je tudi v letu 1980 pokazalo, da poteka sprejemanje novih članov v ZK v vseh treh revirskih občinah neprekinjeno in načrtno. To dokazujejo tudi podatki za posamezne občine in pa Zasavske revirje kot celoto. Večina osnovnih organizacij stalno skrbi za obnavljanje svojega članstva, nekatere OO ZK pa na to pozabljajo. Ponekod so partijske organizacije zelo učinkovite, ponekod pa so seveda manj delavne, kar se pozna tudi pri sprejemanju novih članov v ZK. Naloga vseh pa je, da načrtno delujejo pri obnavljanju članstva in zagotavljajo organizirano navzočnost ZK v sleherni TOZD in DS ter krajevnih skupnostih.

Informacije prikazujejo članstvo tudi po strukturi v posameznih letih glede na stopnjo izobrazbe in zaposlenosti. ročju Hrastnika 56,7 % delav-

Naj omenimo, da je od skupnega števila članov ZK na področju, 22,76 % mladih in 31,7 % 49,07 % delavcev, 23,05 % mladih in 28,32 % žensk. Na področju Trbovelj je 49,07 % delavcev, 23,05 % mladih in 28,32 % žensk. Na področju Zagorja pa je 51,4 % delavcev, 22,2 % mladih in 31,4 % žensk. V celotnih revirjih pa je

51,54 % delavcev, 22,78 % mladih in 29,9 % žensk.

Naj na koncu še omenimo, kakšen je delež članstva po posameznih krajevnih skupnostih:

V 10 krajevnih skupnostih na področju Hrastnika je vključenih v njihove osnovne organizacije ZK skupno 247, v 10 krajevnih skupnostih oziroma njihovih OO ZK na področju Trbovelj 288 in v 12 krajevnih skupnostih oziroma njihovih OO ZK na področju Zagorja 213.

Na področju Hrastnika znaša delež kmečkega prebivalstva 1,49 % oziroma 167 občanov, med katerimi ni članov ZK. Na področju Trbovelj znaša ta delež 2,01 % oziroma 374 občanov, med katerimi ni članov ZK in v Zagorju znaša delež kmečkega prebivalstva 9 % oziroma 1.476 občanov, med katerimi sta dva člana ZK.

Iz podatkov, ki smo jih objavili, lahko povzamemo, da pri sprejemanju in obnavljanju članstva ZK ne bi smeli zanemarjati možnosti v društvih in družbenih organizacijah, predvsem v KS, kjer še ni OO ZK. V revirjih sicer dosegamo pri novosprejetih članih ZK delavsko večino, medtem ko glede na zaposlene, te večina ni. Zato bo treba do kongresa to nalogo izpeljati v osnovnih organizacijah ZK v revirjih. Gre za naše delavske in industrijske centre, kjer se mora sestav članstva ZK še posebno odražati.

Iz leta v leto se ob raznih ocenah govori tudi o kmetih — članih ZK. Število članstva bi lahko dvignili z vključevanjem mlajših in žensk. Ob sprejemanju ocene in zaključkov so govorili tudi o usposabljanju in izobraževanju ter organiziranosti, razvoju in sprejemanju v ZK. Naloge in ocene iz sprejetih zaključkov pa bodo osnovne organizacije ZK, občinske konference in njihovi organi določene opredelili v svojih programih dela oziroma aktivnosti v pripravah na prihodnji kongres ZK.

Število OO ZK v posameznih občinah in revirjih

Občina	ustanovljene v letih			vseh OO ZK
	1978	1979	1980	
Hrastnik	4	5	2	43
Trbovlje	14	5	4	88
Zagorje	8	4	—	53
SKUPAJ	26	14	6	184

Število članov ZK v občinah in revirjih (stanje 30. 11. 1980)

Občina	1979	1980	razlika	% porasta
Hrastnik	931	984	53	5,7
Trbovlje	1827	1991	164	9,0
Zagorje	895	919	24	2,7
SKUPAJ	3653	3894	241	6,6

Število novosprejetih članov ZK:

Občina	1976	1977	1978	1979	1980	skupaj
Hrastnik	66	59	43	66	59	293
Trbovlje	153	109	144	106	138	650
Zagorje	67	68	58	61	54	308
SKUPAJ	286	236	245	233	251	1251

Izstopi, črtani in izključeni člani:

Občina	izstopi	črtani	izključeni	skupaj
Hrastnik	8	10	22	40
Trbovlje	9	57	50	116
Zagorje	7	54	6	67
REVIRJI	24	121	78	223

Število članstva v ZK v primerjavi s številom zaposlenih in številom prebivalstva v letu 1980:

Občina	število zaposl.	% članov ZK	število prebiv.	% članstva ZK
Hrastnik	4.747	20,72	11.145	8,82
Trbovlje	10.723	18,56	18.646	10,67
Zagorje	4.891	18,80	16.402	5,60
revirji	20.361	19,12	46.193	8,43

PROBLEMATIKA

PROIZVODNJE IN
GOSPODARJENJA V DO
ZASAVSKI PREMOGOVIKI
TRBOVLJE

29. 5. 1981 je bila v Trbovljah 25. razširjena seja izvršnega odbora republiškega odbora sindikata delavcev energetike Slovenije.

Glavni namen omenjenega sestanka je bil, da bi se dogovorili o ukrepih, s katerimi bi do konca letošnjega leta dosegli planirano proizvodnjo. V prvih petih mesecih je namreč DO ZPT poslovala s precejšnjo izgubo, ki je posledica nedoseganja proizvodnje. Vzroki, ki vplivajo na takšno stanje, so nam v glavnem znani, zato bi obširneje seznanili bralce s stališči in mnenji, ki bi prispevali k izboljšanju stanja.

V program ukrepov, ki ga morajo najpozneje do 20. 6. 1981 pripraviti strokovne službe, samoupravni organi in DPO ZPT, naj bi poskušali najti rešitev za naslednje probleme:

— Organizirati delo pri skupnem prevozu tako, da na deloviščih ne bi čakali na prazne vozičke. Nujno je tudi vzdrževanje in modernizacija prevoza.

— Izvršni odbor RO je sprejel sklep, da bo s svojo aktivnostjo pokrenil vse potrebno za zagotovitev sredstev za vzdrževanje obstoječih strojnih in prevoznih naprav ter nabave nekaterih rezervnih delov.

— Ker primanjkuje delavcev za direktno proizvodnjo, je treba z razporejanjem delavcev poiskati vse možne rešitve, da se čim več delavcev zaposli na direktni proizvodnji (širokih celih).

— V zvezi z nagrajevanjem po delu in rezultatih dela je potrebno izdelati analizo in ugotoviti, kakšno je dejansko razmerje med OD zunanjih in jamskih delavcev, ob upoštevanju stališča sindikatov, da morajo biti OD jamskih delavcev z isto kvalifikacijo najmanj za 30 % višji od OD zunanjih delavcev.

Različno bi morali nagrajevati tudi jamske delavce. Še posebej pa bo treba nagrajevati delavce, ki največ prispevajo k doseganju večje proizvodnje oziroma tiste, ki delajo v direktni proizvodnji.

— Čimprej je treba izdelati analizo števila zaposlenih v posameznih jamah in pri tem upoštevati tudi število zaposlenih iz tistih OZD, ki opravljajo določene usluge oziroma storitve za ZPT. (npr. RGD in Geološki zavod ter drugi).

— Razmišljati tudi o novih organizacijah, predvsem o organizacijah oziroma reorganizacijah elektrostrojnih dejavnosti.

Vsi delavci kombinata smo dolžni prispevati svoj delež za doseganje boljših rezultatov, s tem pa tudi na planiran skupni prihodek.

Dragica Bregant

PROBLEMATIKA DELA SAMOUPRAVNIH ORGANOV IN DELEGACIJ NA PODROČJU HRASTNIKA

Ob prehodu dela samoupravnih organov v zadnji sklepni del v mandatni dobi 1980/82 že lahko grobo ocenimo njihovo delovanje. Zagotovo lahko trdimo, da so samoupravni organi do sedaj uspešno delovali, kljub težavam s katerimi so se srečevali v tej mandatni dobi, in to predvsem v težavah pri gospodarjenju v trenutnih zapletenih družbenoekonomskih razmerah. Težko breme, ki je bilo na ramenih samoupravnih organov, so velike težave pri doseganju načrtovane proizvodnje temeljnih organizacij kot tudi delovne organizacije ZPT v celoti. Princip in praksa samega delovanja sta pokazala, da je bila usmeritev, ki smo si jo zadali v začetku mandatne dobe, pozitivna. Tako se delavski sveti in njihovi izvršilni organi redno mesečno sestajajo

in kot glavno analizirajo dosežene rezultate, njihove pomanjkljivosti ter sprejemajo nove proizvodne obveznosti. Pri teh odločitvah se je pokazala velika zavzetost slehernega posameznika za razrešitev trenutnih gospodarskih težav. Omejeno problematiko bomo ob izteku mandatne dobe podrobno analizirali in ugotovljene morebitne pomanjkljivosti s pridom uporabili v nadaljnjem delu samoupravnih organov.

Veliko časa na posameznih sejah smo morali nameniti obravnavi in sprejemanju samoupravnih sporazumov o temeljnih plana za obdobje 1981-85. S trenutnim ugotovljenim stanjem smo lahko v celoti zadovoljni, v bodoče pa bomo morali posvetiti še več pozornosti sodelovanju in koordiniranju dela samoupravnih organov TOZD in DO. Tako moramo usklajeno sklicevati seje delavskih svetov, da bi tako dosegli vsestransko obravnavo določenih problemov in s tem dosegli enotne odločitve vseh organov znotraj delovne organizacije in na ta način urejevali pravilne samoupravne odnose. V omenjeni način delovanja se morajo neobhodno vključiti tudi družbenopolitične organizacije, saj bomo samo s koordiniranim in skupnim delom kos vsem težavam, s katerimi se srečujemo. Povsem drugače pa lahko ocenimo delovanje in problematiko dela delegacij.

Kljub ugotovljenemu določenemu napredku pa smo pri samem delovanju ugotovili določene pomanjkljivosti, ki vplivajo na uspeh dela delegacij. Kot prvo lahko izpostavimo neaktivnost in neodgovornost slehernega posameznika, naj si bo kot delegata združenega dela ali samoupravne interesne skupnosti v občini. Nekateri posamezniki še niso pripravljeni prevzeti določene obveznosti, tako se njihov odnos do dela delegacij odraža pri funkcioniranju delegacije.

Druga takšna ugotovitev je preobširen material posamezne interesne skupnosti, ki je za nekatere delegate nedosegljiv,

zato pa tudi neinteresanten, na kar smo že večkrat opozorili pristojne strokovne službe. S samoupravno preobrazbo SIS pa upamo, da se bo pristop in priprava gradiva drugače interpretirala delegatom. Tudi na tem področju moramo v bodoče zagotoviti večjo angažiranost DPO in sodelovanje vodstvenih delavcev TOZD in DS na področju. Dosedanja ugotovitve te problematike nam lahko koristno služi v trenutnem

obdobju, ko smo že pričeli z evidentiranjem novih delegatov za samoupravne organe, delegacije in družbenopolitično skupnost v občini za novo mandatno dobo.

Če zaobkrožimo vse te ugotovljene pozitivne in negativne strani delovanja samoupravnih organov in delegacij, lahko negativne strani delovanja odpravimo samo z večjo aktivnostjo vseh dejavnikov.

Janko Šmit

PROBLEMATIKA SAMOUPRAVNIH ORGANOV IN DELEGACIJ SIS V DO ZPT NA PODROČJU TRBOVELJ

Samoupravni organi TOZD in DS zajemajo delavski svet, zbor delavcev in komisije ter odbore v okviru delavskega sveta razen TOZD PJJ, ki zaradi majhnega staleža nima delavskega sveta, pač pa samo zbor delavcev.

Delo v samoupravnih organih poteka organizirano in nemo-teno.

Sklepčnost zaenkrat še ni problematična, vendar prepoznati sklici delegate po nepotrebnem obremenjujejo. Vzrok temu je potrebno iskati v nekoordiniranem delu teh organov v DO in SOZD, kar se izraža v dostavljanju materiala za obravnavo. Tudi razprave na sejah v nekaterih TOZD prehajajo okvire funkcij samoupravnih organov, tako razprave po nepotrebnem podaljšujejo seje in obremenjujejo delegate. Na tak način seje izgubljajo na vrednosti.

Delegacije samoupravnih interesnih skupnosti so organizirane takole:

TOZD Premogovnik ima posebne delegacije, ostale TOZD in DS pa splošne delegacije.

Material za skupščine obravnavajo na skupnih sejah, in izoblikujejo stališča za skupščine.

V zadnjem času ugotavljajo, da so skupščine pogosto nesklepčne.

Vzrok za to je potrebno iskati delno v nedelavnosti delegatov, za katero so deloma sami odgovorni, deloma pa je temu krivo težko fizično delo, ki ga opravljajo.

Drugi vzroki so še v prepogostih sklicih nekaterih skupščin SIS, zlasti Stanovanjske skupnosti.

Tudi material za skupščine prihaja neredno in včasih prepozno.

Iz seje delavskega sveta SOZD REK EK v sejni sobi upravne zgradbe.

Foto Trbovlje

Beograd, 23. junija 1981

Predsednik predsedstva SFRJ je poslal naslednjo zahvalo za čestitko, ki jo je prejel ob izvolitvi za predsednika predsedstva SFRJ:

DELAVCEM SOZD REVIRSKEGA ENERGETSKEGA KOMBINATA EDVARDA KARDELJA IN TEBI OSEBNO SE PRISRČNO ZAHVALJUJEM ZA ČESTITKE IN DOBRE ŽELJE OB MOJI IZVOLITVI ZA PREDSEDNIKA PREDSEDSTVA SOCIALISTIČNE FEDERATIVNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE IN, OBENEM, POŠILJAM TOVARIŠKE POZDRAVE IN NAJBOLJŠE ŽELJE.

Sergej Kraigher, s. r.

Največji problem pa predstavlja obravnava gradiva, ki je preobsežno in prezahtevno napisano za kadrovske strukture naših delegacij.

Tako je povsem upravičena težnja delegatov, naj bi bilo gradivo za razpravo posredovano delegacijam v čim krajši in poljudno napisani obliki. S tem bi postalo bistvo gradiva vsakemu dostopno in razumljivo.

To bi pripomoglo, da bi postale razprave na skupščinah vsebinsko bogatejše, odločanje delegatov pa zahtevnejše. Le dobro informirani delegati lahko prenašajo povratne informacije v bazo.

Kljub navedenim težavam, ki pa niso nepremostljive, je potrebno priznati, da je na tem področju narejen bistven korak naprej k razvoju socialističnega samoupravljanja in neposrednega odločanja delavcev.

Stanka Hauck

PROBLEMATIKA DELA SAMOUPRAVNIH ORGANOV IN DELEGACIJ V DO ZPT NA PODROČJU ZAGORJA

Na področju Zagorja delujejo v okviru delovne organizacije ZPT štiri TOZD in dve delovni skupnosti. Te temeljne organizacije imajo v skladu s svojimi normativnimi akti vse samoupravne organe in delegacije za skupščine SIS in družbenopolitične skupnosti.

Pri delu samoupravnih organov ni večjih težav, ki bi lahko vplivale na delo teh organov. Problemi se pojavljajo tedaj, če je potrebno sejo sklicati v kratkem časovnem roku, saj se delegati na tako sejo ne morejo pripraviti. Pri drugih oblikah samoupravne aktivnosti — po delovnih skupinah — zborih delavcev, je pa problem predvsem v tem, da ti sestanki potekajo

pred izmenami in je običajno zelo malo časa za poglobljeno razpravo. Zaradi izredno velikega števila delavcev, ki se vozijo na delo, pa teh sestankov ni mogoče sklicati izven delovnega časa. Toda ti problemi niso tako pereči, da bi vplivali na nemoteno delo samoupravnih organov.

Večje težave nastopajo pri delu delegacij za SIS in družbenopolitične skupnosti. Največji problem je v neaktivnosti nekaterih delegatov, tako da vsa teža dela odpade na dva — tri delegate. Večkrat se pojavljajo tudi problemi sklepčnosti skupnih sestankov delegacij. Vzroke za pasivnost delegatov je potrebno iskati predvsem v neprimerno pripravljenem gradivu, ki je večkrat preobširno in preveč strokovno sestavljeno, med delegati pa se pojavlja tudi nezadovoljstvo zaradi občutka rivalstva med delegati zbora uporabnikov in izvajalcev, kar tudi negativno vpliva na delo delegacij. Določene stvari pri delu delegacij bi se lahko izboljšale prevsem z nudenjem pomoči strokovnih sodelavcev v TOZD in DO, kakor tudi od strokovnih sodelavcev SIS.

Lahko rečemo, da je delo samoupravnih organov in delegacij v tem obdobju naredilo precejšen korak naprej, vendar pa bodo potrebni še večji napor pri tem, da se bo naš samoupravni socialistični sistem nenehno izpopolnjeval in dograjeval.

Svato Zupančič

Priprave na MDA

V začetku meseca junija je OK ZSMS Zagorje izvedla volilno konferenco. Njen glavni namen ni bil le v kadrovske spremembah, saj so širše spregovorili med drugim tudi o sprejemu pionirjev v ZSMS, ki so ga opravili v vseh OO ZSMS v KS

v zastavljenem roku. Seja je bila prvič nesklepčna, zato so jo morali ponoviti, čeravno so dnevni red obravnavali obakrat.

Osrednja tema konference je bila: Poročilo o pripravah na MDA v letošnjem letu. Mladi iz Zagorja bodo letos sodelovali kar na petih MDA, in sicer v II. izmeni MDA Titograd v SR Črna Gora z MDB Franc Farčnik; v I. izmeni MDA Bela krajina z MDB Rdeči revirji, ki jo organizirajo skupaj z OK ZSMS Trbovlje in Hrastnik; na MDA Zvornik z MDB Bratska mesta v mesecu avgustu, katere organizator je OK ZSM (Srbije) Lazarevac; v I. izmeni MDA Posočje s pionirsko delovno brigado Rdeči revirji ter v MDB Đuro Pucar-Stari na MDA Ibar-Lapenac v SAP Kosovo v mesecu avgustu. Člani Centra za MDA se letos soočajo s problemi evidentiranja mladincev — brigadirjev zaradi širokega razmaha mladinskega prostovoljnega dela. Sredstva za MDB so si letos zagotovili s samoupravnim sporazumom o financiranju mladinskega prostovoljnega dela in ne predstavljajo nobenih ovir kot v preteklih letih. Največja problematika pa se poraja s sodelovanjem pionirske delovne brigade Rdeči revirji v I. izmeni na MDA Posočje, ko še v vseh osnovnih šolah poteka pouk. Predsedstvo OK ZSMS Zagorje je mnenja, da kljub vsemu pionirska brigada ne more sodelovati v prvi izmeni, ker je to nedvomno obremenitev, ki jo učenci, in še zlasti njihovi učitelji, ne morejo prevzeti nase. Poleg tega pa imajo učenci 8. razredov sprejemne izpite za sprejem v 1. letnik usmerjenega izobraževanja. Podobno misel je bilo slišati tudi na drugih sejah in na brigadni konferenci (2. junija v O.Š. Heroja Rajka v Hrastniku). Evidentiranje za pionirsko delovno brigado so na vseh osnovnih šolah zastavili v nenapisano pravilo, da se za brigado evidentirajo predvsem dobri učenci, kar pa teže problematike v ničemer ne zmanjšuje. Pred vrati zagorske mladine pa je še izobraževanje in priprava na akcije, saj so do se-

daj organizirali le dve lokalni MDA (Tirna in Čemšeniška planina).

Na zaključku seje pa so podelili še priznanja v športnem tekmovanju v mesecu mladosti in 25. maju — dnevu mladosti. Vrstni red skupne uvrstitve je sledeč: RŠC (171 točk), Siporex (116 točk), Zagorje-center (111 točk), sledijo Ravenska vas, Toplice, GIP Beton - gradbeništvo, O.Š. Ivana Skvarča, Franc Farčnik, Izlake, Gostinska šola, Potrošnja, IGM in Polje z enakim številom točk, Varnost, Kotredž in Tirna.

Po posameznih panogah pa so rezultati sledeči:

- košarka: Zagorje - center, Ivana Skvarča, in Polje;
- rokomet: Varnost, Zagorje - center, RŠC;
- nogomet: RŠC I. ekipa, Čolnišče, GIP Beton;
- namizni tenis: Franc Farčnik II. ekipa, Izlake, RŠC;
- kegljanje: Siporex I. ekipa, Rudnik, Siporex II. ekipa;
- streljanje moški: Toplice, Ravenska vas, Siporex;
- ženske: Ivana Skvarča, Ravenska vas;
- in šah: RŠC, GIP Beton - gradbeništvo in Siporex.

Drago Jamnik

Sodelovanje z mladimi

IZ SENOVEGA IN
KANIŽARICE

Kot je znano, sta se v zadnjem času združili v SOZD REK E. Kardelj Trbovlje tudi delovni organizaciji Rudnik rjavega premoga Senovo in Rudnik rjavega premoga Kanižarica. Glede na to samoupravno in poslovno organiziranost je potrebno prilagoditi oz. vključiti tudi delovanje družbenopolitičnih organizacij tudi Zveze socialistične mladine Slovenije.

V zvezi s tem se je pojavilo vprašanje, kako in na kakšen način uskladiti delo mladih gle-

de na oddaljenost in kako koordinirati in realizirati skupne akcije in naloge. Da pa bi začeli z reševanjem teh nalog, pa se je potrebno v prvi vrsti pravilno in čimbolj racionalno organizacijsko povezati. Ta začetna faza je sedaj že v teku, kar pa je posledica precejšnje lokacijske oddaljenosti in težke stalne povezave. Do sedaj smo se praktično povezali samo s predstavniki mladih iz DO Rudnik Senovo, z mladimi iz DO Rudnika rjavega premoga Kanižarica pa še nismo uspeli vzpostaviti močnejših stikov. Vzroki za to pa so bolj tehnične narave. Kljub temu pa so nekatere stvari znane, in sicer, da so tako v Kanižarici kot v Senovem organizirane mladinke in mladinci v Zvezo socialistične mladine Slovenije, in to v en aktiv oz. eno osnovno organizacijo ZSMS, da se srečujejo s podobnimi problemi kot mladina SOZD REK EK na področju občin Zagorje, Trbovlje in Hrastnik.

Na prvem in obenem tudi zadnjem srečanju s predstavniki mladih iz premogovnika Senovo, ki je bil v Senovem dne 16. 4. letos, smo seznanili eden drugega z organiziranostjo, s problematiko in uspehi ter metodah dela. V celoti smo jih seznanili z dosedanja organiziranostjo Zveze socialistične mladine pri SOZD REK Edvard Kardelj in se pogovorili o nalogah na tem področju. Zvedeli smo, da imajo zelo malo članov organiziranih v ZSMS, da je v zadnjem času občutili slabšo aktivnost. Vzroki za precejšnjo neaktivnost so v večji meri tudi objektivni, saj je poleg izmenškega dela prisotno tudi dejstvo, da je veliko delavcev kolektiva iz različnih oddaljenih krajev in vasi, pa tudi fluktuacija je precej velika. Precejšnje težave imajo tudi z vključevanjem mladih iz drugih republik v delo na družbenopolitičnem področju.

Ob zaključku razgovora smo se dogovorili o kratkoročnih nalogah v zvezi z možnostmi organiziranosti in povezovanja s koordinacijskim organom OO ZSMS SOZD ter tesnejšem so-

delovanju predvsem s tistimi osnovnimi organizacijami mladine, kjer bomo našli skupne interese in naloge. Ena prvih nalog, ki jo moramo realizirati do naslednjega skupnega sestanka je ta, da se v lastni sredini dogovorimo in opredelimo o obliki organiziranosti po novem, o načinu vključevanja po delegatskem principu v določene koordinacijske organe ter o predlogu števila delegatov in njihove izvolitve.

Čeprav bo potrebno precej dela, da bomo vse naštet, pa še kup drugih nalog okrog organiziranja, povezanosti, koordiniranja in realizacije skupnih interesov izvršili, pa smo prepričani, da bomo našli skupni jezik in kljub oddaljenosti uspešno in v skupno zadovoljstvo sodelovali na principih prijateljstva in tovarštva, saj nas kot člane Zveze socialistične mladine združujejo isti cilji pri graditvi naše samoupravne socialistične družbe in ne nazadnje tudi misli in ideje največjega mentorja mladih — našega tovariša Tita.

Boris Jesenšek

Ob dnevu MLADOSTI v Zasavju

V središču revirjev — Trbovljah je bila prireditev ob dnevu mladosti že 22. maja na igrišču Partizana. Na njej je zbranim spregovoril predsednik OK ZSMS Trbovlje Miro Pirnar. Mladinci, pionirji in cicibani pa so nato s spretnostmi prikazali razgibanost, živahnost in dokazali, da bo 25. maj — Titov rojstni dan, ostal res njihov praznik, prežet z bolečino, da Tita ni več med nami.

Naslednji dan pa je organizirala centralno občinsko proslavo OK ZSMS Zagorje v gledališki dvorani delavskega doma Zagorje, kjer so v pestrem kultur-

nem programu sodelovali tudi najmlajši iz VVZ. Po proslavi pa so ob 20. uri v stekleni dvorani priredili še mladinski ples z ansamblom Veter iz Hrastnika in gostom večera Ivom Mojzerjem. Ob tej priložnosti so mladi v Zagorju izdali posebno številko občinskega glasila ZSMS — Klicaj, ki so ga podelili pionirjem ob sprejemu v ZSMS.

24. maja pa so proslavili 25. maj tudi hrastniški mladinci z osrednjo proslavo na nogometnem igrišču na Logu, kjer je v kulturnem programu nastopilo okoli 1200 nastopajočih. Sode-

lovali so mladinski pevski zbori, recitatorska skupina, godba na pihala, ansambel EP in 700 osnovnošolcev in cicibanov z ritmičnimi vajami. V tej občini so podelili 15 priznanj mladinskim aktivistom, društvom in mentorjem za aktivno delo v ZSMS.

Sicer pa so že od srede meseca maja v vseh treh občinah potekala številna športna tekmovanja. Mladi pa so se aktivno vključili in prispevali svoj delež k uspešnosti akcije NNNP '81.

Drago Jamnik

Ob dnevu mladosti se je trboveljska mladina predstavila na igrišču TVD Partizan z mnogimi športnimi vajami in nastopi.

Foto Trbovlje

Pričeli smo z letovanjem

Obnovitvena dela so končana

Kakor že vsa leta nazaj smo tudi v letovalni sezoni 1981 omogočili našim članom kolektivna nemoteno letovanje v naših počitniških domovih in izven njih pri zasebnikih in v hotelskih ustanovah.

Z letovanjem smo pričeli 20. 6. 1981 in se bomo menjavali vsakih 10 dni do 8. 9. 1981.

Ugotavljamo pa, da kljub zahtevam posameznih TOZD po posameznih področjih, kot so Hrastnik, Trbovlje in Zagorje, kapacitete posteljnega fonda niso v celoti zasedene in je še kar precej pogodbenih kapacitet neizkoriščenih. To se poraja že vsa pretekla leta v predsezoni, in po sezoni dočim je v konici letovalne sezone, to je julija in avgusta za-

sedena skoraj vsaka postelja, ki jo imamo na razpolago. Malo več prostih kapacitet je v letošnjem letu, to pa zaradi tega, ker imamo izredno malo posteljnih kapacitet v naših domovih in precej več privatnih ležišč, ki pa so oddaljena do 1 km, to pa naše letovalce moti, saj so bili navajeni, da so v neposredni bližini skupnega objekta, kjer se hranijo. Upamo pa, da bomo prebrodili tudi to krizo, saj smo pričeli z novogradnjo.

Najprej pa nekaj besed o vzdrževalnih delih v naših počitniških domovih v Crikvenici in na Rabu.

V času od 25. 3. 1981 do 29. 3. 1981 in 5. 5. 1981 do 15. 5. 1981 je TOZD GRAMAT v počitniškem domu REK EK v Crikvenici izvršila naslednja vzdrževalna dela:

— beljenje stopnišča in hodnikov s kredom;

— beljenje sob — 9, 10, 7, 15 s kredom;

— omet sten in beljenje sten s kredom v vseh sobah na mestih kjer so odstranjene lesne letve;

— slikanje jedilnice z jupolom;

— beljenje kopalnice in vseh treh stranišč s kredom;

— oljni oplesk sten v kopalnici in vseh straniščih;

— oljni oplesk oken v stranišču II. nadstropja, oljni oplesk oken in vrat s pogledom na teraso;

— oljnati oplesk okenskih polic v vseh sobah;

— omet stropa v kopalnici (pritličje);

— beljenje kuhinje s kredom — delno;

— položitev toplega poda (topling) po vseh sobah in hodnikih ter kopalnici in straniščih;

— namestitev karnise za plastične zavese v kopalnici;

— popravilo odtočnega jaška pred jedilnico;

— montaža evalj plošč;

— popravilo strehe na terasi ob jedilnici in kuhinji (zamenjava evalj plošč);

— zasteklitev vitrine v kuhinji in okna v stranišču;
— montaža oken in vrat (s pogledom na teraso);

— izdelava mulde (izkop zemlje, betoniranje in izdelava cementnega estriha);

— čiščenje okolince počitniškega doma in nakladanje materiala v kontejnerje.

Opravljenih je še vrsta del, kot so: popravljene nočne omare in omare po sobah, skrajšana vrata, da je bilo možno položiti topli pod, popravljena polkna in okna, zamenjane ključavnice na vratih v sobah, zamenjana tesnila na odtočnih pipah po sobah in tudi dotočne cevi pri umivalnikih, popravljeni splakovalniki v straniščih, montirana nova mešalna baterija v kuhinji popravljen bojler v pritličju, napeljana nova električna instalacija v kuhinji in v hodniku, montirana stikala na hodnikih in v kuhinji, obnovljene luči v sobah, kuhinji in jedilnici.

Na Rabu je v celoti prepleskana notranjost Kaldane, vse sobe, prepleskana so vsa vrata in okna, v kuhinji je montiran nov električni štedilnik, montirana nova »frizeta« za pečenje pomfrita in rib, napeljana je instalacija za novo salamoreznicco, montirani sta novi hladilni skrinji, nabavljeni novi stoječi obešalniki v jedilnici, popravljen je oporni zid od obale do Kaldane, popravljene so stopnice, obnovljena je skoraj v celoti plinska postaja, urejena je kanalizacija za kuhinjo. V letošnjem letu so bile odstranjene kar precejšnje nepravilnosti in nabavljeni novi stroji, stoli, skrinje itd.

Zato je dne 11. in 12. 6. 1981 komisija, imenovana od komisije za družbeni standard in kadrovsko socialno politiko v sestavi Niko Obrčkal, Srečko Koritnik, Rajko Klemenc in Otmar Centrih, pregledala oba počitniška domova in ugotovila ter zaključila naslednje: v Crikvenici je vzdrževalna dela opravil TOZD GRAMAT. Podroben opis del je razviden v predhodnem opisu del.

Dela so opravljena. Komisija pa ugotavlja, da slikanje ni izvršeno kvalitetno in da bi bilo potrebno v bodoče tako frekventen prostor, kot je hodnik delati z bolj odpornim premazom in ne s kredo, zato predlaga, da se v bodoče tako uredi. Ko je komisija primerjala opravljena dela z osnutkom obračuna je ugotovila, da so nekatere usluge razmeroma drage in da cena ne ustreza dejanski vrednosti dela.

Dogovorjeno je, da mora izvajalec del cene nekaterih uslug podrobneje utemeljiti oziroma cene zmanjšati na višino realne vrednosti del.

V počitniškem domu na Rabu je delo opravljal »Jedinstvo« z Raba in »Skoljič« z Reke. Podroben opis je razviden iz opisanega. Dela so solidno opravljena, v primerjavi predloga obračuna z dejanskim stanjem pa je ugotovljeno, da količine nekaterih del niso pravilno izračunane in da so v obračunu prikazane večje, kot so v resnici.

Dogovoreno je, da bosta tovariša Žic in Podlogar (ta opravljata stalen nadzor pri izgradnji novega počitniškega doma) skupaj z izvajalci del izmerila sporne pozicije del in ugotovila dejanske količine. To morata pismeno potrditi izvajalca del in šele to je lahko osnova za izdajo računa.

Komisija si je ob obisku na Rabu in v Crikvenici ogledala tudi privatne sobe, v katerih bodo letovali delavci REK in ugotovila, da so le-te v primerni oddaljenosti in so primerno urejene.

Kratka informacija o uporabi sredstev, namenjenih za izgradnjo počitniškega doma na Rabu

V zvezi z izgradnjo počitniškega doma na Rabu je bil pred kratkim v glasilu »Srečno« objavljen članek, s katerim smo bralce informirali o stanju aktivnosti.

Danes ugotavljamo, da se dogodki zaenkrat razvijajo tako, kot smo predvideli.

Glede uporabe sredstev je stanje naslednje:

Porabljena so naslednja sredstva za opisane storitve:
Geološke raziskave (Građevinski inštitut Zagreb)

76.124,00 din

Izdelava tehnične dokumentacije, načrtov
(Industrogradnja Zagreb)

1.094.189,90 din

Skupaj že porabljena sredstva:
1.170.413,90 din

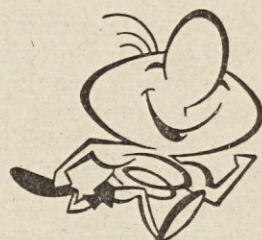
Dne 14. 5. 1981 smo prijavili investicijo
v višini

29.349.505,00 din

Z gradbenim podjetjem »Jedinstvo« z Raba smo sklenili pogodbo za gradbeno in obrtniška dela za izgradnjo objekta A (71 ležišč) za znesek 25.674.412,00 din z Rudisom iz Trbovelj pa pogodbo o nadzoru v višini 300.000,00 din. Vsota že porabljenih in angažiranih sredstev znaša 27.144.825,90 din.

S fizično izgradnjo na terenu je gradbeno podjetje Jedinstvo pričelo 8. 6. 1981, in sicer z gradnjo pristopne poti. Ugotavljamo, da so v tej zvezi še vedno težave pri urejanju lastninskih odnosov, kar časovno ovira gradnjo. Pračakovati pa je, da bo zadeva v kratkem dokončno rešena. Po zagotovitvi predstavnikov »Jedinstvo« bo trasa poti prebita do 20. 7. 1981.

Mirko Pirnaver

V Hrastniku bo zrastel dom učencev v gospodarstvu

Zaradi vse večjih potreb po strokovnih kadrih, pri tem so mišljeni visoko kvalificirani in kvalificirani delavci v gospodarstvu, ter prenosom težišča pridobivanja premoga proti Hrastniku in Dolu, smo pričeli že v letu 1979 s pripravami za gradnjo dijaškega doma v Hrastniku.

V celotna prizadevanja za izgradnjo dijaškega doma v Hrastniku se je poleg družbenopolitičnih organizacij aktivno vključil tudi izvršni svet Skupščine občine Hrastnik, ki je za izvršitev te naloge imenoval 7-članski gradbeni odbor za gradnjo dijaškega doma v Hrastniku.

S srednjeročnim programom razvoja občine Hrastnik za obdobje 1981—1985 so opredeljena med ostalim tudi sredstva za komunalno opremo zemljišča, kar je pogoj za pridobitev sredstev za gradnjo dijaškega doma od Republiške izobraževalne skupnosti iz združenih sredstev za gradnjo študentskih in dijaških domov. V ta namen naj bi Skupščina občine Hrastnik zagotovila iz lastnih sredstev, to je predvsem iz sredstev za negospodarske investicije, komunalno opremljeno stavbno zemljišče, sredstva za zgradbo kot tako pa bi prispevala Republiška izobraževalna skupnost.

Predvideno zemljišče za izgradnjo dijaškega doma je pod Novim Logom, to je med Zadnjimi Lazami in stanovanjskim objektom A nad stadionom.

S pripravami za izdelavo tehnične dokumentacije je že pričel GIP Beton Zagorje, PE v Hrastniku. Kot vse kaže, bo potrebna investicijsko tehnična dokumentacija pripravljena do sredine meseca septembra 1981, sam pričetek gradnje pa je predviden spomladi leta 1982.

Po dosedanjih izračunih znaša predračunska vrednost 67 milijonov din, brez komunalno

opremljenega zemljišča. Predvidena kapaciteta doma je 240 ležišč. Poleg bivalnih prostorov so v domu predvideni še prostori za dnevno bivanje, knjižnica, mladinska soba, prostori za športno dejavnost, ambulanta s sobami za bolnike, pralnica itd. Tako bo znašala skupna površina okrog 3.400 m².

V kolikor bo izvajalec del pravočasno pričel z izgradnjo tega doma in če ne bo prišlo do posebnih motenj na tržišču in med samim delom, bo dijaški dom zgrajen v roku enega leta.

GRADBENI ODBOR
ZA IZGRADNJO
DIJAŠKEGA DOMA

Načrt stanovanjske izgradnje v srednjeročnem obdobju

V tem srednjeročnem obdobju 1981 do 1985 so vse slovenske občine sprejele samoupravni sporazum o temeljih plana zveze stanovanjske skupnosti Slovenije. Iz tega plana lahko povzamemo, da bodo občine na področjih, kjer delujejo naše TOZD in DS, v tem obdobju zgradile naslednje število stanovanj:

1. občina Črnomelj:

- a) družbena gradnja
 - družbeno najemna 158 stanovanj
 - solidarnostna 126 stanovanj
 - etažna 0 stanovanj

- b) individualna gradnja 260 stanovanj

- c) skupaj, število stanovanj 544 stanovanj

- d) prenova stanovanj 12 stanovanj

2. občina Hrastnik:

- d) družbena gradnja
 - družbeno najemna 300 stanovanj
 - solidarnostna 20 stanovanj
 - etažna, zasebna 10 stanovanj

- b) individualna gradnja 60 stanovanj
- c) skupaj, število stanovanj 390 stanovanj
- d) prenova stanovanj 10 stanovanj

3. občina Krško:

- a) družbena gradnja
 - družbeno najemna 400 stanovanj
 - solidarnostna 0 stanovanj
 - etažna, zasebna 0 stanovanj

- b) individualna gradnja 333 stanovanj

- c) skupaj, število stanovanj 733 stanovanj

- d) prenova stanovanj 105 stanovanj

4. občina Trbovlje:

- a) družbena gradnja
 - družbeno najemna 551 stanovanj
 - solidarnostna 170 stanovanj
 - etažna, zasebna 10 stanovanj

- b) individualna gradnja 150 stanovanj

- c) skupaj, število stanovanj 881 stanovanj

- d) prenova stanovanj 12 stanovanj

5. občina Zagorje ob Savi:

- a) družbena gradnja
 - družbeno najemna
215 stanovanj
 - solidarnostna
125 stanovanj
 - etažna, zasebna
10 stanovanj
- b) individualna gradnja
220 stanovanj
- c) skupaj, število stanovanj
570 stanovanj
- d) prenova stanovanj
0 stanovanj

6. SR Slovenija skupaj:

- a) družbena gradnja
 - družbeno najemna
25.736 stanovanj
 - solidarnostna
8.365 stanovanj
 - etažna, zasebna
10.378 stanovanj
- b) individualna gradnja
22.963 stanovanj
- c) skupaj, število stanovanj
67.442 stanovanj
- d) prenova stanovanj
1.063 stanovanj

Samoupravni sporazum je bil objavljen v Uradnem listu SRS št. 12. z dne 22. 4. 1981. (tl)

Stanovanjska zadruga

KAJ JE TO?

V nekaterih slovenskih mestih se je zadnje čase močno razširila individualna gradnja stanovanjskih hiš, tako da se je določeno število graditeljev združilo v stanovanjsko zadrugo.

Praviloma se občani odločajo na ta način zgraditi individualne stanovanjske hiše. Glavni motivi, ki vplivajo na takšno odločitev, pa so številne prednosti pri pridobivanju zemljišča, dokumentacije, dovoljenj, kreditov in olajšave pri davkih in nakupu materiala.

Stanovanjske zadruge najpogosteje oddajo v izvajanje gradbeno dela do določene faze gradbeni delovni organizaciji, nakar notranja zaključna dela

opravijo ali organizirajo občani — člani zadruge sami. S tem jim je prihranjeno mučno skakanje za materialom in težko fizično delo. Svoboda pri notranji ureditvi pa daje graditelju možnost individualnejše notranje ureditve. Ker so gradbene organizacije opremljene s stroji, razpolagajo z odri in opaži, je pogosto to tudi cenejši način gradnje, seveda za tiste občane, ki težje sodelujejo pri gradnji z lastno iznajdljivostjo in lastnim delom ali s pomočjo prijateljev in sorodnikov, kar je pogost običaj pri nas.

Pravno je namen ustanovitve, poslovanje in upravljanje stanovanjske zadruge regulirano z Zakonom o stanovanjskih zadrugah (Uradni list SRS št. 37/74). Za njeno ustanovitev je potrebnih najmanj 30 občanov, ki na svojem ustanovnem zboru sprejmejo ustanovitveno pogodbo, statut in izvolijo organe zadruge. Zadruga je pravna oseba, ima svoj program in plan dela. Njen osnovni namen je, da preko nje občani združujejo svoje delo in sredstva z namenom, da v njej organizirano uresničujejo svoje potrebe in interese pri graditvi in pri gospodarjenju s stanovanji. Pri tem se zadruga povezuje s krajevnimi skupnostmi, OZD in drugimi organizacijami ter se vključuje v samoupravno stanovanjsko skupnost ob pogojih, ki jih določa sporazum o njeni ustanovitvi.

Zakon določa, da družbenopolitične skupnosti pomagajo občanom, združenim v zadrugi, z ukrepi, ki jih sprejemajo v okviru svoje zemljiške, urbanistične, komunalne in davčne politike, zlasti pri oddajanju stavbnega zemljišča, pri pripravi zazidalnih načrtov, pri urejanju stavbnega zemljišča ter pri olajšavah in sprostitev glede plačevanja davkov in taks.

Občanom, združenim v zadrugi, dajejo posojila za stanovanjsko graditev pod ugodnejšimi pogoji.

Poslovni predmet zadruge je lahko:

- zbiranje in združevanje sredstev,

- organiziranje različnih oblik stanovanjskega varčevanja,
- dajanje kreditov svojim članom,

- pridobivanje zemljišč potrebnih za gradnje,

- nakup stanovanj ali družbenih stanovanjskih hiš,

- opravljanje investitorskih poslov,

- vzdrževanje stanovanj in družbenih stanovanjskih hiš,

- nabava gradbenega in drugega materiala.

Člani zadruge so lahko občani, ki sprejmejo ustanovitveno pogodbo in statut zadruge.

Največ stanovanjskih zgradb je ustanovljenih znotraj določene organizacijske oblike, bodisi DO, SOZD, KS ipd.

Dne 15. 6. 1981 je bila na sestanku Komisije za družbeni standard in kadrovsko in socialno politiko pri SOZD REK EK obravnavana kratka informacija o možnosti in smiselnosti ustanovitve stanovanjske zadruge znotraj SOZD REK EK.

Dogovorjeno je bilo, da naj se zadeva vsestransko prouči, da se ugotovijo možnosti, slabosti in prednosti tudi takšne organiziranosti stanovanjske graditve.

Občani, ki se odločajo za gradnjo v okviru stanovanjske zadruge, se praviloma odločajo za strnjeno gradnjo družinskih hiš na enem zaključnem kompleksu. To so, bodisi, vrstne ali atrijske hiše, lahko tudi kombinacija enih in drugih. Tak način gradnje pri nas ni običajen, nismo ga navajeni. Sodobno zasnovano naselje takšnih hiš nudi humano stanovanje pri razmeroma gosti zazidavi. V naših razmerah bi bile primerne lokacije za tovrstno gradnjo zlasti na bivalno atraktivnih obronkih gozdičkov, kjer bi zazidavo v največji možni meri prilagodili razgibanemu terenu.

S tem sestavkom želim vzpodbuditi člane kolektiva k razmišljanju in nadaljnjemu odločanju o morebitni organizaciji stanovanjske zadruge znotraj REK EK.

Srečko Koritnik

100 let rudniških gasilcev v Trbovljah

Rudniška gasilska četa v Trbovljah, sedaj nosi naziv Industrijsko gasilsko društvo Revirskega energetskega kombinata Edvarda Kardelja, Trbovlje, je proslavila konec junija t.l. svoj 100-letni jubilej. Na drugem mestu v tej številki glasila objavljamo prispevek o 100-letnem delovanju naše gasilske čete, na tem mestu pa posredujemo bralcem in članom kolektiva program, kako je potekala proslava tega visokega in častitljivega jubileja.

Celotna proslava 100-letnega jubileja je potekala pod pokroviteljstvom SOZD Revirski energetski kombinat Edvarda Kardelja, in to v okviru letošnje proslave dneva slovenskih rudarjev in dneva delavcev našega kombinata.

Program proslave je obsegal naslednje prireditve:

— v četrtek 25. 6. 1981 je bila ob 17. uri na Trgu revolucije praktična gasilska vaja s sodelovanjem vseh gasilskih društev iz Trbovelj. Organizirala jo je občinska gasilska zveza Trbovlje;

— v petek 26. 6. 1981 je bila ob 18. uri slavnostna seja IGD REK EK v sejni sobi upravne zgradbe REK EK. Na tej seji so podelili priznanja in odlikovanja članom društva ter vabljenim gostom;

— v soboto 27. 6. 1981 so ob 6,30 uri začeli prihajati rudarske gasilske desetine iz vseh slovenskih rudnikov. Zbor je bil na stadionu ŠD Rudar;

— istega dne ob 7.00 uri se je pričelo tekmovanje gasilskih desetih vseh slovenskih rudnikov na stadionu ŠD Rudar;

— ob 10.00 uri je bila slavnostna prireditev v gledališki dvorani Delavskega doma. Na njej so sodelovali mladinski pevski zbor Trbovlje pod vodstvom Ide Virt in mešani pevski zbor Slavček Svobode II pod vodstvom Jožeta Skrinarja, nadalje tamburaši in recitatorji.

Rudniška gasilska četa v Trbovljah iz leta 1893.

Aprila t.l. je občinska gasilska zveza Trbovlje izročila priznanje Tonetu Virantu, poveljniku IGD REK EK v Trbovljah za dolgoletno delo v tej rudniški gasilski četi. Imenovan je bil za častnega poveljnika te zveze.

Foto S. Weiss

Celotna proslava je trajala eno uro;

— ob 11.30 uri se je pričela gasilska parada do rudniškega gasilskega doma na Trgu' revo-

lucije, kjer je bil ob 12.00 uri zbor udeležencev proslave s slavnostnim govorom.

Več bomo o proslavi pisali v naslednji številki našega glasila.

Gestapo v Trbovljah

(Prispevek za zgodovino NOG v Trbovljah)

(2. nadaljevanje)

»Zunanjepolitična dogajanja«, je pisal Müller, zahtevajo poostreno zasledovanje in uničevanje komunističnega gibanja. Računati moramo s tem, da bodo komunistični krogi na že običajen način v večji meri poskušali izkoristiti vse okoliščine za razbijaško propagando, torej za ustno propagando, trošenje letakov, mazanje zidov in podobno. Razen tega bo tudi Sovjetska zveza brez dvoma poskušala opravljati protinemško propagando s pozivi k protidržavni dejavnosti v rajhu z vsemi sredstvi, ki so ji na voljo (radio, odmetavanje letakov itd.).

Velik del komunistov in marksistov je skoncentriran v podjetjih. Protidržavno dejavnost je mogoče voditi:

1. z vplivanjem na razpoloženje (začenši z načenjanjem žgočih gospodarskih ali prehrabeno tehničnih dnevnih vprašanj z namenom, da bi se razširil odklonilen odnos do vojne);

2. v obliki vsakovrstne sabotažne dejavnosti (na primer geslo:

»Počasneje delaj!« in izvrševanje drugih sabotažnih dejanj). Odkrivanju in brezobzirnemu preganjanju takšne razbijaške dejavnosti je treba v danih okoliščinah posvetiti posebno pozornost. Težave, ki nastajajo z odkrivanjem takšne protidržavne dejavnosti, zahtevajo krepitev in razširjanje obveščevalne službe. Zato zahtevam, da se obveščevalne zveze s podjetji še bolj razvijajo in okrepijo.

Spričo omenjenih možnosti za nadzorstvo za zdaj ni mogoče računati na izpustitev oseb, ki so zaprte zaradi komunistične dejavnosti. Po prestani kazni je treba zanje doseči premestitev v zaščitni zapor. Razen tega odobravam, da vse funkcionarje komunistične partije, ki so videti posebno nevarni, če je to potrebno, spravite v zaščitni zapor.

Na podlagi izkušenj, za zdaj ni treba pričeti akcije po kartoteki A¹²⁾. Tudi število aretacij je treba ustrezno omejiti, poizvedbe, ki so v teku, pa je treba zaključiti, če proti temu ne govorijo

¹²⁾ Kartoteka A je vsebovala imena oseb, ki sta jih gestapo ali SD označila kot nasprotnike nacističnega režima. Za osebe v tej kartoteki je bila v primeru nemirov ali zunanje nevarnosti kot varnostni ukrep predvidena aretacija.

posebni razlogi. Akcijo za aretacije je treba v vsakem primeru pripraviti, da jo boste lahko sprožili v trenutku, ko bomo od tu po teleprinterju poslali geslo »Internationale«.

V noči od 21. na 22. junij 1941 je centrala gestapa v Berlinu takšno geslo tudi poslala. Žandarji in gestapovci so pohiteli na domove komunistov. Našli so jih malo in še to večinoma tiste, ki so v prvih dneh nacistične oblasti nasledli njeni socialni demagogiji, ukinitvi brezposelnosti, praznovanju 1. maja in geslom propagandistov nemške fronte dela. Vsi drugi komunisti so se umaknili v ilegalo in kmalu nato odšli na teren kot politični delavci ali kot prvi partizani v partizanske enote.

Nekako v prvi desetini meseca junija je gestapo v Trbovlje poslal letečo enoto (Rollkommando) pod vodstvom kriminalističnega inšpektorja Stelzla, vodje protikomunističnega referata pri poveljniku varnostne policije in varnostne službe v Mariboru. V enoti sta bila še dva uslužbenca gestapa. Naloga te enote je bila ažurirati podatke o komunistih z ozirom na bližajoči se napad na Sovjetsko zvezo. Predvsem naj bi hitra akcija žandarmerije in leteče komande zagotovila mir. Takšni ukrepi so bili predvideni zavoljo domneve, da bi rudarji in delavci zasavskih rudnikov utegnili s kakšno akcijo odgovoriti na ta napad.

Stelzl je svojo nalogo opravil s tem, ko se je povezal z orožništvom, političnim komisarjem okrožja in z uslužbencem SD, SS podoficirjem Andorferjem. Zbral je dokumentacijo o politično sumljivih ljudeh in med drugim tudi spiske, ki so jih imeli jugoslovanski orožniki o komunistih. Na tej osnovi je bila urejena kartoteka, ki je v juliju in kasneje istega leta služila za aretacije oseb, za katere so sumili, da pripadajo komunistični partiji.

Gestapovec Josef Zangl, član te skupine, je na zaslišanju pred našimi organi navedel: ¹³⁾ »V začetku junija sem bil prestavljen na Rollkommando v Trbovlje. Bili so še šofer in trije uradniki. Vodja Stelzl je stopil v stik z žandarmerijo ter dobil spiske ljudi, kaznovanih v času Jugoslavije in iz teh sem jaz napravil karto-teko. Stelzl je prav tako skušal dobiti tudi podatke v Zagorju, kjer pa niso dobili nič konkretnega. Da bi naša komanda v tem času koga aretirala, se ne spominjam. Vem, da je bila izdana naredba, in sicer 21. junija, ko je pričela vojna z Rusijo, da se mora aretirati vse člane, in sicer vodilne v komunistični partiji in ruske državljane. Jaz sem bil na dan 21. junija v Gradcu na nedeljskem dopustu. Vem pa, da so v Trbovljah iskali ko-

¹³⁾ Zaslihanje Josefa Zangl, str. 11, proces Stage, arhiv RSNZ

munista Hohkrauta, ki pa je že preje pobegnil. V Trbovljah sem ostal 14 dni do tri tedne. . . »

O spremembah, ki so nastale po vojni s Sovjetsko zvezo v trboveljskem okrožju, je poročal 10. julija 1941 trboveljski orožniški poveljnik poveljniku varnostne policije in varnostne službe in izpostavi gestapa v Celju: ¹⁾ »Po aretaciji komunistov (aretirali so jih v Hrastniku, op. K. F.) in po izselitvi nekaterih družin, lahko trdim, da se je razpoloženje proti rajhu zaostriilo. Vzrok temu je lahko v tem, da je del komunistov že pred aretacijami pobegnil ter se ti ljudje sedaj klatijo po okoliških gozdovih in hribih in s svojo propagandno dejavnostjo vplivajo na sedanje stanje.

Govorijo, da so Rusi prodrli že v Romunijo in na Karpate, da bodo kmalu prišli tudi sem in pobili vse Nemce. Govorijo tudi, da bodo Rusi na tukajšnje industrijsko območje odvrgli večje število padalcev in da bodo takrat začeli z akcijo.

Iz povsem zanesljivega vira smo 5. julija zvedeli, da se na Mrzlici zadržuje večja skupina ljudi, ki prepevajo angleške in ruske pesmi v slovenščini in govorijo, da se bo igra začela čez kakih osem dni. Orožja in streliva imajo dovolj. Na sestankih mladih ljudi naj bi sodelovali tudi bivši Sokoli in socialisti. Da bi se zavarovali pred iznenadenjem, so v vseh smereh postavili stražarje. Za sedaj pri njihovem zasledovanju nismo imeli uspehov, ker že od daleč opazijo uniformiranega orožnika in se poskrijejo v varna zaklonišča. Kolikor smo do sedaj ugotovili, se komunisti, ki so zapustili delo 22. junija (72 delavcev, deloma vodilnih komunistov iz Trbovelj, Hrastnika in Zagorja) potikajo na območju orožniških postaj omenjenih treh krajev in se ukvarjajo z intenzivno propagando.

Glede na sedanjo šibko zasedbo postaje (trije orožniki, trije pomožni policisti, dva tolmača) nujno prosimo za okrepitev. Tudi namestitev izpostave varnostne službe v Trbovljah bi lahko zagotovila boljše rezultate. Da bi zavrli komunistično propagando in polovili v okolišu skrivajoče komuniste, bi bilo najboljše opraviti temeljito in bliskovito preiskavo. »

Po napadu revirske čete na orožniško postajo v Zagorju se je tamkaj nagnetlo veliko uradnikov tajne državne policije, varnostne službe in kriminalistične policije iz Celja in Maribora. Opravili so številne hišne preiskave in aretirali preko 60 oseb. Vse to je jasno kazalo, da je v Trbovljah potrebno postaviti posebno enoto gestapa.

¹⁾ Poročilo orožniške postaje Trbovlje 10. 7. 1941 arhiv IZDG

Torej je začetek narodnoosvobodilnega gibanja vzpodbudil poveljnika varnostne službe v Mariboru, da se je v odgovor na zahtevo okrožnega vodje v Trbovljah odločil ustanoviti stalno izpostavo varnostne policije (Gestapo in KRIPO). S to nalogo so bili 12. avgusta 1941 poslani v Trbovlje SS Untersturmführer in kriminalistični sekretar Georg Kramhöller, SS podoficir in kriminalistični sekretar Walter Gielke in SS podoficir in kriminalistični asistent Arthur Sielaff. Kramhöller je bil hkrati vodja te skupine. Podrobnejša navodila za delo jim je dala izpostava gestapa v Celju, ki ji je do tedaj pripadalo to območje. Izpostava v Celju se je že dotlej ukvarjala s precejšnjim številom zadev, ki so se nanašale na trboveljsko območje in na pregled tamkajšnjih političnih zadev. Med drugim je preko svojega agenta provokatorja Juvana prišla v stik z aktivistko Trampuž Antonijo, ki je provokaciji nasedla ter so tako na terenu prišli do prvih podatkov o osvobodilni fronti. Trampuževo so preko Celja, Maribora in Dunaja spravili v taborišče Rawensbrück.

V smislu smernic vodje celjskega gestapa Junga, je vodja gestapa v Trbovljah takoj po prihodu poiskal pomoč na izpostavi SD, ki je v Trbovljah obstojala že od junija meseca in ki mu je dalačasne prostore za namestitev. Že septembra pa je Kramhöller dobil posebne prostore v hiši Kajtna, nasproti današnjemu kopališču. Bilo je 7 pisarn, sprejemna soba in telefonska centrala. V kletnih prostorih so si uredili »specialni«
zapor. Na podstrešju so uredili prostore za pomožni personal, šoferje ter še prostore za garderobo.

Nekaj časa so imeli štiri prostore v današnji stavbi uprave REK. Oskrboval jih je KDS Maribor preko izpostave v Celju, kjer je uradoval uradnik I. oddelka iz Maribora, Anton Schabatka. Ta je vodil račune tudi o gestapu v Trbovljah, kamor je pošiljal denarna sredstva in dodatno prehrano.

Gestapo je bil oborožen z lahkim ročnim orožjem: brzostrelkami, ročnimi granatami in revolverji Walter 7,65 mm, ki so jih stalno nosili uradniki, medtem ko so brzostrelke, ročne granate in ustrezno municijo dobivali ob aretacijah, potovanjih z avtomobilom po terenu ali neposrednih akcijah proti partizanom.

Gestapo je v Trbovljah takoj ob svojem formiranju dobil nalogo, da se bori proti nasprotnikom nacističnega režima, posebej proti gibanju odpora in partizanom. Poleg tega mu je bilo naročeno, da se aktivno bojuje proti sabotажam v rudniku, in sicer opravlja posle, ki so bili v nacistični Nemčiji dodeljeni politični policiji.

V letih okupacije od 1941-1945 kaže izpostava gestapa naslednjo sliko: leta 1941 — 7 uradnikov in 5 ljudi pomožno-tehničnega personala, leta 1942 — 18 uradnikov in 21 personala, leta 1943 — 21 uradnikov in 21 pomožno-tehničnega personala; leta 1944 — 22 uradnikov in 26 pomožno-tehničnega personala in leta 1945 — 25 uradnikov in 17 pomožno-tehničnega personala.

Na začetku svojega obstoja gestapo v Trbovljah ni bil notranje razdeljen na referate. Vodja izpostave je po lastni presoji razdeljeval delo posameznim uradnikom. To načelo je veljalo do srede 1942. leta, ko se je personal povečal, vsekakor zaradi povečanega odpora prebivalstva in akcij partizanov.

V izpostavi so bili uvedeni referati: IV 1 A, ki je vodil boj proti levo usmerjenim organizacijam, predvsem komunistom ter obveščevalni referat IV N, ki je vodil zaupnike, skrbel za izvidnike ter nasploh vodil računa o agenturi. Posebej je bil še referat II F — administracija, kartoteka ter personalni dosjeji posameznih prestopnikov.

Za stražarsko službo pri zaporih je imel gestapo v Trbovljah na razpolago stražarje. Zapori v Trbovljah so bili disciplinsko podrejeni sodišču v Laškem. Predstojnik zaporov je bil stražmojster Czerny. Temu je bilo dodeljeno potrebno število paznikov in paznic, ki jih je dodeljevala izpostava gestapa v Trbovljah.

Od skupnega števila (110) personala, ki je pripadal gestapu v Trbovljah je bilo 50 organov, 27 stenotipistk, 12 tolmačev, 9 šoferjev, 6 paznikov in ena kuharica. Po narodnostih je bilo 38 Avstrijcev, 24 Nemcev, 12 folksdojčerjev, 1 Sudetski Nemec, 2 Romuna, 18 Jugoslovanov, za 15 oseb ni jasno, ali so bili Avstrijci ali Nemci.

Lurkerjeva odredba o boju s partizani

Vsa dejavnost izpostave gestapa v Trbovljah se je odvijala v znaku boja proti narodnoosvobodilnemu gibanju. »Pravno podlago« za njeno delovanje, prav tako pa tudi za vse ukrepe terorja, je pokrivala odredba šefa civilne uprave z dne 16. 8. 1941, ki jo je objavil Lurker, poveljnik varnostne policije in varnostne službe v Mariboru. Glasila se je: »Glede na pojave posameznih oboroženih tolpe, na podlagi pooblasti, ki so mi dane, odrejam:

Vsakdo, ki sodeluje v oboroženem odporu, se bo kaznoval s smrtjo po odredbi z dne 14. aprila 1941. Ista kazen bo doletela vse, ki takšnim tolpom dajejo zavetišče, jih preskrbujejo s hrano ali podpirajo na kak drug način in z njimi vzdržujejo zve-

ze. Imetje teh upornikov, njihovih podpornikov in njihovih družin bo zaplenjeno.

Kdor zve o pojavu tolpe in o tem ne obvesti najbližje policijske ustanove, bo kaznovan z najtežjo kaznijo.

Kdor nedovoljeno poseduje strelno orožje, municijo, vojaško opremo in eksploziv, bo kaznovan z usmrtitvijo na podlagi uredbe z dne 17. 5. 1941. Isto kazen bo prejel tudi vsak, ki izvrši sabotažo ali uničuje žitne zaloge s požigi, uredba z dne 14. 4. 1941.

Osebe, ki so po 6. 4. 1941 pobegnile s Spodnje Štajerske v inozemstvo ali so izseljene in se vračajo brez dovoljenja v Spodnjo Štajersko, bodo kaznovane s strogimi kaznimi. V najtežjih primerih se lahko odredi tudi smrtna kazen. Z istimi kaznimi bodo kaznovani tudi tisti, ki brez potrebnih dokumentov preidejo mejo iz inozemstva. Obmejni organi imajo nalogo s streljanjem preprečiti vsako ilegalno prehajanje meje.

Vsi voditelji podjetij morajo izostanek delavcev z delovnega mesta prijaviti najbližji policijski postaji.

Lurker je že 20. avgusta 1941 za spodnje štajersko prebivalstvo pripravil razglas, v katerem je zahteval sodelovanje pri uničevanju »komunistične sodrge«. »Vsaka, še tako neznatna okoliščina«, je napisal v razglasu, »lahko pripelje do aretacij povzročiteljev nemirov. Vsa dobljena poročila bomo obravnavali strogo zaupno«.

Obljubljena je bila tudi nagrada do deset tisoč mark, pri čemer je bila vsota odvisna od »uporabnosti vesti«.

Svoje prve zaupnike so nemški varnostni organi pridobivali iz vrst ljudi, ki so jim iz koristoljubja ali podobnih nagibov prijavljali posamezne ljudi ali skupine. Prve uspehe so gestapovci dosegli s takšnimi prijavami.

S tem v zvezi je treba poudariti, da je imel Lurker posebno pooblastilo za opravljanje kazensko-pravosodnih poslov. Šef civilne uprave na Spodnjem Štajerskem je s posebno odločbo imenoval pri Lurkerju kazenski oddelek. Lurker je že 9. 6. 1941 vse pristojne obvestil z okrožnico ¹⁵⁾, da mu je načelnik civilne uprave 19. maja 1941 pismeno ukazal, da politični komisarji izročijo pristojnim ustanovam varnostne službe (SD) v nadaljnji postopek vse spise o kaznivih dejanjih, ki jih obravnavajo in v prihodnje tudi tiste, ki jih bodo še sprejeli. »Razlog za takšno odločitev naj bi bil v tem,« je zapisal, »da bi se na področju ka-

¹⁵⁾ Izvirnik okrožnice je v zgodovinskem arhivu RSNZ Slovenije

zenskega pravosodja na Spodnjem Štajerskem enotno sodilo za vsa kazniva dejanja. Enotnost kazensko-pravnih odločitev, ki jih hočemo doseči, lahko zavarujemo samo tako, da bo o vsem odločala samo ena ustanova. Zato ukazujem, da se pri mojem štabu takoj osnuje posebni oddelek za kazenske predmete, ki bo do nadaljnjega edini pooblaščen soditi za vsa kazniva dejanja, storjena na Spodnjem Štajerskem. Uradni prostori oddelka za kazenske zadeve so v zgradbi tajne državne policije, urad Maribor, Tappeinerplatz. Za vodjo tega oddelka določam SS sturmbannführerja in vladnega svetnika dr. Machulea. Za njegovega namestnika določam referenta SD odseka v Gradcu, svetnika okrajnega sodišča dr. Graila«.

Dr. Uiberreither je 12. marca 1942 Lurkerju še ukazal, da kazensko pravosodje na Spodnjem Štajerskem izvaja po njegovih smernicah: razen nekaj primerov pregona kaznivih dejanj, ki sodijo v pristojnost upravnih organov, vse drugo sodi poveljnik varnostne policije in varnostne službe, predvsem pa »smrtne obsodbe za politične zločince (v glavnem zločini proti moji odločbi z dne 16. 8. 1941) izreka poveljnik varnostne policije in varnostne službe«.

Na vprašanje našega preiskovalca je Lurker odgovoril: ¹⁶⁾ »Za izvršena streljanja sem odgovoren jaz, razen za prvo v Krškem in za zadnji dve streljanji, ki ju je ukazal Rösener. Kolikor se spominjam, je znašalo število okoli 900 ljudi. Obsodbe teh ljudi sem tudi sam podpisal... Kazenski oddelek za politične priporneke smo sestavljali jaz, dr. Swoboda in dr. Schweiger. Zaporneke so pripeljali pred nas, ki smo bili seznanjeni z vnaprej pripravljeno obsodbo. Samo v primeru nejasnosti je bil akt vrnjen gestapu v ponovno obdelavo. Pripeljani so bili vsi zaporniki, za katere sem določil ustrelitev. Smrtne obsodbe so bile izvršene še isti dan. Sodišče je sodilo zelo strogo in ljudje so bili obsojeni za malenkosti, na primer za prispevek 50 pfeningov za OF. Ker sem smrtne obsodbe izrekal jaz, na njihovi osnovi pa so bili svojci ustreljenih izseljeni, sem bil odgovoren tudi za zaplembo njihovega premoženja.«

Lurker je tožilca sam določil, in sicer svojega namestnika po liniji SD, SS untersturmführerja Macka.

Na »razpravo« je obtoženega pripeljal gestapovski tolmač. Lurker je obtoženega vprašal, ali je bandit, oziroma če je podpiral partizane. Ne da bi čakal na odgovor obtoženega, je Lurker pogledal svojega prisednika Swobodo in Schweigerja. Ta dva sta mu pokimala in že je bil obtoženi obsojen na smrt. Lurker je

¹⁶⁾ Glej zaslišanja Lurkerja, arhiv RSNZ Slovenije

vnaprej napisano sodbo podpisal. »Razprava« je trajala le nekaj minut. Enkrat je Lurkerjevo sodišče v dveh urah obsodilo na smrt 130 obtožencev.

Po preverjanju naših organov po osvoboditvi pa prav tako vemo, da so Lurkerjevi organi nekatere izmed določenih za ustrelitev izločili in jih pridobili za sodelovanje z gestapom. Najbolj znan takšen primer je Drago Kos — Draž, ki je bil kot partizan ujet, nato na tak način pridobljen, delal je v oporišču gestapa v Zagorju, na Vranskem in v Mariboru. Pred kapitulacijo Nemčije je bil v posebni diverzantski šoli werhwolfa v Bližini Berlina. Po nemškem zlomu je sprva pobegnil v Avstrijo in se od tam vrnil. Pred našim sodiščem je prejel zaslužen kaznen.

Izpostava odseka SD v Trbovljah

V Mariboru pri KDS je bil organiziran III. oddelek (odsek) SD Inland (notranje ozemlje). Na čelu tega odseka je bil hkrati komander varnostne policije in varnostne službe. Lurker je že itak pripadal varnostni službi SD v Gradcu. Svoje delo šefa odseka SD je nadaljeval tudi v Mariboru. Izkazal se je že v prvih akcijah SD na Štajerskem. Posebej sta ga zanimala javna imovina in denar, ki so ga zaplenili po občinah, župniščih, hranilnicah in po društvih in združenjih. Dalje je zahteval, da mu pošljejo sezname vseh zaprtih šol in poštnih uradov ter sezname bivših jugoslovanskih uradnikov, ki so ostali na svojih položajih. Lurker tudi ni skrival, da nadzoruje delo državne uprave in novo postavljenih političnih komisarjev, ki so zamenjali dotedanje župane, zato je v svoji okrožnici zapisal, da mu morajo pošiljati — če je le mogoče — prepise poročil političnih komisarjev šefu civilne uprave. Praviloma so izpostave odseka SD imele samo vodjo in enega ali dva uradnika. Vodje pa so bili zadolženi še za pridobivanje tako imenovanih častnih sodelavcev in da razpletajo po terenu mrežo glavnih zaupnikov (Hauptvertrauensmann) in zaupnikov (Vertrauensmann).

Vsak zaupnik je moral pred dvema pričama (aktivnima pripadnikoma SD) podpisati izjavo, ki se je glasila:

(Nadaljevanje sledi)

100 let industrijskogasilskega društva REK Edvarda Kardelja Trbovlje 1881-1981

Nekaj vesti iz zgodovine

Proti koncu 19. stoletja je pričela proizvodnja premoga v Trbovljah naraščati; večala so se eksploatacijska polja na dnevnih kopih in v jamah. Vzporedno s tem so gradili manjše zunanje objekte, ki jih je rudnik potreboval, kot so: delavnice, barake za orodje, strojnice za različna motala in podobno. Objekti so bili večinoma leseni. Pozimi so v njih tudi kurili v pečeh s premogom in tako so predstavljali potencialno nevarnost za požare. Posamezni rudarski podjetniki so zaradi tega podpirali in organizirali požarno obrambo, ki je opravljala podobno nalogo kot dandanes gasilske straže. V požarno brambo so bili vključeni delavci, zaposleni na določenih delovnih mestih, ki pa so bili kaj preprosto opremljeni (pesek, lopate, sodi za vodo in požarni kavlji).

Požarna bramba je precej organizirano delovala v letih 1870—1877. Podrobnejših zapisov o delovanju ne poznamo.

Ko je Trboveljska premogokopna družba v celoti prevzela od prejšnjih lastnikov eksploatacijo rudnika, so povečali proizvodnjo premoga in vzporedno s tem pričeli graditi večje objekte: separacijo, vzpenjače in število objektov na površini se je večalo.

Da bi se kar najbolje zavarovala pred požari, ki lahko ob vsakem času izbruhnejo na takšnem področju, je družba pomagala ustanoviti gasilsko društvo.

Neke trditve pričajo o tem, da je verjetno društvo obstajalo že leta 1877, ker pa o tem dokazov nimamo, letnice ne moremo upoštevati. Rudniško gasilsko

društvo v Trbovljah je bilo ustanovljeno leta 1881, za kar obstajajo arhivski dokumenti.

Gasilci so imeli najprej svoje prostore v Bitnerjevi hiši, kasneje pa na Vodah.

Gasilski dom na Vodah je bil slovesno odprt 19. junija 1923.

(Skrajšan članek — objavljen v gasilskem glasilu *Gasilec* — 15. oktobra 1923).

»Trbovlje. V nedeljo 19. junija je bil izročen svojemu namenu najmodernejše zgrajeni in najlepši Gasilski dom v Sloveniji, na Vodah, ki je dika Trbovelj in ponos vsega gasilstva. Kljub skrajno neugodnemu vremenu se je vršilo vse po načrtanem sporedu. Gasilsko odposlanstvo je bilo radi vremena maloštevilno, a prihitelo je iz oddaljenih krajev čestitat tov. rudniškemu društvu.

Kot zastopniki Gas. župe Žalske — oz. JGZ so prisostvovali tov. podnačelnik Gologranc. Dežman in Pristovšek. Došlo gasilstvo in goste je primerno pozdravil kot zastopnik občine R. Plavšak, naglašujoč veliko naklonjenost rudn. ravnateljstva napram društvu, ki mu je postavilo ta veličastni hram. V imenu gasilstva se je zahvalil tov. Gologranc, bodreč domače društvo še k večjemu razmahu v popolnosti, ki jo je že doslej dokazovalo v obilni meri. Slavnostni banket v dvorani rudniške restavracije, ki ga je priredil zastopnikom in gostom rudn. ravnatelj, je zaključil ta sicer zadeževani, vendar lepo uspeli gasilski praznik.

Pred veselico sta obe tamošnji tovariški društvi nudili velik užitek z velikopotezno in vrlo

uspelo skupno vajo z vsem številnim gasilskim orodjem. — Dasi je bilo treba tu in tam skrivati se nagajivemu Jupitru pod dežnike, je vendar zavladovalo na veseličnem prostoru veselo vrvenje ob zvokih priznane izbornice rudniške godbe. — Dne 19. avgusta t.l. se je vršil slovesen prevoz gasilskega orodja iz starega orodišča v novi gasilski dom, ob prisotnosti sosednjih gasilnih društev in zastopnikov JGZ«.

Elementarna katastrofa v Trbovljah

Dne 16. 7. 1940 se je pod Planino - Partizanskim vrhom utrgal oblak in voda je povzročila največjo elementarno nesrečo v Trbovljah. Dež je lil od 16.00 ure do 17.30 ure. Razbesnela umazana voda Trboveljščice je preplavila dolino od Gaberskega pa do kolodvora v dolžini kakih 6 km. Zalila je kleti in stanovanja v neposredni bližini struge, šlo na Vodah in odnašala material ter ogrožala mostove.

Pri reševanju so nosili glavno težo gasilci vseh treh društev v Trbovljah in rudniški ljudje, ki so bili popoldne zaposleni pri zunanjih delih in delavnicah.

Pri reševanju so sodelovali rudniški gasilci, ki niso bili na rednem delu. Po večini so nastopali v svojih civilnih oblekah, ker zaradi deroče vode mnogi niso mogli priti do rudniškega gasilskega doma, ali pa niso utegnili obleči gasilskih delovnih oblek.

Običajnega alarma z rudniško sireno ni bilo, ker je bil zaradi strele prekinjen električni tok. Rudniški gasilci so bili obveščeni po alarmnih zvoncih, ki so bili nameščeni po kolonijah.

V začetku na kakšno skupno akcijo ni bilo mogoče misliti, ker se je nesreča zgodila v nekaj minutah in pomoči je bila potrebna vsa dolina. Vsak gasilec je pač hitel tja, kjer je bila nujna pomoč. Predvsem so v začetku reševali ljudi v koloniji za špitalom iz ogroženih stanovanj, nato pa je bila njihova glavna naloga reševati mostove oziroma odstranjevati nanese material, da se je tok vode spravil v prvotno strugo. Vse to so storili gasilci z nadčloveško močjo.

Kakor hitro se je voda nekoliko odtekla, so bili gasilci na razpolago z vsem orodjem in so črpali vodo iz stanovanj in kleti pri vseh prizadetih, ki so potrebovali tako pomoč.

V članku — Huda ura nad črnim revirjem — objavljenem v časopisu Jutro z dne 28. 7. 1940, je bilo o delu gasilcev med drugim zapisano tudi sledeče:

Naši gasilci, po večini rudarji, niso kakor gasilci drugod. Med njimi je mnogo članov, ki so zaposleni pri reševalnem oddelku jamskih obratov, kjer morajo na prvi poziv v rove, kadar nastanejo katastrofe zaradi ognja, plinov ali vode. Ti morajo pozabijo, da imajo žene in otroke doma in hite v rove, kadar sirena kliče na pomoč. Ti, velike nevarnosti vajeni hrabri gasilci, tudi zdaj niso odpovedali. Iz ogroženih objektov so, gazeč do pasu v vodi, prenašali žene in otroke. Predsednik rudniških gasilcev Hauptman je takoj zapustil svoje stanovanje in prevzel iniciativo za reševalno delo, čeprav je tudi njemu vdrla voda v dom tik ob Trboveljščici in mu napravila veliko gmotno škodo. Poveljnik rudniških gasilcev Rozman se je pripeljal z vlakom ob 5. uri popoldne, a ko ni mogel več po cesti od postaje na rudnik, je plezal po strmem pobočju na levem bregu, da bi čimprej prišel do Gasilskega doma. Pri vsem delu mu je vestno pomagal njegov namestnik Aškerc. Ti trije in vse čete so svojo službo opravili tako, da jim gre pohvala in čast. Na kraju nesreče pa je bilo tudi vodstvo rudnika, obratovodje,

Rudniška gasilska četa Trbovlje ob svoji 60. letnici v letu 1941.

inženjirji nameščenci in delavci, ki so jamskih oblekah hiteli na pomoč.

Delo v jami

Gasilci so z motornimi brizgalnicami leta 1950 sodelovali tudi v jami Trbovlje pri poglobljanju C šahta. Šaht so poglobljali v dolomitu od savskega obzora v. 235 do v. 206. Stalni pritok vode je bil 1 do 3 m³/min. Voda je izločala tudi H₂S, tako da je bilo delo še težje. Oskrba z električno energijo za fiksne črpalke, ki so bile na visečem odru, je bila večkrat prekinjena in zato so poleg teh postavili tudi dve gasilski bencinski motorni brizgalnici, ki sta črpali vodo tako, da voda šahta ni zalila. Ker sta bili motorki večkrat v obratovanju tudi po več ur, so med obratovanjem polnili tudi rezervoarje za bencin. Zaradi nepazljivosti in premajhnega lijaka so polili nekaj bencina po motorki in ta se je vžgala. Izkazali so se z veliko mero prisebnosti. Motor so takoj pogasili, motorko pa prekrili z mokrim platnom ter pogasili ogenj. Čez nekaj časa so že lahko nadaljevali z delom. Izpušni bencinski plini iz motork so bili ujeti v žlote manjšega premera, ki so bile speljane naprej v izrabljen zračni tok.

L. 1960 je bilo izredno veliko požarov in zato jih tudi posebej navajamo.

Gasilci so imeli naslednje reševalne in gasilske akcije:

- 24. 1. 1960
sanacija plazu pri Apni peči
- 16. 2. 1960
gozdni požar na Ostrem vrhu
- 10. 3. 1960
črpanje vode na gradbišču soc. zav.
- 17. 3. 1960
črpanje vode na obratu Trbovlje
- 23. 3. 1960
pri požaru dimnika na Trgu svobode 4
- 31. 3. 1960
pri požaru v hiši Razberger
- 1. 5. 1960
vžig saj v dimniku Novi dom 5
- 14. 5. 1960
vžig smeti in odpadkov — Železnina
- 17. 5. 1960
vžig smeti in odpadkov pri šoli na Vodah
- 4. 6. 1960
gozdni požar nad Sušnikom
- 3. 8. 1960
reševanje avtomobila iz Save
- 24. 9. 1960
požar na podstrešju
- 20. 10. 1960
vžig saj na Žabjeku
- 2. 11. 1960
črpanje vode iz kleti pri Vebru

2. 11. 1960
črpanje vode — Vasle rov
8. 11. 1960
požar pri Grabliču — drvarnica
21. 12. 1960
začetni požar — Zlatnina
27. 12. 1960
reševanje črpalk na separaciji
Trbovlje

Delo rudniških gasilcev ni ostalo neopazno, zato so prejeli tudi družbeno priznanje.

Občinska konferenca socialistične zveze delovnega ljudstva Trbovlje je leta 1971 odločila, da dobi

**PRIZNANJE
OSVOBODILNE FRONTE
SLOVENSKEGA NARODA
GASILSKO DRUŠTVO
RUDNIKA TRBOVLJE**

za uspešno delo na področju gasilstva in 90-letnico delovanja

Visoko priznanje je na slavnostnem zborovanju v gledališki dvorani v Trbovljah v imenu društva prevzel Anton Virant — poveljnik društva.

Rudniški gasilci so dokaj pogosto sodelovali tudi z gasilci iz

Krmelja. V gasilski četi TOZD T. L. K. Metalne Krmelj je bilo aktivnih več gasilcev iz opuščene rudnika. Na skupnih sejah so ugotavljali, da sta društvi sorodni po svojem delu in imata pogoje za tesnejše medsebojno povezovanje. Sklenili so, da se na občnih zborih obeh društev društvi pobratita in o tem podpišeta ustrezno listino.

Na občnem zboru v Trbovljah dne 16. 2. 1974 in 23. 2. 1974 v Krmelju so listino o pobratenju v imenu društev podpisali:

IGD — TLK — Krmelj
Vlado Senčar — predsednik
Franc Resnik — poveljnik
Franc Močnik — tajnik
IGD — rudnik Trbovlje
Željko Ljubi — predsednik
Anton Virant — poveljnik
Juro Gotal — tajnik

Gasilci — udarniki leta 1977

Industrijsko gasilsko društvo — rudnik Trbovlje — REK Zasavje je nujno potrebovalo nov gasilski avto. Kljub temu, da je REK Zasavje večja delovna organizacija, je kot večina jamskih premogovnikov (vsaj Delovna organizacija Zasavski premogovniki) večkrat v denarnih težavah. Za nabavo avtomobila seveda ni bilo sredstev. Gasilec pa vseeno ni upadel pogum.

Iskali so novo rešitev in jo tudi našli. Sklenili so, da si avto prislužijo z udarniškim delom!

TOZD separacija Trbovlje je z gasilci podpisala pogodbo, da poderejo staro zasipno postajo na Guidi, material pa lahko prodajo ter z iztržkom kupijo nov gasilski avto.

Akcija je stekla. Zbrali so okrog 150 ton železa, nekaj centov bakra in več deset kubikov lesa, vse to pa prodali ODPADU.

Poleg tega so zaslužili precej tisočakov tudi pri čiščenju kanalizacije pri TOZD — Rudnik Trbovlje.

Skupno so opravili okrog 2.200 udarniških ur. Največ delovnih ur so naredili: Virant — poveljnik, Gotal — predsednik, Jagušič — podpoveljnik, Tomšič, Mlinar, Mivec in drugi.

Uspeh akcije: avgusta 1977 so kupili gasilski kombi — Gasilec — IMV. Občani mest Lazarevca in Trbovelj, ki sta pobrateni občini, že več let tesno sodelujejo na različnih področjih. Gasilski četi obeh krajev sta tudi precej dolgo navezovali stike, nazadnje pa sta se tudi pobratili. Listino o pobratenju sta podpisali

Industrijsko dobrovoljno vatrogasno društvo »Rudar« Rudovci (Kolubara) — SR Srbija
in

Industrijsko gasilsko društvo REK — Edvarda Kardelja za območje Trbovelj — SR Slovenija

27. 9. 1980 so na občnem zboru v Rudovcih listino o pobratenju v imenu društev podpisali:

za IVD društvo »Rudar«
Emil Migić, predsednik
Eudimir Djurić, poveljnik
Radojko Marinković, tajnik
za IGD Trbovlje, REK EK
Juro Gotal, predsednik
Anton Virant, poveljnik
Robert Kravogel, tajnik

Za 100-letno uspešno delo je IGD Trbovlje — REK Edvarda Kardelja prejelo leta 1981 1. junijsko nagrado mesta Trbovlje.

P. S.

Rudniška gasilska četa v Trbovljah v letu 1976 ob svoji 95. letnici obstoja.

Trboveljčani so praznovali

Občani občine Trbovlje praznujejo vsako leto 1. junija svoj občinski praznik v spomin na zmago delavskega razreda nad Orjuno. Letos je bil prav tako kot druga leta v počastitev tega praznika pripravljen obširen program prireditev, ki so ga posamezni organizatorji prireditev tudi izpeljali.

Okvirni program prireditev ob tem prazniku smo objavili že v prejšnji številki našega glasila. V tej številki pa objavljamo predvsem to, da je v soboto 30. maja t.l. zelo lepo uspel množični partizanski pohod na Vrhe »Trbovlje 81«, ki so ga organizirali člani taborniške organizacije Črni diamant. Ob 11. uri se je začela osrednja proslava pred domom revirskih in savinjskih borcev na Vrheh. Slavnostni govornik je bil Janez Vipotnik, predsednik zveze združenj borcev NOB Slovenije, slavja pa so se udeležili poleg okoli 4.000 občanov iz vseh revirskih in savinjskih občin tudi tovarišice in tovariši: Sergej Kraigher, predsednik predsedstva SFRJ, Stane Dolanc, član predsedstva ZKJ, Miha Marinko, član sveta federacije, Lidija Šentjunc, članica sveta federacije, prvoborci in narodni heroji iz revirjev, predstavniki družbenopolitičnih skupnosti in družbenopolitičnih organizacij revirskih občin itd. V kulturnem delu programa so sodelovali: Delavska godba Trbovlje pod vodstvom Mihe Gunzka, združeni pevski zbori iz Trbovelj, mladinski pevski zbor Trbovlje, recitatorji gledališča Svobode Center in ansambel Jantar Svobode Dobrna.

Proslavo so popestrili številni zastavonoše in predstavniki mnogih organizacij iz revirskih občin. Tovariš Janez Vipotnik je poudaril, da s to prireditvijo ne praznujemo le občinskega praznika občine Trbovlje, pač pa tudi 40-letnico vstaje in ustanovitve OF. Poudaril pa je tudi posebno priznanje revirjem in revirskemu revolucionarnemu

gibanju. Naj omenimo le del njegovega govora:

... »Zadoščenje pa nas prežema tukaj, na Vrheh, ob ugotovitvi, da so prav najbolj srčni ljudje iz teh dolin pod nami prispevali izjemen delež k skupnem revolucionarnemu boju.

Prve korenine revolucionarnega gibanja v revirjih segajo več kot sto let nazaj. Revirski knap je v svojem boju za pravico in resnico brž spoznal, da njegova moč samo v organizirani akciji in v enotnem nastopu proti buržoaziji in izkoriščanju. Prvi zametki organiziranega delavskega gibanja zato niso slučajno nastali v teh dolinah. In tudi niso ostali samo v njih! Delavci teh krajev so se bojevali povsod, kamor jih je gonila sila s trebuhom za kruhom. Bojevali so se drugod po Sloveniji in Jugoslaviji, pa tudi v mnogih rudarskih centrih Nemčije, Francije, Belgije... In bili so zraven pri tistih velikih dogodkih, v katere so verovali, da se o delavskem stanu usodno odloča: v Oktobrski revoluciji, v španski državljanski vojni.

Zato ni slučajno, da je imela Komunistična partija - dosledna izvrševalka delavskih interesov od vsega svojega začetka močno oporo v teh krajih. To dokazuje tudi vrsta zgodov. dogodkov: zlom fašistične Orjune v Trbovljah 1924. leta — pojutiršnem bo obletnica tega znamenitega spopada — prvi kongres Komunistične partije Slovenije na Čebinah; konferenca v Šmiglovi zidnici nad Savinjsko dolino; zlet Svobod v Celju; posvet, tukaj na Vrheh, vodilnih ljudi Komunistične partije Slovenije; konferenca v Joštovem mlinu pri Celju in tako naprej.

In uporna misel naprej uzrtih delavcev in rudarjev se je med obema vojnama čedalje bolj množila ter netila ogenj odpora. Delo naprednih ljudi na obeh straneh teh hribov je bilo prav tako kakor delo naprednih sil drugod po Slovenskem nadvse

dragocena izkušnja za usodne dni druge svetovne vojne...«

V nadaljevanju je govoril še o predvojnem delu Komunistične partije, narodnoosvobodilni vojni, globoki predanosti delovnih ljudi, graditvi domovine, samoupravni ustvarjalnosti, mobilizaciji delovnih ljudi za izvedbo načrtov, o urejanju osebnih dohodkov, graditvi socializma, mednarodnih odnosih, dogodkih na Kosovu in o utrjevanju samoupravnega socializma ter o nadaljnjem razvijanju socialistične družbe.

Po končanem govoru in izvedbi programa so tisoči navzočih nadaljevali s tovariškim srečanjem, razgovori, nazdravljanjem, obujanjem spominov, pa tudi petjem. Svoje pa je opravil tudi zabavni ansambel Jantar. K splošnemu zadovoljstvu pa je pripomoglo tudi lepo, jasno in sončno vreme.

Naslednji dan, t.j. v nedeljo 31. maja, pa je bila ob 11. uri v gledališki dvorani Delavskega doma Trbovlje slavnostna seja vseh treh zborov skupščine občine Trbovlje. Udeležili pa so se je tudi predstavniki pobratenih občin Lazarevac in Jesenice ter občin Dolnji Lapac in Valandovo, s katerimi imajo Trbovlje zelo tesne stike. Med navzočimi so bili še živeči udeleženci spopada z Orjuno, člani delegacije sekcije španskih borcev za Slovenijo, revirski narodni heroji in prvoborci, Martin Mlinar, podpredsednik Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije, Tomaž Ertl, republiški sekretar za notranje zadeve, predstavniki sosednjih občin in družbenopolit. organizacij združenega dela in drugi občani. Slavnostni govor na tej seji je imel predsednik skupščine občine Trbovlje, Henrik Pušnik. V daljšem govoru je orisal naš današnji trenutek in uspehe občine, ki jih je dosegla v zadnjem obdobju. Iz njegovega govora povzemamo naslednje: »... Ob primerjavi poslovnih rezultatov za leto 1980 ugotavljamo, da se je celotni prihodek povečal za 29,3 %, porabljen sredstva za 32,7 % in dohodek za 24,4 % v

primerjavi z letom 1979. Pozitivni trendi se kažejo tudi v rezultatih razporejanja dohodka, saj se v njih izražajo prizadevanja za krepitev reproduktivne sposobnosti gospodarstva. Vse to je pogojevalo, da smo dosegli relativno ugodne rezultate na področju ustvarjanja materialne osnove gospodarstva in ob tem dosegli stabilizacijsko razporejanje dohodka na osebne dohodke, saj je znašal čisti dohodek 9.228 din na zaposlenega, kar je za 20,6 % več kot v preteklem letu.

Doseženi rezultati gospodarjenja v letu 1980 nas zavezujejo, da v vseh sredinah odgovorno pristopimo k realizaciji planskih nalog, katerih rezultat mora voditi k stabilnejšim gospodarskim tokovom.

Na področju družbenih dejavnosti in v razvoju stanovanjskega in komunalnega urejanja gospodarstva smo dosegli vidne rezultate. Naj izpostavim dve področji:

— v novem šolskem letu bomo na področju celodnevne osnovne šole dosegli 100 % vključitev vseh šoloobveznih otrok in dokaj uspešno startali na področju usmerjenega izobraževanja;

— v letu 1980 smo v Trbovljah zgradili 104 družbena stanovanja, do konca junija letošnjega leta pa bo občanom naše doline na razpolago še 151 družbenih stanovanj...«

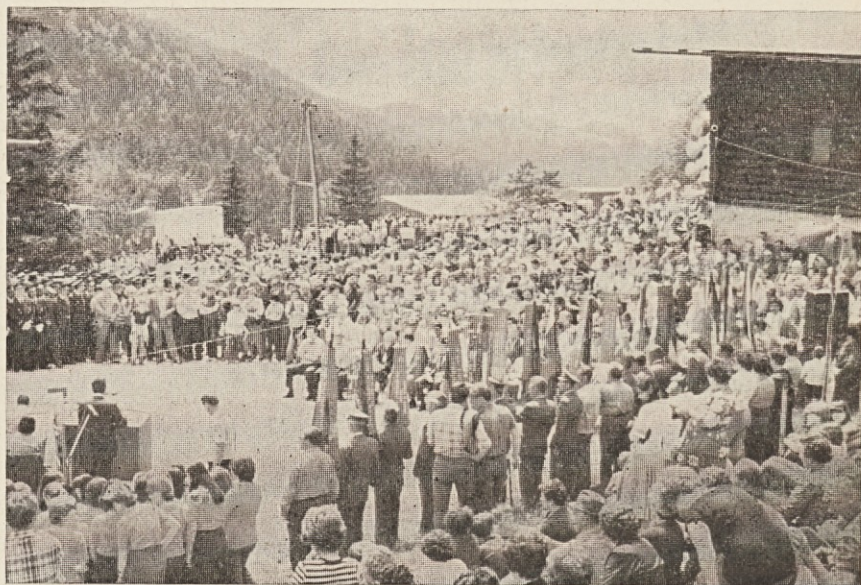
Predsednik žirije za podelitev Prvojunijskih nagrad občine Trbovlje, Albin Hauptman, je obrazložil sklep žirije o podelitvi letošnjih nagrad skupinam in posameznikom, predsednik občinske skupščine pa je le-te podelil. Letos so jih prejeli:

— Simo Radulovič za delo na družbeno-političnem področju,

— Avgust Šuligoj za delo in dosežke na kulturnoprosvetnem področju,

— Miro Škrinjar za delo in dosežke na telesno vzgojnem in športnem področju,

— IPOZ — Industrija preventivne osebne zaščite, Trbovlje, za dosežke na gospodarskem področju,

Dne 30. maja 1981 je bila pri domu revirskih in savinjskih borcev na Vrheh letošnja proslava 40-letnice ustanovitve OF in vstaje naših narodov, hkrati pa tudi proslava ob občinskem prazniku občine Trbovlje. Na slavnostnem zborovanju je govoril Janez Vipotnik, predsednik zveze združenj borcev NOB Slovenije.

Foto Trbovlje

— Industrijsko gasilsko društvo REK EK za področje Trbovelj za dosežke na drugih področjih dela in življenja.

Slednji so to najvišje občinsko priznanje prejeli ob svojem 100-letnem jubileju. Prvojunijsko nagrado tvorijo listina, 5.000,00 din in bronasti miniaturni kipec Stojana Batiča: Zmaga nad Orjuno.

Vsem dobitnikom nagrade naše čestitke!

V kulturnem delu programa je nastopil Trboveljski oktet Svobode II s krajšim koncertom. Udeležence slavnostne seje pa je z navdušujočim govorom po-

zdravil tudi predsednik pobratene občine Lazarevac.

Po koncu seje so se navzoči delegati in gostje zadržali v avli doma na krajšem pomenku.

Pred začetkom slavnostne seje so se nekateri delegati in gostje udeležili otvoritve nove upravno-poslovne zgradbe na Cesti Oktobrske revolucije in si ogledali prostore v novem objektu.

Na sam praznik občine Trbovlje, v ponedeljek 1. junija, pa je Društvo upokojencev odprlo novozgrajeno dvostezno balinišče pri svojem društvenem domu na Trgu revolucije. (tl)

SZDL medobčinsko sodelovanje in povezovanje

Dne 9. junija t. l. je potekala v Trbovljah v domu družbeno-političnih organizacij seja izvršnega odbora SZDL Slovenije. Prisostvovali so ji tudi predstavniki medobčinskih svetov in mestne ter obalne konference SZDL iz Slovenije. Seji je pri-

sostvoval tudi Mitja Ribičič, predsednik SZDL Slovenije.

Na tej seji so razpravljali o metodah in oblikah delovanja medobčinskih svetov SZDL, pa tudi o delovanju medobčinskih drugih družbeno-političnih organizacij. Šlo je predvsem za u-

gotavljanje položaja in delovanja ter metod dela medobčinskih institucij nasploh. Ponekod je medobčinsko sodelovanje rodilo že mnogo dobrih sadov, ponekod pa se kažejo še razna zapiranja v svoje okvire.

Na koncu sestanka je sekretar medobčinskega sveta ZKS revirskih občin Franci Grešak, kot predsednik odbora za ureditev spomenika oziroma spominskega parka Čebine, seznanil vse navzoče s pripravami na ureditev spominskega parka na Vrheh, predvsem pa še z adaptacijo Barličeve hiše na Čebinah, v kateri je potekal ustanovni kongres slovenske komunistične partije. Udeleženci sestanka so si ogledali razstavljenе eksponate v revirskem muzeju ljudske revolucije, nato pa so odšli še na ogled Barličeve domačije na Čebinah.

Koncem maja se je predstavilo srednješolsko kulturno društvo Trbovlje v gledališki dvorani Delavskega doma v Trbovljah z vsemi svojimi skupinami in sekcijami. Vsi nastopajoči so izredno navdušili.

Foto Trbovlje

Srečno rudarji

Na dan šole nas je obiskal tovariš Radej. Govoril je o poteku dela v rudniku, o nesrečah, plačah in še o marsičem. Pogovor z njim je bil zelo zanimiv in prijeten.

Rudarji prihajajo v rudnik že ob pol šestih. Delovodja jih razvrsti, nato pa jih čaka enourna hoja do nahajališča, kjer kopljejo premog. Dobijo čelado, rudarsko svetilko, kramp, lopato, detonator in vse drugo, kar je v rudniku potrebno.

Včasih pa se v rudniku zgodi nesreča. Leta 1961 je v rudniku Zagorje prišlo do eksplozije plina metana. Veliko ljudi je izgubilo življenje in od takrat vsak skrbno pazi, da ne naredi kakšne napake.

Rudar nam je opisal tudi varnostno svetilko. Kadar je plamen v obliki kaplje, ni nevarnosti, če pa se dviga navpično navzgor, je v zraku plin metan. Takoj vključijo prezračevalnike in spustijo v rudnik kisik.

Kako je potekalo delo v rudniku nekoč?

Rudarji so delali 12 ur na dan. Imeli so majhne plače in večkrat so stavkali. Nekateri rudarji so zaradi stavk izgubili stanovanja. Vse so delali ročno. Danes pa imajo stroje. Delajo samo osem ur na dan v treh izmenah. Tudi plače imajo višje.

Trboveljski rudnik je globok 360 m in ima 23 km stranskih

rovov. Trboveljski, zagorski in hrastniški rudnik se bodo z rovi povezali. Rudarji se pozdravljajo srečno. Njihov poklic je zelo cenjen, kajti premog rabijo povsod.

Srečno, rudarji!

Sibila Ložina 4. e
OŠ Trb. PE Ivana Cankarja

Delavska godba iz Trbovelj najboljša v Sloveniji

V soboto 13. in nedeljo 14. junija 1981 je potekalo na Bledu v festivalni dvorani zaključno, finalno, VI. tekmovanje pihalnih godb Slovenije. Organizirala ga je Zveza kulturnih organizacij Slovenije, Združenje pihalnih orkestrrov Slovenije in Turistično društvo Bled. V finalnem delu tekmovanja je nastopilo 16 pihalnih godb, med temi tudi Delavska godba Trbovlje, Delavski pihalni orkester Zagorje in Delavski pihalni orke-

ster Svoboda - Senovo. Godbe so nastopile 14. junija.

Zadnje podobno tekmovanje v Sloveniji je bilo l. 1977. Letošnje tekmovanje je bilo zelo obsežno. V Sloveniji deluje preko 110 pihalnih godb s skoraj 3.000 godbeniki; po novem jih ponekod imenujejo pihalni orkestri. V izbirnem tekmovanju jih je sodelovalo 53, od tega 16 v prvi, 23 v drugi in 14 v tretji težavnostni stopnji. Izbirna tekmovanja so potekala od 26. 4. do

24. maja letos. Zagorsko godbo je ocenila posebna komisija na njenem koncertu v Zagorju ob 120-letnem jubileju, hrastniška, senovska in trboveljska godba pa so se udeležile izbirnega tekmovanja 23. maja letos v Krškem. Na tem izbirnem tekmovanju so prišle trboveljska, zagorska in senovska godba na I., hrastniška pa na III. mesto. Tekmovali so v treh težavnostnih kategorijah. Hrastniška, trboveljska in zagorska godba so tekmovali v I. težavnostni kategoriji, senovska pa v II. V posamezne težavnostne kategorije so se godbe prijavljale same z izbiro ene od treh obveznih skladb. V tekmovalnem programu je izvedla vsaka godba po tri skladbe v določenem zaporedju: 1. skladba za uigravanje (ki se ni ocenjevala),

2. obvezna skladba in

3. skladba po lastni izbiri.

Žirija je pri ocenjevanju upoštevala intonacijo - kvaliteto zvoka, tehniko igre — tonsko artikulacijo, ritem — doslednost v tempu, dinamiko in fraziranje in splošni umetniški vtis. V izbirnih tekmovanjih so godbe lahko dosegle:

- I. mesto, če so dosegle več kot 90 % točk,
- II. mesto, če so dosegle več kot 80 % točk,
- III. mesto, če so dosegle več kot 70 % točk.

V sklepnem, finalnem delu tekmovanja na Bledu, pa so godbe prejele priznanja takole:

- zlato plaketo za več kot 90 % točk
- srebrno plaketo za več kot 80 % točk
- bronasto plaketo za več kot 70 % točk.

V finalnem delu je orkestre ocenjevala strokovna žirija, ki so jo tvorili: Stane Jurgec kot predsednik in člani Lovro Arnič, Jože Falout, Drago Lorbek in Valter Petrič. Po ugotovitvi oziroma oceni komisije, pa tudi strokovne kritike, se je v skupnem delu tekmovanja najbolje izkazala Delavska godba Trbovlje. Kritika poudarja, da je bilo njihovo muziciranje izredno in da je doseglo že prave profesionalne razsežnosti. V prvi težav-

nostni stopnji je nastopilo devet pihalnih orkestrov v finalnem delu tekmovanja. Zlate plakete so prejeli: Delavska godba Trbovlje pod vodstvom Mihe Gunzka, Pihalni orkester raven-skih železarjev pod vodstvom Alojza Lipovnika, Papirniški pihalni orkester Vevče pod vodstvom Jožeta Hriberška, Rudarska godba Velenje pod vodstvom Edvarda Eberla in Pihalni orkester KUD Pošta Maribor pod vodstvom Ervina Hartmana. Srebrni plaketi sta prejela pihalni in zabavni orkester rudarjev iz Idrije pod vodstvom Draga Kanduča in Pihalni orkester ZPD France Prešern Celje pod vodstvom Vilija Trampuža. Bronasto plaketo je prejel Pihalni orkester jeseniških železarjev pod vodstvom Ivana Knifica.

V drugi težavnostni stopnji je nastopilo pet orkestrov. Zlato plaketo je osvojil Delavski pihalni orkester Senovo pod vodstvom Janeza Ceglarja, srebrni plaketi pa Pihalni orkester Dju-ro Salaj iz Krškega pod vodstvom Draga Gradiška in Godba na pihala iz Domžal pod vodstvom Toneta Juvana. Bronasti plaketi sta prejela Pihalni orkester štorskih železarjev (Franc Zupanc) in Sindikalni pihalni orkester Litostroj (Blagoje Ilić).

V tretji težavnostni stopnji sta nastopila samo dva orkestra, in sicer iz Gorij pri Bledu in Ptuja.

Največje število točk na tem tekmovanju je dosegla Delavska godba Trbovlje in jo zavoljo tega smatrajo kot najboljšo godbo v Sloveniji. Delavska godba Trbovlje je s svojim izredno natančnim muziciranjem prikazala domala profesionalno izdelanost. Ta orkester, tako pravi kritik Pavle Mihelčič, zveni polno, harmonsko čisto, tehnično gladko, po dinamiki izredno prefinjeno, živo in povsem disciplinirano. Interpretacija Devčičeve Istrske suite je bila mojstrski dosežek tega orkestra.

Tudi drugi orkestri so navdušili z igro, ki je bila pogostoma predvsem dobro izdelana in je opozarjala na raven, ki jo še pred leti nismo mogli slutiti. Finalni del tekmovanja je poka-

zal presenetljivo kvaliteto naših pihalnih orkestrov. Zato na tekmovanju ni bilo slišati slabega ansambla.

Izmed prejemnikov zlatih plaket so bile posamezne godbe oziroma orkestri ocenjeni z naslednjim številom točk od 500 možnih:

1. Delavska godba Trbovlje 494 točk
2. Pihalni orkester raven-skih železarjev 491 točk
3. Pihalni orkester Vevče 474 točk
4. Rudarska godba Velenje 462 točk
5. Delavski pihalni orkester Zagorje 459 točk

Delavski godbi Trbovlje, kakor tudi Delavskemu pihalnemu orkestru Zagorje in godbi v Senovem čestitamo k doseženemu uspehu — prejemu zlate plakete. Poseben ponos pa nas navdaja ob tem, da je bila najbolje ocenjena Delavska godba Trbovlje, ker je s tem vnovič dokazala, da je najboljša pihalna godba v Sloveniji in po vsej verjetnosti tudi v Jugoslaviji. Vsem godbenikom ter dirigentoma najboljše in najtoplejše čestitke in zahvala za tako pomemben nastop in doseženi uspeh. Godba je zrasla iz našega kolektiva, zato nas navdaja še posebno zadoščenje ob doseženem uspehu. T. Lenarčič

TRINKAUS NAPISAL PRVI DEL UPORNIKOV

Lansko leto smo v našem glasilu objavili odlomek iz nove knjige Vinka Trinkausa — Uporniki, hkrati pa smo bralce seznanili, da pisatelj knjigo piše po naročilu Kulturne skupnosti iz Zagorja.

Na temelju tega naročila je Vinko Trinkaus napisal prvo knjigo (od štirih predvidenih) pod naslovom Uporniki. Rokopis je naročniku že izročil. Kdaj bo delo izšlo, ni znano, ker se bo Kulturna skupnost Zagorje zaradi pomanjkanja lastnih sredstev verjetno povezala s kako slovensko založbo, ki bi bila voljna Upornike tudi založiti in izdati.

Izredno pestra kulturna dejavnost

Dne 22. maja t.l. je ob 19,30 nastopil s samostojnim koncertom Mešani pevski zbor Svobode Center pod vodstvom Jožeta Skrinarja. Na koncertu so ob polni dvorani zapeli 19 pesmi z dvema dodatnima. Peli so starejše, manj znane slovenske narodne pesmi v raznih priredbah.

21. maja 1981 pa je bila v dvorani na Stavbah v Litiji IV. revija »Pesem mladih Zasavja«. Pripravili so jo: Pevska zveza Slovenije, Zasavska pevska skupnost in ZKO Litija, in to v počastitev 40-letnice OF in vstaje. Na prvem koncertu je nastopilo 11 otroških in mladinskih ter dekleških pevskih zborov, na drugem pa šest. Vsak zbor se je predstavil s štirimi pesmimi.

V dneh 13. in 14. junija je potekalo na Bledu VI. slovensko prvenstvo pihalnih godb in orkestrrov. O rezultatu poročamo v članku Delavska godba iz Trbovelj najboljša v Sloveniji.

V soboto 13. junija je nastopil v Delavskem domu v Trbovljah moški pevski zbor Smetana — Slovanka iz Kladna pri Pragi, CSSR. Z moškim pevskim zborom Zarja so obnovili pogodbo o 10-letnem sodelovanju. Oba zbora tesno sodelujeta med seboj že od leta 1968 dalje. 45-članski zbor je nastopil pod vodstvom prof. Zdenka Koske. V dneh, ko je bil gost Zarje, se je za nekaj dni oglasil tudi v Vrsarju ob morju, kjer so pripravili koncert.

Pionirski odred Alojza Hohkrauta je dobil zvezno priznanje »plaketo kurirja Jelovice«. To plaketo dobi 10 pionirskih odredov v vsaki republiki. Med temi, ki so jih prejeli iz Slovenije, je tokrat tudi pionirski odred iz trboveljske osnovne šole — PE Alojza Hohkrauta.

Likovna sekcija RELIK Svobode Center Trbovlje je od 25. 5.

do 1. 6. razstavljala svoja dela v avli novega zdravstvenega doma v Trbovljah. Razstavljali so 18 slik v raznih tehnikah in tri skulpture v železu.

Mladinski pevski zbor Vesna iz Zagorja je v dneh 22. in 23. maja gostoval v Zagrebu na povabilo občine Maksimir. Pod vodstvom Riharda Beuermana so peli na štirih koncertih v raznih okoljih: tovarniškem, krajevnem itd.

Srednješolsko kulturno društvo je 23. maja nastopilo v Delavskem domu v Trbovljah z vsemi svojimi sekcijami. Nastopili so športni in disko plesalci, folklor, dekliški pevski zbor, literarna sekcija, tamburaši in pionirski plesalci. Skupno je nastopilo okoli 150 članov te sekcije. Nastop — akademijo so posvetili dnevu mladosti in gibanju — naša beseda.

V petek 29. maja je odprl galejski svet ZKO Trbovlje likovno razstavo del Miloša Vastiča na temo »Nikola Tesla«. Odprta je bila do 8. junija. Razstavljaje-

nih pa je bilo 50 likovnih del. Razstava je sodila v okvir prireditve ob občinskem prazniku občine Trbovlje. Znanstvenika in poeta Nikolo Teslo je predstavil z uvodnim nagovorom Karel Vukovič.

Moški pevski zbor Zarja je 30. maja gostoval na Opčinah pri Trstu, na povabilo tamkajšnjega moškega zbora Tabor, s katerim so pripravili koncert. Samostojno so zapeli osem pesmi, štiri pesmi je zapel domači pevski zbor, oba zbora skupaj pa sta zapela osem pesmi. Gostovanje je potekalo v okviru dolgoletnih tradicionalnih medsebojnih izmenjav.

Mešani pevski zbor Svobode II iz Trbovelj se je udeležil 31. maja letos pevske manifestacije »Pesem ne pozna meja«. Potekala je v Pridvoru pri Kopru v organizaciji tamkajšnjega pevskega zbora Svoboda Pridvor. Tradicionalnega srečanja so se udeležili tudi pevski zbori iz zamejstva — Trsta in avstrijske Koroške.

Pred praznovanjem letošnjega praznika dela 1. maja, je bila 28. aprila ob 18. uri odprta novozgrajena knjižnica v Trbovljah imenovana po Tonetu Seliškarju. Po otvoritvi so si udleženci krajše slovesnosti ogledali knjižnične prostore.

Foto Trbovlje

V dneh od 29. do 31. maja je gostovalo srednješolsko kulturno društvo iz Trbovelj v Lazarevcu v okviru kulturnih izmenjav med pobratenima občinama Lazarevac in Trbovlje. Pripravili so tri nastope, na njih pa so nastopili športni plesalci, disko plesalci, folklor in glasbeni ansambli.

Dne 6. junija je bila v Delavskem domu v Zagorju zaključna prireditev 11. občinske kulturne revije v organizaciji ZKO Zagorje.

Poleg domače Vesne so nastopili še: mešani pevski zbor Bluman z manjšim orkestrom in folklorna skupina iz Fürstenfelda — iz Avstrije, instrumentalni ansambel Vedri znanci iz Aleksinca ter dva otroška pevška zbora iz Zagorja in Izlak.

Dne 24. junija je v večernih urah nastopila v Delavskem domu v Trbovljah slovenska pihalna godba iz Clevelanda. Organizator gostovanja je bila Delavska godba Trbovlje.

Dne 25. junija je v Delavskem domu v Trbovljah nastopil svetovno znan umetniški ansambel Karneval Afro — Kubanskih ritmov »DANZA NACIONAL DE CUBA« iz Havane, Kuba. Predstavili so se s kubanskimi plesi.

Dogodkov v kulturnem življenju v Hrastniku, Trbovljah, Zagorju, Kanižarici in Senovem je bilo brez dvoma mnogo več, kot pa smo jih uspeli zabeležiti v tem kratkem kronološkem pregledu. Številne kulturne prireditve dokazujejo, kako so kulturniki, med njimi je tudi mnogo članov našega kombinata, izredno prizadevni, pa tudi uspešni v svojem poslanstvu.

V soboto 20. in v nedeljo 21. junija so se domala vsi pevski zbori iz revirjev udeležili XII. pevskega tabora v Šentvidu pri Stični. Te največje pevske manifestacije se je udeležilo preko 200 pevskega zborov z več kot 7000 pevci iz vse Slovenije. (lt)

Pik As

»Ti frdamani pik as
si vedno prej na čelu kakor jaz.
Danes greš spet z mano,« rečem,
»cel šiht za rep te vlečem.

Premoga gora je velika,
za rep te vleči me ne mika.
Ker si ravno tu,
naj bo po tvoje,« rečem mu.

»Ti plehnata zgaga,
le kdo je izmislil tega gada.
Če bi tebe ne bilo,
bi še pri knapih nekaj šlo!

Bolj te vlečem in te sukam,
se znojim, sem že obupan,
ko bo te kopice preč,
te ne pogledam več.

Jutri spet se vida,
se gor na čelu srečava.
Če bi tebe ne bilo,
bi še pri knapih nekaj šlo!«

Mihael Gosak

Asta Malavašič

Kontrasti

Zeleno —
preko vsega obzorja
zeleno —
podprto s tramovi,
prepredeno z jaški,
zeleno.

Zeleno v znoju,
zeleno na rokah,
v prašnih razpokah
pregrelih dlani —
zeleno v železju,
zeleno v jeklu,
zeleno,
ki v duši skeli.

Kot večni privid,
kot večno hrepenenje,
kot večno upanje
na tisti boljši
nekoč.

Zeleno —
zeleno v srcih,
zeleno v očeh
in črno v premogu
za ogenj
žarečih
peči.

Pripravljajo 3. del Rdečih revirjev

Znani zbornik Rdeči revirji, ki je izšel kot prvi del v letu 1970, v letu 1972 pa drugi del, bo dobil še tretji del.

Prvi del povezuje obdobje od leta 1918 do 1934, drugi del pa od leta 1935 do 1941. Muzej ljudske revolucije pa se s svojimi sodelavci in uredniškim odborom zveze borcev vseh treh revirskih občin pripravlja na izdajo še tretjega dela zbornika. Tretji del bo obsegal dve knjigi. V prvi bo opisano stanje v revirjih in delavsko gibanje neposredno pred pričetkom zadnje vojne, v drugi knjigi pa narodnoosvobodilni boj od leta 1943 do konca vojne. Pripravljenega je že precej gradiva, zbornik pa bo po vsej verjetnosti izšel v letu 1985.

Zbrana dela MIHE MARINKA

Pred nedavnim je ČZDO Komunist — TOZD Komunist v Ljubljani izdala prvi del oziroma prvo knjigo zbranih del Mihe Marinka, častnega člana kolektiva našega kombinata. V prodaji je v vseh knjigarnah in vsebuje poleg biografskih podatkov tudi gradivo iz njegovega predvojnega in medvojnega revolucionarnega delovanja ter o revolucionarnem gibanju in narodnoosvobodilni borbi v Jugoslaviji. Prvi del obsega 75 strani, glavni del pa tvori drugi del s 360 stranmi. V obeh delih gre za dokumente, kjer se srečujemo z zelo pomembnimi prispevki. Zbrani

članki in govori ter druga dokumentacija, ki je objavljena v prvem delu zbranih del Mihe Marinka, predstavlja v bistvu zgodovino delavskega gibanja Slovenije, zgodovino revolucionarnih let in drugih zgodovinskih dejstev. Dokumenti so zbrani izredno skrbno. Dodatek h knjigi pa je življenjepis oziroma prispevek za življenjepis Mihe Marinka, ki ga je napisal Ivan Križnar.

Lahko trdimo, da je delo opravljeno zelo skrbno in pošteno. Založniški odbor za izdajo del Mihe Marinka sestavljajo Lidiya Šentjarc kot predsednica, v njem pa iz revirjev sodeluje še Franc Grešak, sicer pa še številni drugi družbeno-politični delavci, zgodovinarji itd.

Knjiga je izšla ob 80-letnici Mihe Marinka.

Članom kolektiva priporočamo, da si knjigo nabavijo ali izposodijo ter jo od prve do zadnje strani tudi preberejo.

USKLADITEV NADOMESTIL OD ZA PORODNIŠKI DOPUST

Skupnost otroškega varstva Slovenije je pred nedavnim sprejela sklep o uskladitvi nadomestil OD za porodniški dopust v letu 1981. Sklep se uporablja od 1. 1. 1981 dalje.

Na temelju tega sklepa lahko povzamemo, da ima upravičenka, ki že več kot 6 mesecev prejema nadomestilo OD za zadržanost z dela zavljo porodniškega dopusta pravico do uskladitve nadomestila. Nadomestilo pa se usklajuje hkrati s povečanjem osebnih dohodkov v Sloveniji. Upravičenki, ki ji je bilo določeno nadomestilo OD iz leta 1979, se poveča nadomestilo od začetka t. l. za 18,6 %, od 1. 7. 1981 dalje pa še za 12 %. Upravičenki, ki ji je bilo nadomestilo OD določeno po osnovi iz leta 1980, se poveča nadomestilo od 1. 7. 1981 dalje za 12 %. Upravičenki, ki ji je bilo nadomestilo OD za 18,6 % povečano v letu 1980, ji tokrat ne pripada.

POSLOVANJE SKLADA SOLIDARNOSTNE SAMOPOMOČI

Koncem maja tega leta je potekala 6. skupščina sklada solidarnostne posmrtninske samopomoči, ki deluje pri občinskem svetu zveze sindikatov Trbovlje. Udeležili so se je tudi delegati kolektiva našega kombinata.

Obpravnavali so poročilo o poslovanju sklada v letu 1980, sklepali o finančnem načrtu sklada za leto 1981, dopolnili so izvršni in nadzorni odbor ter še nekatere druge zadeve.

Iz gradiva, ki so ga obravnavali na skupščini, lahko povzamemo naslednje podatke:

Članstvo:

— aktivnih članov v OZD	7.322
— upokoјenci in žene	3.767
— aktivni člani v manjših DS	361
— zasebniki	65
SKUPAJ:	11.515

Prihodki:

— saldo	din
1. 1. 1980	1.880.008,90
— vplačani prispevki in obresti za l. 1979 in 1980	1.719.084,05
SKUPAJ:	3.599.092,95

Odhodki:

— izplačane posmrtnine za 208 članov po 6.000, — din in 1 član po 3.600, — din	1.251.600,00
— ostali poslovni stroški	148.052,20
SKUPAJ:	1.399.652,20

Koncem preteklega leta je znašal saldo sklada 2.029.555,75 din. Del teh sredstev je vezanih pri LB TBZ, del jih je na hranilni knjižici pri isti banki, del sredstev pa je na žiro računu.

Načrt za leto 1981

— prihodki	din 2.242.585,00
— odhodki	2.276.420,33

Na podlagi lani v septembru izvedene ankete med TOZD in DS, se je večina anketiranih članov odločila za to, da se od 1. 1. 1981 dalje poveča članarina od prejšnjih 10,00 din na novih 15,00 din mesečno ali letno skupno na 180,00 din. Hkrati s tem pa se je izplačilo posmrtnine povečalo od prejšnjih 6.000 din na sedanjih 10.000 din.

REŠEVALNA VAJA V LAŠKEM JE USPELA

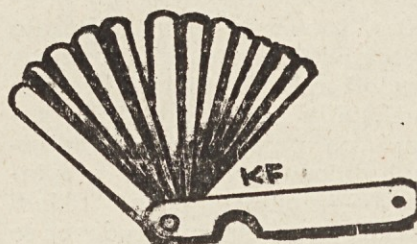
V soboto, 13. junija tega leta, je potekala v rudniku Laško vaja jamskih reševalnih moštev iz vseh slovenskih rudnikov.

V okviru letošnje vaje je v jašku Brezno v rudniku Laško ob 4.45 eksplodiral metan.

Takoj po eksploziji so poklicali na pomoč jamske reševalce iz vseh rudnikov. Klicu se je odzvalo 22 ekip jamskih reševalcev. Kmalu so bile na mestu prve reševalne ekipe iz REK EK iz Hrastnika, Trbovelj in Zagorja. Zelo hitro pa je prispela tudi ekipa iz Velenja. Reševalce so pripeljali s helikopterjem Republiškega sekretariata za notranje zadeve. Na pomoč je prispela tudi ekipa iz rudnika urana Žirovski vrh.

Vaja jamskih reševalcev vseh slovenskih rudnikov je bila že šesta po vrsti. Po končani vaji so z analizo ugotovili, da je vaja zelo dobro uspela.

Med gosti, ki so si ogledali skupno vajo, je bil tudi Republiški rudarski inšpektor.

Rudarstvo in energetika doma in po svetu

JUBILEJ DJERDAPA

Dne 16. maja letos je naša največja HE Djerdap I proslavila svoj 10-letni jubilej, odkar je pričela obratovati, poteklo pa je tudi 9 let uspešnega izkoriščanja Donave.

V 9 letih je Djerdap proizvedel 57 milijard kWh najcenejše električne energije. 6 močnih agregatov v strojnici hidroenergetskega sistema Djerdap je obratovalo v preteklem obdobju skorajda brez zastoja. Vsako kapljo vode so pretvorili v dragoceno energijo. Na proslavi, ki jo je pripravil kolektiv ob tem jubileju, je ob navzočnosti številnih gostov iz Srbije in njihove pokrajine 145 delavcev hidroelektrarne Djerdap dobilo priložnostna priznanja.

RUDARJI ORGANIZIRALI PROIZVODNO TEKMOVANJE

Več tisoč delavcev iz Tuzle je kongres samoupravljalcev počastilo tako, da je med kongresom in po njem povečalo proizvodnjo. Tako so rudarji najstarejšega tuzlanskega kolektiva, rudnika Kreka, organizirali 15-dnevno proizvodno tekmovanje od 15. junija do 1. julija. Rudarji Kreke so k temu tekmovanju povabili tudi druge delovne organizacije.

OBETAVNO NAHAJALIŠČE URANA

V dolini reke Zletovice pri Probištipu že dalj časa tečejo raziskave nahajališča tako imenovanih redkih kovin. Rezultati dosedanjega raziskovalnega dela so zelo obetavni, saj je ekipa geologov odkrila bogato nahajališče urana, ki se razteza vzdolž reke Zletovice. Uran se nahaja v starih granitnih stenah na prostoru več kvadratnih kilometrov skupaj s svinčevo — cinkovo rudo. Skladi svinčeve in cinkove rude pa so tolikšni, da se bo eksploataci-

ja v bližnjem rudniku svinca in cinka Zletovo lahko podaljšala za 150 in več let. Skupaj z geološkimi raziskavami tečejo tudi intenzivne priprave na odpiranje prvega rudnika urana v Makedoniji. Rudnik urana ob Zletovici je zelo pomemben za razvoj vse republike, saj se z izkoriščanjem te rude odpirajo možnosti gradnje jedrske elektrarne v Makedoniji, s čimer bi lahko problem pomanjkanja električne energije povsem rešili.

MANJŠA PORABA ENERGIJE

Lani je Evropska gospodarska skupnost zabeležila najmanjšo porabo energije v zadnjih petih letih. Menijo, da to ni toliko posledica varčevanja kot pa sorazmerno mile zime in gospodarske recesije. Iz poročila statističnega urada EGS izhaja, da se je poraba energije pri devetih članicah EGS zmanjšala lani za 4,6 odstotka v primerjavi z letom 1979 in so s tem prihranili 54 milijonov ton nafte. Tako je poraba v glavnem ostala v okvirih, ki jih je skupnost določila.

Lani je EGS uvozila 420 milijonov ton nafte, 40 milijonov manj, kot je določila komisija. Veliko je k temu pripomogla nafta iz Severnega morja. Razen tega se je zmanjšala tudi poraba nafte v okviru porabe goriv, in sicer na 51,8 odstotka od 54,2 odstotka v letu 1979.

ENERGETSKE POTREBE DRŽAV V RAZVOJU

Države v razvoju bodo morale v naslednjih 20 letih povečati svojo porabo energije najmanj za 30 %, da bi lahko dosegle nujno raven ekonomskega razvoja. Skupina strokovnjakov organizacije združenih narodov, ki bo avgusta t. l. obravnavala te zadeve v Nairobiju, je ugotovila, da se bodo morale nerazvite države oziro-

ma države v razvoju v večji meri naslanjati na alternativne in obnovljive vire energije. Ugotavljajo pa tudi čedalje večje odvisnosti držav v razvoju v pogledu uvoza energetskih surovin, predvsem nafte. Od 133 držav v razvoju jih 90 sploh nima nafte, 13 držav pa z uvozom nafte komaj zadovoljuje polovico svojih potreb. Izražajo pa tudi zaskrbljenost zaradi hitrega izčrpavanja, v nekaterih primerih pa tudi uničevanja nekaterih tradicionalnih virov energije, kot so na primer drva. Ohranjanje teh virov in razvoj drugih, predvsem obnovljivih virov energije, pa tudi razvoj mednarodnega sodelovanja na tem področju, bo ena glavnih tem konference v Nairobiju.

VEČ LIGNITA ZA ŠIROKO PORABO

Na pobudo republiškega komiteja za energetiko, industrijo in gradbeništvo Slovenije je bilo sklenjeno, da se okoli 200.000 ton lignita iz Velenja sicer po načrtu namenjenega za potrebe TE Šoštanj, namenijo za široko porabo. Sprejetje tega ukrepa je bilo nujno, ker se trgovske organizacije, ki prodajajo kurivo nahajajo v težkem položaju, ker imajo na svojih seznamih več tisoč občanov, ki čakajo na premog.

To zmanjšanje premoga za šoštanjsko termoelektrarno v korist široke porabe, pa ne bo tako tragično. Že doslej je imela na svojih deponijah precejšnje količine premoga, od maja dalje oziroma bolje od junija, ko se je pričel štirimesečen velik remont TET II našega kombinata, pa smo pričeli nadomeščati ta premog z dobavami iz zasavskih premogovnikov na deponijske prostore TE Šoštanj, ki spada v sestav REK Velenje. Povprečno ga dnevno odpremijo iz separacije Trbovlje 1.500 ton. Predvidevno je, da bi ga letos dobavili

šoštanski TE skupno 262.000 ton.

BANOVIŠKI RUDARJI ZELO USPEŠNI

V prvih petih mesecih t. l. so rudarji rudnika rjavega premoga Tito v Banovičih nakopali 888.500 ton rjavega premoga, kar je za 44.000 več, kot so ga planirali za to obdobje. Plan so prekorali za 5 %. Proizvodnja pa bi bila še večja, če ne bi v letošnjem letu izvajali obsežnih del na rekonstrukciji banoviške separacije premoga.

PROIZVODNJA PREMOGA NA POLJSKEM

Po poljskih uradnih podatkih je znašala proizvodnja premoga v tej državi v razdobju januar — maj t. l. skupno 68,8 milijonov ton, kar je za 3,3 milijona ton več od proizvodnje, ki so jo predvideli za to obdobje. To je prva optimistična vest o proizvodnji glavne poljske izvozne surovine od stavk v preteklem letu in dogovoru o skrajšanju delovnega tedna. Letos nameravajo izvoziti okoli 24 milijonov ton premoga, vendar je vprašljivo, če bodo to količino lahko izvozili.

JAPONCI ZAINTERESIRANI ZA PREMOG

Japonska vlada se je odločila, da bo proizvodnjo premoga obdržala na sedanji ravni, to je 18 milijonov ton letno. Trenutno proučujejo politiko premogovne industrije, da bi lahko oblikovala spremembo predpisov, ki naj bi stopili v veljavo koncem julija t. l. Pri uvozu premoga pa so zelo previdni zaradi naraščajočih cen.

KMALU NOVA TE V MAKEDONIJI

Elektrogospodarstvo Makedonije bo kmalu dobilo nov elektroenergetski objekt — TE Oslomej pri Kičevu, z zmog-

ljivostjo 120 MW. Objekt je skoraj popolnoma dokončan in poizkusno že obratuje. S pričetkom redne proizvodnje pa bo mnogo prispeval k zadovoljevanju vse večjih potreb po električni energiji v Makedoniji. Že letos naj bi proizvedla skupno 510 milijonov kWh. V novozgrajeni TE je zaposlenih okoli 590 delavcev in ima zmogljivost 660 kWh. Za njeno zgraditev in odpiranje premogovnika pa so investirali 2,25 milijard dinarjev. Proizvodna cena kWh iz nove TE znaša 1,5 dinarjev.

V ZENICI PRESEGLI SVOJ NAČRT

Rudarji premogovnika Zenica so v prvih petih mesecih letošnjega leta iz zemeljskih nederij pridobili več premoga, kot so pričakovali. Na štirih odkopih je okoli 3.200 rudarjev, kolikor jih je trenutno zaposlenih v tem premogovniku, nakopalo 50.000 ton premoga več kot so predvideli. Storilnost pa se je napram načrtu za letošnje leto dvignila za 17 %, v primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta pa celo za 30 %. Porabljenih sredstev pa imajo manj od načrta za 80 milijonov din. Da so lahko dosegli tak načrt, so si morali prizadevati vsi zaposleni. Predvsem je največjo proizvodnjo dvigalo večje število novih rudarjev, pa tudi boljše nagrajevanje. V zadnjih petih mesecih je premogovnik Zenica zaposlil 400 novih delavcev.

NOVE REZERVE ČRNEGA PREMOGA

Premogovnik Jerma v občini Babušnica bodo letos ponovno odprli, potem ko je bil zaprt 20 let. Ima skupnih rezerv 20 milijonov ton črnega premoga. Po oceni geološkega zavoda iz Beograda spada Jerma med najbogatejša ležišča črnega premoga v Srbiji. Letna proizvodnja naj bi znašala 200.000 ton, dohodka pa naj bi ustvarila letno okoli 450 milijonov din. Zaposlili bodo okoli 850 delavcev.

MANJŠA PORABA ELEKTRIČNE ENERGIJE

Trend nepričakovano manjše porabe električne energije v Sloveniji se je nadaljeval tudi aprila. Medtem ko je bila v letošnjem marcu poraba električne energije še za 1,7 odstotka večja kot v marcu lani, pa je aprilaska poraba padla v Sloveniji za 0,9 % pod raven istega meseca lani. Še izraziteje je aprilaska poraba zaostala za pričakovanjem elektroenergetske bilance in je bila kar za 6,7 % manjša od bilančnih napovedi. Tako je skupna poraba električne energije znašala minuli mesec v Sloveniji le 644,4 milijona kWh.

Vzrok za tako majhno porabo je očitno v pomanjkanju reprodukcijskega materiala, v manjši konjunkturi in drugih težavah, s katerimi se, ob zmanjšani dinamiki rasti, ubada industrijska proizvodnja. To potrjujejo podatki o porabi električne energije tako pri neposrednih uporabnikih, kot tudi pri drugih industrijskih odjemalcih, ki se oskrbujejo s posredovanjem distribucijskih organizacij.

BILANCA JUGOSLOVANSKIH ELEKTRARN

V času od januarja do aprila t.l. so jugoslovanske elektrarne proizvedle 19 milijard 868 milijonov kWh električne energije. Napram načrtu za letošnje leto je proizvodnja višja za 1,3 odstotka. Napram enakemu obdobju lanskega leta pa je letošnja proizvodnja večja za 5,3 %.

Hidroelektrarne so proizvedle 9 milijard 439 milijonov kWh, TE na premog pa 9 milijard 350 milijonov kWh, elektrarne na tekoča goriva pa 1 milijardo 79 milijonov kWh. HE so prekorale svoj načrt za 10,5 %, TE pa zmanjšale za 1,8 %. TE na tekoča goriva so imele svoj delež v skupni proizvodnji električne energije 5,4 %, obratovale pa so le v času, ko je bilo to najpotrebneje, to je, ko je velika poraba v vsej državi, ni-

zek vodostaj rek ter oskrba s premogom v TE otežkočena.

Poraba energije v prvih štirih mesecih je bila večja za 5,3 % napram enakemu obdobju lanskega leta. Potrebe so seveda narasle v januarju in februarju ter deloma tudi v marcu t.l.

DVE NOVI HE V KIČEVU

Elektro Kičevo v Kičevu je pripravilo dva projekta oz. investicijska programa za zgraditev dveh HE v vaseh Delica in Bačiča. Investirali bodo 300 milijonov din. Proizvodnja novih HE pa bo znašala 35 milijonov kWh električne energije na leto, ostanek čistega dohodka pa bo znašal 13 milijonov din. Obratovali bosta samo preko dneva, ponoči pa se bodo akumulirale potrebne količine vode. Dela bodo končali koncem leta 1982.

PREDNOST DOMAČIM VIROM ENERGIJE

SR Srbija se že več let pripravlja, da sprejme dolgoročno energetska politiko. Dokončno jo bodo sprejeli v letošnjem letu. Poudarek je na raziskavah in eksploataciji, na vseh domačih virih primarne energije, pa tudi na racionalni porabi, da bi na ta način zadovoljili kar največ domačih potreb. Temelji energetske politike bodo vsebovani v srednjeročnem obdobju do leta 1985. V tem obdobju bodo pregledali in preverili rezerve posameznih vrst goriva in če se bo izkazalo, da je njihova eksploatacija cenejša od uvožene energije, bodo pričeli z izkoriščanjem. To se nanaša predvsem na premogovnike, ki so jih v Srbiji pred leti zaprli zaradi nafte. Jedro bodočega razvoja naj bi bila proizvodnja premoga, po drugi strani pa bodo v tej republiki preverili možnost izkoriščanja še nekaterih drugih virov energije. V programu je izgradnja HE majhnih moči in črpalno-akumulacijskih HE, kar pa naj bi izvedli v sodelovanju z elektrogospodarstvi drugih republik in pokrajin. Del pozornosti namenjajo tudi bodoči eksplo-

ataciji oljnih skriljavcev, ki jih imajo dovoj. Dobršen del programa zavzema tudi izkoriščanje termalnih vod in sončne energije za ogrevanje naselij, gospodinjstev, pa tudi industrijskih objektov. V konceptu razvoja energetike v Srbiji pa omenjajo tudi nuklearno elektrarno.

VEČ POZORNOSTI VARČEVANJU Z ENERGIJO

Delež Slovenije v skupni jugoslovanski porabi in proizvodnji večine virov energije se zmanjšuje, kar je ocenil odbor izvršnega sveta SRS za tekoča gospodarska gibanja in socialno politiko. V proizvodnji nastopa zmanjševanje v glavnem kot posledica razmeroma visoke stopnje izkoriščanja omenjenih naravnih možnosti, v porabi pa hiter porast v drugih republikah in pokrajinah. O predlogu energetske bilance Slovenije za letošnje leto se bo poraba energije povečala za 2,5 odstotka. V tem okviru bo rastla tudi poraba plinskih in drugih goriv, umirila se bo poraba električne energije, najmanjša pa bo poraba tekočih goriv. Celokupna energetska uvozna odvisnost ob takem gibanju bi se zmanjšala od 51,9 odstotka v letu 1980 na 49,3 odstotka v letu 1981. Varčevalni ukrepi na področju prometa so že pokazali svoje rezultate, predvsem v porabi nafte in drugih vrst tekočih goriv. Uporaba varčevalnih ukrepov v industriji je odprla možnosti zamenjave dražjih energetskih virov s cenejšimi, predvsem racionalnejšemu ogrevanju stanovanj in poslovnih prostorov.

PODPIS POGODBE S SOVJETSKO FIRMO

Predstavniki Energoinvesta Sarajevo, TE Tuzla in Elektrogospodarstva Slovenije so podpisali v Moksvi pred nedavnim s sovjetsko firmo Tehnopromeksport pogodbo o izdelavi projekta prvega bloka TE Tuzla B, ki bo imela moč 500 MW. S pogodbo je določeno, da bo Energoinvest skupno z Elektro-

projektom iz Ljubljane generalni projektant. Del projekta v vrednosti 1,16 milijonov dolarjev pa bo izdelalo sovjetsko podjetje Motep. Celotni projekt bo dokončan v letu dni.

ZA PREMGOVNO INDUSTRIJO VEČJA INVESTICIJA

Angleška uprava za premog — NCB meni, da bi industrijsko razvite države morale kar najhitreje preusmeriti svoje gospodarstvo na zanesljivejše energetske vire, to je premog. Ker je možnost svetovne recesije, da bi lahko zagotovili svetovne potrebe po premogu okoli leta 1990, je treba že sedaj sprejeti sklepe o investicijah v tej industrijski veji, da bi lahko pokrili pomanjkanje energije, katero strokovnjaki napovedujejo za konec tega stoletja. Od leta 1985 dalje bo število elektrarn na premog bistveno večje kot doslej.

EKSPLOATACIJA PREMOMA NA KITAJSKEM

Na svetovnem kongresu rudarstva WMC, ki je bil pred kratkim v Pekingu, je kitajski predstavnik dejal, da bo Kitajska tudi nadalje odprta za inozemske družbe, ki bodo zainteresirane za eksploatacijo obsežnih rezerv premoga v njihovi državi. Na Kitajskem imajo rezerv premoga po njihovih uradnih podatkih okoli 640 milijard ton. Preteklo leto so nakopali 620 milijonov ton premoga, kar je za 2,4 % manj kot v letu 1979. Za letos pa predvidevajo proizvodnjo v višini 600 milijonov ton. Premog predstavlja na Kitajskem 70 % celokupnih energetskih virov in je prednost.

SODELOVANJE OBEH NEMČIJ V PREDELAVI PREMOMA

Predstavniki zahodnonemške fundacije Krupp in ministrstva za znanost Nemške demokratične republike so pred kratkim podpisali v Essnu sporazum o

ustanovitvi skupnega instituta za raziskovanje novih tehnologij za predelavo premoga. Sporazum bo veljal do leta 1990, na njegovi podlagi pa bodo raziskave v prvi vrsti usmerjene na izpolnjevanje novih procesov za uplinjevanje premoga.

KOSTOLAC — VEČ KAKOR LANSKO LETO

V prvih petih mesecih t. l. so v IEK Kostolac proizvedli milijon ton premoga, kar je napram enakem obdobju lanskega leta za 10 % več, napram planu za letošnje leto pa je proizvodnja manjša za 10 %. Do manjše proizvodnje premoga je prišlo zaradi slabih proizvodnih pogojev v zimskih mesecih. Manjša proizvodnja je vplivala deloma na manjšo proizvodnjo električne energije. Električne energije so proizvedli v tem obdobju za 18 % manj, kot so jo imeli v načrtu.

OBSEŽNA DELA NA TE KOSOVO B

Monterji strojne industrije iz Niša uspešno izvajajo dela pri montaži jeklenih konstrukcij in razne druge opreme na bodoči TE Kosovo B. Do konca julija t. l. morajo na tem objektu v Obiliću montirati zandji del opreme od skupnih 10.000 ton lastne in 2.000 ton opreme drugih proizvajalcev. Vrednost tega posla je okoli 400 milijonov dinarjev.

ENERGETSKA OPREMA — DEL ENERGETIKE

Jugoslovanski komite svetovne konference za energijo pripravlja strokovno konferenco na temo: viri energije in tehnično-tehnološki razvoj energetske opreme v Jugoslaviji. Predvideno je, da bo konferenca potekala v Beogradu koncem novembra t. l. Referateporočila pripravljajo za tri tematska področja, in to: energija, tehnično-tehnološki razvoj energetske opreme in energetska politika. Konferenco pri-

pravljajo v sodelovanju s skupnostjo jugoslovanskega elektrogospodarstva, splošnim združenjem premogovnikov in nafnega gospodarstva, poslovno skupnostjo strojegradnje in splošnim združenjem črne metalurgije. Strojegradnjo je treba konkretno usmeriti v sklop skupne energetske politike naše države za daljše razdobje. Tu je mišljeno tudi vključevanje jekla in ostalega reprodukcijskega materiala, program, pa tudi financiranje. Ni treba biti posebno dober poznavalec energetskih razmer in stopnje razvitosti domače strojegradnje, kakor tudi njenega deleža pri opremljanju energetskih objektov, da bi razumel, kako pomemben in velik zalogaj je treba ustvariti in zvariti. Dokler se je v prvih povojnih letih razvoj energetike naslanjal na domače rezerve, je strojegradnja spremljala ta razvoj in bila sposobna za opremljanje energetskih objektov. S hitrim prodiranjem uvožene energije, posebno v dobi poceni nafte, in zapostavljanju domačih virov energije, so se strojegradnji zamajala tla pod nogami. Tudi v pogledu skupnega nastopanja v svetu z referencami ni potrebno nikogar posebno prepričevati. Takšna politika je povzročila in doprinesla pravo pisano strojno opremo za energetiko, kar je v skrajni posledici pomenilo drago gradnjo, plačevanje razvoja drugim in zaviranje domačega razvoja. Poseben podarek na tem posvetovanju bo dan tudi na sodelovanju z državami v razvoju. Jugoslavija bo še nadalje orientirana na uvoz energije, predvsem iz teh držav v razvoju. Zato je aktiviranje njihovih energetskih potencialov v obojestransko korist, vključno z jugoslovansko strojegradnjo.

RACIONALIZACIJA V KOLUBARI

Z raznimi racionalizacijami, inovacijami in tehničnimi izboljšavami v temeljni organizaciji Polje »D« v SOZD REIK Kolubara so dosegli v tem kole-

ktivno velik uspeh. Realizirali so številne ustvarjalne zamisli poedincev, zato je racionalizacijska dejavnost dobila v tem velikem kolektivu dokaj široko obeležje. Preko 100 prijav tehničnih izboljšav, ki so jih v praksi izpeljali od leta 1967 dalje, je samo v Polju »D« in kombinatu omogočilo privarčevati milijardo dinarjev. Predvsem so se lotili izboljšav pri uvoženi opremi, pri pridobivanju in transportu premoga na njihovih dnevnih kopih. Te tehnične izboljšave omogočajo obratovanje nepretrgoma in brez zadržkov. Zavaljo tega so bistveno zmanjšali uvoz raznih rezervnih delov.

BIO PLIN — ZANESLJIV VIR ENERGIJE

Vsi organski odpadki, ki onesnažujejo naše okolje, so koristna surovina za proizvodnjo bio — plina in naravnega gnojila za njive. Samo na vojvodinskih poljih strohni več kot 7 milijonov ton poljedelskih odpadkov. Okoli 50 držav v svetu že ima programe za izkoriščanje bio-plina. Predvsem je to možno razvijati tudi v državah v razvoju, ki bi pokrivalo lahko del potrebne energije prav s pridobivanjem bio-plina. Eno najvažnejših vprašanj s katerimi se danes srečuje celotna mednarodna skupnost, je, kako bi najbolje zagotovili ustrezne zaloge energije za potrebe človeštva. Industrijske države bodo še nadalje zahtevale velike količine energije za zadovoljitev svojih potreb. Pritisk na porabo energije pa narašča tudi v nerazvitih državah. Klasični viri energije hitro pojemajo, predvsem je to opazno v državah v razvoju. Zavaljo tega so se lotili tudi novega vira energije, ki ga imenujejo biološki plin. V bistvu je to metan oziroma mešanica 65 % metana, 30 % ogljikovega dvokisa, 1 % pa žveplovodika. Del mešanice pa je tudi kisik, dušik, vodik in ogljikov monoksid. Že v 18. stoletju ga je odkril italijanski znanstvenik Alesandro Volta. Bio — plin v posebnih po-

gojih za njegovo proizvodnjo nastaja z vrenjem organskih odpadkov, naloženih v enostavno zgrajenih bazenih. Nad njim se postavlja rezervoar za odvajanje plina, katerega je možno koristiti v gospodinjstvih, za za kmetijske stroje, pa tudi za proizvodnjo elektrike. Cel sistem je varen za človekovo okolico. Odpadke je treba nalagati v bazene doker ne zavrejo in se ne pojavi plin, nato pa jih je možno izkoristiti kot gnoj. Bio-plin je brezbarven, brez duha in je lahko vnetljiv. Izgoreva čisto in ne ustvarja škodljivih učinkov. Njegova kalorična vrednost je nekaj manjša kot pri drugih plinih, ki jih običajno koristimo kot gorivo. (tl)

POSEBEN VLAK NA JESENICE

V soboto, 30. maja zjutraj, je 116 upokojencev — članov Društva upokojencev Trbovlje, prispelo na obisk k Društvu upokojencev na Jesenice. Pripotovali so s posebnim vlakom. Na železniški postaji Jesenice so jih pričakali gostitelji.

V domu jeseniških upokojencev so goste iz Trbovelj pozdravili predstavniki gostiteljev in njihov pevski zbor. V imenu gostov iz Trbovelj se je za prisrčne pozdrave zahvalil podpredsednik Društva upokojencev iz Trbovelj Stane Žuža.

Program obiska je obsegal ogled muzeja v Begunjah, obelježja v Dragi in ogled Bleda. Po kosilu pa so preostali čas izkoristili za razgovor. Vsi so bili s potekom obiska zelo zadovoljni. Prihodnje leto pridejo v goste jeseniški upokojenci.

V nekaj vrstah...

V GOSTEH JE BIL KLUB JUGOSLOVANOV IZ ZR NEMČIJE

V času od 6. do 8. junija t.l. so bili v gosteh v Hrastniku člani kluba Jugoslovanov »Edvard Kardelj« iz Hamma, ZR Nemčija. S posebnim avtobusom je prispelo okrog 50 članov in svojcev tega kluba. Prvi dan je bil sprejem pred bazenom na Logu, nato so bili večerni razgovori med predstavniki gostujočega kluba in predstavniki naših organizacij. Naslednji dan to je 7. junija, so si ogledali muzej NOB ter avtomatsko proizvodnjo v Steklarni Hrastnik, popoldan pa je bila na športnem stadionu nogometna igra med NK Falkum in selekcijo Hrastnika. Zmagali so domačini Hrastnika s kar precej visokim rezultatom. Naslednji dan so si gostje ogledali še del Trbovelj ter se poslovili od gostiteljev v Hrastniku, pa tudi sopokrovitelja, to je REK EK v Trbovljah. Pri organizaciji je sodeloval poleg občinske konference SZDL v Hrastniku in drugih družbeno-političnih organizacij ter društev tudi naš kolektiv s tem, da je prevzel sopokroviteljstvo ter sodeloval v razgovorih.

ZBOR BORCEV V MOZIRJU

Odbor I. bataljona III. brigade vojske državne varnosti — VDV je pripravil v soboto 20. junija 1981 v Mozirju — Savinjskem gaju, zbor borcev ob počastitvi 40-letnice OF, vstaje jugoslovanskih narodov in dneva borcev. Slavnostni program se je pričel ob 11. uri s predajo raporta komandanta bataljona predsedniku občine Mozirje. Večina borcev je prispela v partizanski uniformi in z odlikovanji. Zbor borcev je omogočilo večje število organizacij združenega dela in drugih organizacij iz revirjev in Savinjske doline ter Celja in Ljubljane.

DEJAVNOST DRUŠTVA UPOKOJENCEV TRBOVLJE

Dne 22. aprila t.l. je potekala v Delavskem domu v Trbovljah konferenca društva upokojencev Trbovlje. O delu društva je poročal predsednik Jože Pikl, o pokojninah pa je govoril Karel Rupnik. Na konferenci pa so razpravljali še o poslovanju posmrtninskega sklada, gradnji stanovanj za upokojence, letovanju upokojencev, izletih, rekreaciji, pa tudi o preskrbi s premogom.

Naj navedemo o poslovanju tega društva nekaj najpomembnejših podatkov: V trboveljski občini je 1.498 starostnih upokojencev, 1.143 družinskih, 465 invalidskih, starostno upokojenih kmetov pa je 36. Vseh upokojencev je 3.106, od teh jih je včlanjenih v društvo v Trbovljah 3.007. V vzajemno samopomoč pri ZDUS je vpisanih 2.981 članov, poleg tega pa imajo v Trbovljah še posebno solidarnostno samopomoč pri občinskem svetu sindikatov. V njej je 3.767 članov, ki plačujejo — z zaposlenimi vred — po 180 din na leto, posmrtnina pa znaša 10.000 din. Tretjina upokojencev prejema do 8.000 din pokojnine na mesec. Leta 1980 so prejeli trboveljski upokojenci 212.368.382,19 din pokojnine z varstvenim dodatkom vred.

KOPALIŠČE V TRBOVLJAH — ODPRAVA POMANJKLJIVOSTI

Že nekaj let se predvsem odrasli občani, ki obiskujejo, ali so obiskovali kopališče v Trbovljah ob vročih dneh, čutijo občasnoma nekoliko omejene v bazenu oziroma na območju kopališča. Vzrok je v tem, da nekateri mlajši kopalci ne poznajo meje za igro bodisi v vodi bodisi s skakanjem ali potapljanjem, pretiranim igranjem z žogo na celotnem območju, igranjem kart itd. Precej starejših obča-

nov je zavoljo tega prenehalo obiskovati kopališče, ker so se čutili prizadete. Komunalno obrtno podjetje, ki upravlja z bazenom oziroma kopališčem, je že sprejelo vrsto ukrepov, da bi preprečilo nemogoče obnašanje nekaterih mlajših ljudi, vendar ukrepi doslej niso mnogo pripomogli, da bi se cicibani in odrasli bolje počutili.

DELAVCI TOZD OPERATIVA ZASAVJE NA MRZLICI

V soboto 13. 6. t.l. je kolektiv GIP Beton Zasavje, TOZD Operativa Zasavje Trbovlje, pripravil sindikalno srečanje članov kolektiva na Mrzlici. Na travniku pred Poldetovo kočo so izvedli številna športna srečanja ekip posameznih gradbišč, hkrati pa so se tovariško pomenkovali. Srečanje je bilo prijetno in potrebno.

LETOVANJE NA SLOVAŠKEM

Občinski svet zveze sindikatov Hrastnik je skupno s samoup. počitniško skupnostjo Hrastnik razpisal med člani kolektivov hrastniških delovnih organizacij možnost letovanja v termalnih toplicah »Sklene Toplice« na Slovaškem, ČSSR. Letovanje je možno od 18. do 28. 7. Cena letovanja znaša 240,00 din na dan, poleg tega pa še 400,00 din za stroške izleta ipd. Toplice so primerne za zdravljenje revmatičnih obolenj. Prijave je zbiral oddelek za družbeni standard pri DS ASO SOZD REK EK.

PRIZADEVNA KRAJEVNA SKUPNOST DOBOVEC

Krajevna skupnost Dobovec je letos prejela visoko priznanje ob občinskem prazniku občine Trbovlje. Znano je, da so krajanje te krajevne skupnosti zelo marljivi ter uspešni pri svojem delu. Naj navedemo le nekaj akcij, ki so jih posebno uspešno izpeljali: ureditev ceste v Župi, popravili so ceste v dolžini 1 km, v teku je akcija »telefon v vsako vas«. Prostovoljnega dela se u-

Dne 22. maja 1981 je sekretar občinske zveze sindikatov Trbovlje Jani Holešek podelil 19 dopisnikom našega glasila Srečno, ki so sodelovali v akciji 1000 delavcev — sodelavcev, častne znake. Na fotografiji dobitnik znaka Tomaž Zupančič.

Foto Trbovlje

deležuje večje število krajanov. V teku je akcija mladine za nekatera dela v Ključevcih itd. Med najnujnejšimi nalogami, ki so si jih zadali pa je postavitev mrliških vežic na pokopališču na Dobovcu. To je sicer v načrtu, vendar ne razpolagajo z zadostnimi denarnimi sredstvi. Na razpolago že imajo 450.000,00 din, predračunska vrednost dela pa znaša 1,1 milijon din. Obvezali so se, da bodo prispevali iz vsakega gospodinjstva po 1.500,00 din, vložili pa bodo precej tudi prostovoljnega dela.

ZSMS V ZAGORJU IMA NOVEGA SEKRETARJA

Pred kratkim je občinska konferenca ZSMS v Zagorju dobila novega sekretarja Franca Omahneto. Dosedanji sekretar je bil razrešen te dolžnosti zaradi šolanja.

ŠPORTNE IGRE PTT DELAVCEV

V dneh 23. in 24. maja t.l. je potekalo v Trbovljah srečanje športnih ekip PTT delavcev iz vse Slovenije. Ekipa so nastopile v raznih športnih disciplinah na stadionu ŠD Rudar, deloma pa so tekmovali tudi v Hrastniku. Ob tej priliki so izdali dva biltena z najosnovnejšimi po-

datki o kraju, kjer so potekala tekmovanja, pa tudi o doseženih rezultatih. Prenočili so v okoliških planinskih postojankah. Največ jih je bilo v planinskem domu na Mrzlici.

VSELJEN JE PRVI STANOVANJSKI BLOK NA LENINOVEM TRGU

Samoupravna stanovanjska skupnost Trbovlje je končno predala ključke 64 stanovalcem. za stanovanja v novozgrajeni stolpnici S-31 na Leninovem trgu. Stanovanja bi praviloma morala biti že vseljena pred občinskim praznikom 1. junijem t.l., vendar so vseljevanje morali preložiti zaradi odprave ugotovljenih pomanjkljivosti v posameznih stanovanjih. Stanovalci so se torej po 1. 6., že vselili v osrednji del velike stanovanjske soseske, ki so jo deloma že zgradili, deloma pa je še v gradnji na bivšem igrišču ŠD Rudar v Trbovljah. Srečni dobitniki ključev so kljub neurejeni okolici stanovanjskega bloka stanovanja takoj poselili.

ŠOLA V NARAVI NA DEBELEM RTIČU

Učenci trboveljske osnovne šole — četrti razredi vseh pedagoš-

kih enot so v juniju izkoristili možnost izvedbe šole v naravi v zdravilišču in mladinskem domu na Debelem Rtiču. V prvem delu so imeli enotedensko šolo v naravi učenci iz PE Alojza Hohkrauta in Tončke Čeč, v drugem delu pa še učenci iz ostalih PE. Istočasno pa so letovali oziroma imeli šolo v naravi tudi cicibani, ki obiskujejo malo šolo. V času trajanja šole v naravi na Debelem Rtiču so si pod vodstvom svojih pedagogov ogledali obmorski svet, muzej, obmorske kraje, se kopali in sončili, prirejali koncerte in se veselili. Sonce jih je dodobra obarvalo.

POSLOVNI OBJEKT VSELJEN

Ob letošnjem občinskem prazniku občine Trbovlje 1. juniju je bila v glavnem dokončana upravno — poslovna zgradba, na kratko imenovana tudi UPO, ob Cesti oktobrske revolucije oziroma na Leninovem trgu v Trbovljah. Brez večjega slavlja so jo odprli 31. maja v dopoldanskih urah. V zgradbi imajo svoje prostore: Zavarovalnica Triglav — območna revirska skupnost Trbovlje, geodetska uprava, teritorialna obramba, Zasavski računski center, postaja milice in uprava za notranje zadeve.

Objekt je projektiral IBT — TOZD Projektiva Trbovlje, glavni projektant je bil arhitekt Ratko Blažič. Dela je izvajalo GIP Beton Zasavje, TOZD Operativa Zasavje, Trbovlje z nekaterimi drugimi podizvajalci. Investitorji so bili koristniki prostorov, dela pa je vodil poseben gradbeni odbor pod vodstvom Milana Kožuha. Hišo po domače imenujemo »plava hiša«.

PROSTORSKI PLAN OBČINE TRBOVLJE RAZSTAVLJEN

Do konca junija t.l. je v dvorani skupščine občine Trbovlje razstavljen prostorski plan občine Trbovlje. Izdelali so ga v IBT TOZD Projektiva oziroma v službi za gozdarsko načrtovanje. Pripravili so tolmačenja za organizacije združenega dela, kra-

jevne skupnosti, interesne skupnosti in druge občane.

DOPISNIKI GLASILA SREČNO PREJELI PRIZNANJA

Sekretar občinskega sveta zveze sindikatov Trbovlje, Janez Holešek, je 22. maja t.l. v sejni sobi REK EK podelil priznanja 19 dopisnikom našega glasila Srečno. Ti so sodelovali od začetka akcije »1000 delavcev — sodelavcev«, ki jo je sprožila komisija za obveščanje in propagando pri Zvezi sindikatov Slovenije. Ostalim dopisnikom, ki so sodelovali v tej akciji, bo značke podelili kasneje, tako je govornik tudi obljubil. Izročitvi priznanja so prisostvovali tudi predstavniki našega kombinata in predstavnik društva novinarjev, sekcije za Zasavje.

MATURANTI NA REVIRSKIH CESTAH

V prvi polovici junija so maturanti srednjih šol iz revirskih občin organizirali svoje pohode v Trbovljah, Hrastniku in Zagorju. Maturanti gimnazije, ekonomske šole, tehniške šole, zdravstvene šole in pedagoške gimnazije iz Trbovelj, poslovske šole ter gostinskega centra iz Zagorja so obiskali delovne in druge organizacije ter se zahvalili za sodelovanje in pomoč. Razumljivo je, da so njihovi pohodi vključevali tudi spremljanje vožnje konjske vprego, deloma pa tudi že traktorje. Na vozove običajno naložijo »opešane« maturante, deloma pa tudi kakšna darila, ki jih prejmejo ob svojem obisku.

PREMOG S POVRŠINSKEGA KOPA NA SEPARACIJI TRBOVLJE

Ko so lani pričeli Zasavski premogovniki pridobivati premog na površinskih kopih Ojstro 80 in Retje 80, so ga s tovarnjaki transportirali na zagorsko separacijo. Ta transport je bil precej dolg in drag, težave pa so nastopale tudi pri obratovanju separacije v Zagorju.

Po nekajmesečnem premoru pa so 22. maja t.l. znova pričeli pridobivati premog, sprva na obeh površinskih kopih, kasneje pa le na površinskem kopu Ojstro 80. Med tem časom, ko sta površinska kopa stala, so na separaciji Trbovlje pripravili transportno pot za drobljenje pridobljenega premoga na površini in transportiranje v drobilec in dalje do termoelektrarne. Začetnim težavam pri novorojeni transportni poti so se pridružile še nekatere druge, tako da je bilo potrebnih več posegov za odpravo pomanjkljivosti.

V izdelavi je tudi načrt za odpiranje površinskega kopa v Lakonci. Zatika se pri financiranju. Predno bi pričeli z eksploatacijo okoli 500.000 ton premoga na tem območju, bi bilo treba opraviti seveda obsežna zemeljska in druga dela, kar pa seveda terja določena denarna sredstva. Upajmo, da bo možno tudi to pravočasno urediti.

PIONIRSKI ODRED ALOJZA HOHKRAUTA NAGRAJEN

Končano je veliko nagradno tekmovanje oziroma natečaj Pionirskega lista v Jugoslovanskih pionirskih igrah. »Rastimo pod Titovo zastavo«. V tem nagradnem natečaju je prejelo v vsej Sloveniji 6 pionirskih odredov prve nagrade. Med temi šestimi ki so prejeli to najvišje priznanje v naši republiki, je tudi pionirski odred na šoli PE Alojza Hohkrauta v Trbovljah. Pionirski odred je prejel s to nagrado 4.000,00 din. V istem natečaju pa je prejelo v Sloveniji 212 pionirskih odredov posebno priznanje. Iz Trbovelj sta prejela to priznanje pionirski odred na šoli Ivana Cankarja in pionirski odred na šoli Alojza Hohkrauta. Mladim našim prijateljem toplo čestitamo k prejetemu priznanju!

IPOZ GRADI NOVE TOVARNIŠKE PROSTORE

IPOZ — industrija preventivne osebne zaščite Trbovlje gradi od lanskega leta svoje nove tovar-

niške prostore v Koloniji 1. maja v Trbovljah. Sedanji prostori so na šestih mestih, skladišča celo na sedmih, tako da je praktično nemogoče organizirati sodobno proizvodnjo. Zato so se odločili, da postavijo skupne prostore, tako da bodo poslovali vsi njihovi oddelki oziroma obrati pod skupno streho. Objekt se deli na proizvodni in na servisni del. V proizvodnem delu bodo v prvi etaži prostori, namenjeni za skladišča, v drugi za vulkanizacijo, tretja etaža pa je namenjena šivalnici. Servisni prizidek je štirietazen; v njem pa bo tudi kompresorska in toplotna postaja poleg sanitarij, laboratorija in pisarniških prostorov. V najvišji etaži bo jedilnica. Pripravljalna dela pri gradnji objekta so se pričela oktobra 1980. Slabo vreme je oviralo gradnjo, tako da imajo manjšo zamudo. Upajo, da bodo objekte dokončali do letošnjih jesenskih mesecev. (tl)

Velenje bo odslej TITOVO Velenje

Občani občine Velenje so sprejeli predlog, da bi svoje mesto poimenovali po umrlem predsedniku Josipu Brozu Titu. Mesto naj bi poimenovali 10. oktobra letos, ko bodo praznovali svoj občinski praznik.

O predlogu občinske konference SZDL Velenje je razpravljala koordinacijski odbor za obeleževanje in ohranjanje imena in dela Josipa Broza Tita, ki deluje pri predsedstvu republiške konference SZDL Slovenije. Predlog je ta odbor v celoti podprl. Upoštevali so namreč dejstvo, da so Velenjčani s svojim dosedanjim delom in rezultati dokazali, da znajo in hočejo uresničevati tisto, kar v praksi

pomeni boriti se za uresničevanje Titovih idej o samoupravljanju in Titove vizije razvoja naše samoupravne socialistične skupnosti.

Predlog, ki ga dajejo delovni ljudje in občani preko svoje SZDL, je v skladu s pobudo predsedstva SFRJ, da se v vsaki republiki poimenuje eno mesto po tovarišu Titu.

Odbor je podrobneje utemeljen predlog posredoval v proučitev republiški konferenci SZDL Slovenije.

Velenje je glede na svoj doseženi razvoj, predvsem po zadnji vojni, dokazalo z doseženimi delovnimi uspehi svojo neomajno pripadnost v naporih za izgradnjo socialistične samouprave in Titove Jugoslavije.

Iz znanosti in tehnike

Zadnja desetletja znanosti in tehnologije korakajo z velikimi koraki naprej. Inženirji in raziskovalci vsak dan odpirajo nova obzorja svojih odkritij in širijo praktično uporabo. Še pred 15 leti, na primer, uporaba vlaken v telefoniji in videofoniji ni bila možna, bila je samo želja in pa sanje rojene v glavah raziskovalcev. Danes je to postala stvarnost. Začelo se je novo obdobje in svet in nekatere države vlagajo čedalje več sredstev v razvoj nove panoge. Eksplozijo v uporabi optičnih vlaken so pričakovali predvsem pri prenašanju svetlobnih signalov v sistemu komunikacij. Prišla je iz laboratorijev in preko tovarn že prispela na tržišče. Po vsem svetu največje družbe iz telekomunikacijskih področij vlagajo milijarde dolarjev in drugih valut, kako bi sisteme mrež svojih glavnih linij povezali z optičnimi vlakni.

Tudi na drugih področjih že uporabljajo ta vlakna, predvsem v medicini, pri izdelavi opreme

za elektronsko obdelavo podatkov ipd. Tem vlaknom prerokujejo veliko bodočnost. Čez 10 ali 15 let bodo optična vlakna postala nosilni oziroma temeljni medij komunikacij. Že sedaj opozarjajo proizvajalce, ki se ne bodo lotili investicij v razvoj optičnih vlaken in njihovo uporabo, da bodo nujno zaostali za daljši čas. Nastopa torej »optična revolucija«. Vodilni v tem pogledu so seveda Amerikanci in Japonci, z velikimi koraki pa jih dohitevajo tudi druge države.

Prednost optičnih vlaken pred bakreno žico je v tem, da zaradi specifičnih svojstev ta vlakna ne prenašajo elektrike, pač pa svetlobo. Zato ta vlakna kot transmisijski medij ne izživajo kratkih stikov, zato ni možnih požarov, odporni pa so tudi na učinek elektromagnetne interference. Tudi zmogljivost je neprimerno večja kot pri bakrenih žicah. Dve nitki, ki sta debeli kot dlaka, finega steklenega vlakna, lahko simultano prenašajo 10.000 telefonskih razgovorov, kar je bistvena razlika od znatno skromnejših možnosti tega prenosa po bakreni žici, ki lahko prenaša le 48 pogovorov. Noseči kabel steklenih vlaken je znatno lažji, tako da je zelo uporaben za vključevanje za zelo obteženo mrežo komunikacij. (tl)

Krvodajalstvo

V času od 15. do 29. maja so darovali kri naslednji naši sodelavci:

dne 15. maja 1981

TOZD PREMOGOVIK TRBOVLJE

Marko Rudolf, Sajovic Stane, Mudrinič Rafko, Čevka Dominik, Kmetič Drago, Sladič Anton, Volaj Venčeslav, Mak Ciril, Sotlar Milan, Brečko Andrej, Jambrovič Mladen, Doberšek Franc, Mujič Husein, Jukič

Zvone, Belak Franc, Kvas Franc,
Gorenc Franc, Kušter Ivan,
Frajle Martin, Blaznik Ferdo,
Mlinar Sandi, Vrbnik Boris,
Sladič Jože, Gerčar Franc, Breč-
ko Martin, Perič Drago, Bokal
Edi, Hrovat Janez, Žarn Ivan,
Kreže Stojan, Kuder Franc,
Grugovič Ivo, Rupnik Jože, Ni-
količ Branislav.

DO TERMOELEKTRARNA TR-
BOVLJE

Gantar Marjan

TOZD PREMOGAVNIK HRA-
STNIK

Kirn Milan

TOZD PREMOGOVNIK KO-
TREDEŽ

Trentelj Ignac, Čulaja Milovan,
Jesenšek Stanislav.

Dne 3. maja 1981

TOZD PREMOGOVNIK TR-
BOVLJE

Motoh Drago, Dolanc Zvonko,
Čavar Zlatko, Lesičar Jože, Le-
sar Srečko, Berdon Janez.

TOZD PREMOGOVNIK KO-
TREDEŽ

Kuder Ivan.

Dne 16. maja 1981

SOZD REK EDVARDA KARDELJA

Vidic Martin, Medved Lado,
Grivec Rafko, Tahirovič Osman,
Jelenc Gregor, Bregar Jani, Pra-
šnikar Rajko, Šoba Slavko.

Dne 22. maja 1981

TOZD PREMOGOVNIK TR-
BOVLJE

Ravnikar Ignac, Bobek Vladimír, Marcen Leopold, Šmid Iztok, Kozelj Maksimiljan, Erjavec Franc, Kobal Jože, Lavrinšek Dušan, Nemet Pavel, Tekavec Miro, Ovník Jože, Skerbinšek Janez, Taškar Štefan, Beširović Ibro, Hočevar Drago, Plahuta Jože, Sušnik Anton, Škrlep Bojan, Barović Janez, Metličar Anton.

PODROČJE HRASTNIK

Gabrič Teodor, Jovanovič Stojan, Vcdeb Roman, Laznik Ivan.

PODROČJE ZAGORJE

Čajić Zijad, Mar Andrej, Taškar Edi, Žibert Marjan

Dne 29. maja 1981

TOZD PRÉMOGOVNIK TR-
BOVLJE

Dežman Stane, Narberger Franc, Kos Vladimir, Petaver Herman, Fijačko Jurij, Čepelin Janez, Pucelj Marjan, Željko Stane, Slokan Janez, Žibert Anton, Bedenik Vili, Jevševar Jernej, Žučko Martin, Lesar Alojz, Povše Gregor, Urana Milenko, Cenkar Romana, Žagar Zvone, Šmid Davorin.

Tovariši, darovalci krvi, hvala vam!

**NOČNO STRELSKO
TEKMOVANJE V LJUBLJANI
— ZRVS ZADOVOLJIVO**

Letošnjega množičnega tradicionalnega nočnega tekmovanja v streljanju z vojaško puško v organizaciji mestne konference strelske zveze Slovenije (SZS) Ljubljana, izvedenega v petek 22. maja 1981 v počastitev dneva mladosti v Ljubljani, se je udeležila tudi tričlanska tekmovalna ekipa ZRVS Trbovlje v setavi: Pavle Hacin, Jože Igljč in Ivo Rupnik in se v številčno ter kvalitetno močni konkurenci, 206 sodelujočih ekip, po številu zadetkov in doseženih krogov solidno uvrstila na štirinajsto mesto, kar se šteje za dober uspeh.

Zaradi zmanjšanja troškov udeležbe je ZRVS Trbovlje določila le eno tekmovalno ekipo (zaželenih je seveda čim več). Ta je v isti sestavi nastopila kar petkrat ter zapovrstjo dosegla tele rezultate:

- v prvi seriji
7 zadetkov z 38 krogi
- v drugem nastopu
1 zadek s 6 krogi (malce
posrečen nastop)
- v tretjem nastopu
6 zadetkov s 27 krogi

HUMOR IN ANEKDOTE

Zadnjič je bil neki naš gostilničar odlikovan zaradi boja proti alkoholizmu. Namesto, da bi točil polne vrčke piva, jih je točil samo pol, vse drugo so bile pa pene.

— □ —

Natakarico Štefko so vprašali, kako je povečala produktivnost dela v gostinstvu. »Čisto enostavno,« je dejala. »Prej sem natočila iz sodčka piva 100 vrčkov, sedaj jih pa 150.«

— □ —

»Spet so življenjski stroški porastli,« tarna Janez prijatelju, »spet se je vino za jurja podražilo.«

— □ —

»Vi hočete prva očala,« pravi okulist Janezu, »vendar vidim na nosu, da ste jih že nosili.« »To ni od očal,« pravi Janez, »to je od vrčkov piva.«

— □ —

»Zakaj pa tako milo jokate, gospod?« vpraša natakar gosta. »Veste zakaj, mogoče se bo tale zrezek zaradi mojih solz kaj omehčal.«

— □ —

»Janez, si ti za to, da bi midva nocoj kaj popila?« »Seveda sem,« pravi Janez. — »No, potem pridem pa nocoj ob 8. uri k tebi,« pravi Rudi.

— □ —

Janez je pravil svojemu prijatelju: »Moja stara mama je umrla, ko je bila stara 22 let.« — »To je nemogoče,« je protestiral prijatelj, »kako more biti pri 22 letih že stara mati.«

— □ —

Janez in njegova žena sta si pri Kurniku privoščila odlično večerjo. »Ali ne bi sedaj popila še steklenico vina?« — pravi že-

na. »Tega si pa ne morem privoščiti,« pravi Janez, »saj veš, da moram sedaj z avtom peljati domov.« Pa popijva liter rdečega, mu svetuje žena, »to se v krvi ne bo nič poznalo, če boš imel odvzem krvi.«

— □ —

Knapi imajo vedno srečo. Če ga potolče, pravijo: »Madona je imel srečo, da ga ni ubilo.« Če ga pa ubije, pa pravijo: »Srečo je imel, da ga je ubilo, da ni »kripl« ostal.«

— □ —

Vsem knapom, bralcem in drugim delovnim občanom želim ob knapovskem prazniku 3. juliju obilo rudarske sreče.

Vaš zbiratelj humorja, ki pa ga je na žalost pri knapih vedno manj.

vrtnar, Milan Kovač

»Miha, počuti se kot doma.« »Ne, hvala, prijatelj, nočem se počutiti kot doma. Zakaj sem pa potem šel na dopust.«

— □ —

»Silva, zakaj pa nosiš vedno dvoje očal s seboj? Kaj ne vidiš normalno?«

»Saj ravno zato. Ta, ki povečujejo, rabim, ko kupujem v trgovini, tale pa, ko mi dajo račun, da pomanjšujejo.«

— □ —

»Sosed, bodite tako prijazni in napodite svoje otroke s ceste.«

»Zakaj pa? Ali so spet razbili z žogo kakšno šipo?«

»Ne, ne, samo moj sin bo zdaj trenira za šoferski izpit.«

— □ —

Jožetu je umrla žena. Kmalu zatem se je poročil z njeno sestro. Nekega dne ga sreča prijatelj in ga vpraša: »Zakaj pa nosiš črn trak?«

»Ker mi je pred tremi meseci umrla svakinja,« odgovori Jože.

— □ —

Zdravnik bere Srečku izvide: »Srce je razširjeno, pritisk je nad normalo, ledvice so preobremenjene. Smem vprašati, ali pijete?« Pacient odgovori: »Prosim lepo, če imate kaj pri roki!«

— □ —

»Vi, tovariš, ste novi kurir kajne?« reče vodja TOZD. »Ste zadovoljni s 500 jurčki na mesec?« »Sem,« »To me veseli,« odvrne vodja. »Pa znate voziti tudi kombi?« »Znam, če daste še 200 jurčkov zraven.«

Marinka Sterniša

Glasilo Srečno izdaja SOZD Revirski energetske kombinat Edvarda Kardelja, n. sol. o., 61420 Trbovlje, Trg revolucije 12. Izhaja mesečno. Družbeni organ glasila je časopisni svet — predsednik Rudi Kreže. Glasilo ureja uredniški odbor: Jože Skrinar, Hinko Jazbec, Matjaž Cerovac, Ivan Gorobinko, Dragica Bregant, Janez Oberžan (predsednik odbora), Emil Kohne (odgovorni urednik), Tine Lenarčič (urednik). Naklada 3.400 izvodov.

Za člane kolektiva SOZD REK Edvarda Kardelja je časopis brezplačen.

Rokopisov in fotografij ne vračamo.

Po mnenju republiškega sekretariata za Informacije št. 421-1/74 z dne 9. 1. 1974 spada glasilo »Srečno« med proizvode iz 7. točke 1. odstavka 36. člena zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu, za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov.

Tisk KTL — TOZD TIKA Trbovlje.